

Utgiftsområde 14

Arbetsmarknad och arbetsliv

Utgiftsområde 14 – Arbetsmarknad och arbetsliv

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	4
2	Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv.....	6
2.1	Utgiftsområdets omfattning.....	6
2.2	Utgiftsutveckling.....	6
2.3	Skatteutgifter	8
3	Arbetsmarknad.....	11
3.1	Mål för området.....	11
3.2	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	11
3.3	Resultatredovisning.....	11
3.3.1	Utvecklingen på arbetsmarknaden.....	11
3.3.2	Medel inom arbetsmarknadspolitiken.....	19
3.3.3	Arbetsmarknadspolitiska program och insatser	20
3.3.4	Särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning.....	26
3.3.5	Europeiska socialfonden	29
3.3.6	Arbetslöshetsersättning, aktivitetsstöd, utvecklingsersättning och etableringsersättning.....	30
3.4	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen	33
3.5	Politikens inriktning	35
3.6	Budgetförslag.....	38
3.6.1	1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	38
3.6.2	1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	40
3.6.3	1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser.....	42
3.6.4	1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.	46
3.6.5	1:5 Nystartsjobb och etableringsjobb.....	48
3.6.6	1:6 Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige.....	50
3.6.7	1:7 Europeiska socialfonden+ m.m. för perioden 2021–2027.....	51
3.6.8	1:8 Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering.....	53
3.6.9	1:9 Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen	54
3.6.10	1:10 Bidrag till administration av grundbeloppet	55
3.6.11	1:11 Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten	55
3.6.12	1:12 Bidrag till lönegarantiersättning	56
3.6.13	1:13 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare.....	57
3.6.14	1:14 Grundläggande omställnings- och kompetensstöd	59
4	Arbetsliv.....	61
4.1	Mål för området.....	61
4.2	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	61
4.3	Resultatredovisning.....	62
4.3.1	Arbetsmiljö	62
4.3.2	Arbetsrätt.....	69
4.3.3	Lönebildning	72
4.4	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen	75
4.5	Politikens inriktning	76
4.6	Budgetförslag.....	78
4.6.1	2:1 Arbetsmiljöverket.....	78
4.6.2	2:2 Arbetsdomstolen.....	80
4.6.3	2:3 Internationella arbetsorganisationen (ILO)	81
4.6.4	2:4 Medlingsinstitutet.....	82
4.6.5	2:5 Myndigheten för arbetsmiljökunskap	83
4.6.6	2:6 Regional skyddsombudsverksamhet	84

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringens förslag:

1. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2025 inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv enligt tabell 1.1.
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2025 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.

Tabell 1.1 Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag

1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	7 514 359
1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	44 161 580
1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	6 995 286
1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.	20 822 749
1:5 Nystartsjobb och etableringsjobb	4 064 871
1:6 Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige	129 937
1:7 Europeiska socialfonden+ m.m. för perioden 2021–2027	1 584 000
1:8 Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering	50 001
1:9 Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen	85 031
1:10 Bidrag till administration av grundbeloppet	65 122
1:11 Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten	8 303
1:12 Bidrag till lönegarantiersättning	2 250 000
1:13 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	1 480 936
1:14 Grundläggande omställnings- och kompetensstöd	3 091 000
2:1 Arbetsmiljöverket	920 884
2:2 Arbetsdomstolen	37 924
2:3 Internationella arbetsorganisationen (ILO)	43 722
2:4 Medlingsinstitutet	68 110
2:5 Myndigheten för arbetsmiljökunskap	53 584
2:6 Regional skyddsombudsverksamhet	112 000
Summa anslag inom utgiftsområdet	93 539 399

Källa: Hermes

Tabell 1.2 Beställningsbemyndiganden

Tusental kronor

Anslag	Beställningsbemyndigande	Tidsperiod
1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	4 800 000	2026–2034
1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.	17 000 000	2026–2029
1:7 Europeiska socialfonden+ m.m. för perioden 2021–2027	3 759 000	2026–2030
1:8 Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering	9 000	2026–2027
1:14 Grundläggande omställnings- och kompetensstöd	22 100	2026
2:6 Regional skyddsombudsverksamhet	20 000	2026
Summa beställningsbemyndiganden inom utgiftsområdet	25 610 100	

2 Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

2.1 Utgiftsområdets omfattning

Utgiftsområdet omfattar områdena Arbetsmarknad och Arbetsliv samt myndigheterna Arbetsförmedlingen, Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige, Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering, Arbetsmiljöverket, Arbetsdomstolen, ILO-kommittén, Medlingsinstitutet och Myndigheten för arbetsmiljökunskap.

2.2 Utgiftsutveckling

Utgifterna för 2023 uppgick till 79 842 miljoner kronor, vilket är 10 243 miljoner kronor (11,4 procent) lägre än vad som anvisades i statens budget. Jämfört med 2022 blev utfallet 1 466 miljoner kronor (1,9 procent) högre.

Jämfört med ursprungligt beslutad budget för 2024 beräknas utgifterna bli 3 881 miljoner kronor lägre 2024 främst till följd av lägre utgifter inom arbetsmarknadsområdet, bland annat lägre kostnader för nystartsjobb och etableringsjobb.

Utgifterna väntas 2025 öka till samma nivå som budget för 2024, för att därefter sjunka de närmaste åren till följd av en minskad arbetslöshet. Utifrån detta väntas utgifterna öka 3 880 miljoner kronor 2025, minska med 711 miljoner kronor 2026 samt minska med 1 780 miljoner kronor till 2027.

Tabell 2.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Miljoner kronor

	Utfall 2023	Budget 2024 ¹	Prognos 2024	Förslag 2025	Beräknat 2026	Beräknat 2027
Arbetsmarknad	76 484	92 255	88 478	92 303	91 544	89 731
1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	7 675	7 415	7 536	7 514	7 710	7 929
1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	35 331	42 526	42 052	44 162	43 265	42 035
1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	6 057	7 158	6 524	6 995	6 640	6 299
1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.	18 527	20 586	19 649	20 823	20 925	20 998
1:5 Nystartsjobb och etableringsjobb	4 811	5 342	3 922	4 065	4 436	4 437
1:6 Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige	133	133	133	130	133	135
1:7 Europeiska socialfonden+ m.m. för perioden 2021–2027	342	1 387	1 345	1 584	1 835	1 983
1:8 Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering	44	47	47	50	53	54
1:9 Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen	83	83	83	85	87	89
1:10 Bidrag till administration av grundbeloppet	60	62	62	65	67	68
1:11 Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten	8	8	8	8	8	8
1:12 Bidrag till lönegarantiersättning	1 915	3 503	3 335	2 250	1 900	1 875
1:13 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	905	874	919	1 481	1 258	587
1:14 Grundläggande omställnings- och kompetensstöd	592	3 131	2 862	3 091	3 228	3 234
Arbetsliv	1 099	1 185	1 179	1 236	1 284	1 317
2:1 Arbetsmiljöverket	810	880	881	921	1 020	1 051
2:2 Arbetsdomstolen	35	37	36	38	39	39
2:3 Internationella arbetsorganisationen (ILO)	39	44	44	44	44	44
2:4 Medlingsinstitutet	52	61	56	68	70	71
2:5 Myndigheten för arbetsmiljökunskap	51	51	51	54		
2:6 Regional skyddsombudsverksamhet	111	112	111	112	112	112
Äldreanslag	2 260	100	3			
2024 1:6 Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014–2020	2 260	100	3			
Totalt för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv	79 842	93 540	89 659	93 539	92 828	91 048

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Tabell 2.2 Förändringar av utgiftsramen 2025–2027 för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Miljoner kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	92 059	92 059	92 059
Pris- och löneomräkning ²	248	442	618
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-2 260	-2 329	-2 216
<i>varav BP25³</i>	<i>59</i>	<i>213</i>	<i>825</i>
Makroekonomisk utveckling	2 986	2 228	836
Volymer	509	433	-245
Överföring till/från andra utgiftsområden	-2	-5	-5
Övrigt			
Ny utgiftsram	93 539	92 828	91 048

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Tabell 2.3 Utgiftsram 2025 realekonomiskt fördelad för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Miljoner kronor

	2025
Transfereringar ¹	83 488
Verksamhetsutgifter ²	10 044
Investeringar ³	7
Summa utgiftsram	93 539

Anm.: Den realekonomiska fördelningen baseras på utfall 2023 samt kända förändringar av anslagens användning.

¹ Med transfereringar avses inkomstöverföringar, dvs. utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten får någon direkt motprestation.

² Med verksamhetsutgifter avses resurser som statliga myndigheter använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror och inköp av varor och tjänster.

³ Med investeringar avses utgifter för anskaffning av varaktiga tillgångar såsom byggnader, maskiner, immateriella tillgångar och finansiella tillgångar.

2.3 Skatteutgifter

Vid sidan av stöd till företag och hushåll på budgetens utgiftssida finns det även stöd på budgetens inkomstsida i form av avvikelser från en enhetlig beskattning, s.k. skatteutgifter. Innebörden av skatteutgifter beskrivs närmare i Förslag till statens budget, finansplan m.m., avsnittet om skattefrågor. Den samlade redovisningen finns i regeringens skrivelse Redovisning av skatteutgifter (skr. 2023/24:98). Nedan redovisas de skatteutgifter som är att hänföra till utgiftsområde 14.

Tabell 2.4 Skatteutgifter inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

	2024	2025
Avdrag för ökade levnadskostnader vid tillfälligt arbete, dubbel bosättning och hemresor (A10)	810	820
Avdrag för resor till och från arbetet (A11)	7 820	7 940
Avdrag för inställelseresor (A12)	-	-
Förmån av resa vid anställningsintervju (A14)	-	-
Förmån av utbildning vid omstrukturering m.m (A15)	-	-
Friskvårdsbidrag (A29)	-	-
Flyttersättningar från arbetsgivare (A32)	-	-
Avdrag för resor till och från arbetet (B5)	200	200
Generell nedsättning av egenavgifter (D2)	1 840	1 900
Nedsättning av arbetsgivaravgifter för personer som arbetar med FoU (D4)	3 420	3 580
Nedsättning av arbetsgivaravgifter för den först anställda (D5)	300	300
Nedsättning av arbetsgivaravgifter för unga (D6)	u	u
Tillfälligt nedsatta arbetsgivaravgifter för personer mellan 19 och 23 år (D7)	u	u
Skattereduktion för ruttjänster (G3)	7 190	7 260
Skattereduktion för rotarbeten (G4)	12 120	11 250
Skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassa (G10)	1 570	1 580
Jobbskatteavdrag (G11)	176 630	183 610
Jobbskatteavdrag för äldre (G12)	5 240	5 420

Anm.: Inom parentes anges den beteckning för respektive skatteutgift som används i regeringens skrivelse. Skatteutgifter som inte har beräknats anges med "-". Skatteutgifter som upphör eller har upphört anges med "u".

Källa: Regeringens skrivelse 2023/24:98.

3 Arbetsmarknad

3.1 Mål för området

Målet för arbetsmarknadspolitiken är att insatserna ska bidra till en väl fungerande arbetsmarknad (prop. 2011/12:1 utg.omr. 14 avsnitt 3.3, bet. 2011/12:AU2, rskr. 2011/12:88).

3.2 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Utvecklingen på arbetsmarknaden påverkas av en rad olika faktorer. Arbetsmarknadspolitiken bidrar är ofta svårt att mäta och avgränsa från effekterna av åtgärder inom andra utgiftsområden, konjunkturutveckling och insatser av andra aktörer på arbetsmarknaden.

Grunden för resultatredovisningen utgörs av flera olika indikatorer. Sysselsättningsgrad och arbetslöshet är viktiga mått på hur arbetsmarknaden utvecklas. Eftersom arbetsmarknadspolitiken i stor utsträckning genomförs av Arbetsförmedlingen analyseras även indikatorer som mer direkt kan kopplas till Arbetsförmedlingens verksamhet. Här utgörs huvudindikatorerna av övergångarna till arbete och i vissa fall även till reguljära studier.

Arbetsmarknadspolitiken påverkar dock inte bara övergångarna till arbete och studier direkt, utan även indirekt genom olika insatser som stärker de arbetssökandes ställning på arbetsmarknaden, vilket i sin tur påverkar arbetskraftsdeltagandet och möjligheten att få ett arbete. Därför beskrivs även omfattningen av de arbetsmarknadspolitiska insatserna och deras resultat.

Följande centrala indikatorer redovisas inom området:

- 1 sysselsättning och arbetslöshet
- 2 andel övergångar till arbete och studier för personer inskrivna vid Arbetsförmedlingen
- 3 antal personer i Arbetsförmedlingens insatser och resultat 90 dagar efter avslutat arbetsmarknadspolitiskt program
- 4 antal personer med arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd.

Indikatorerna redovisas för relevanta undergrupper och enskilda insatser. I resultatredovisningen används även rapporter och undersökningar från t.ex. Arbetsförmedlingen och Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU).

3.3 Resultatredovisning

3.3.1 Utvecklingen på arbetsmarknaden

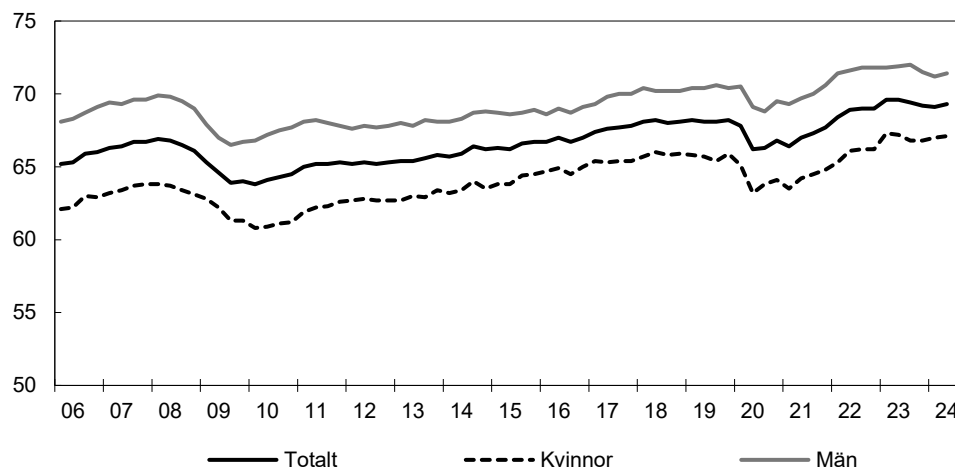
Sysselsättningsgraden har vänt ned

Antalet sysselsatta i åldern 15–74 år ökade under 2023 och sysselsättningsgraden planade ut på en rekordhög nivå. Jämfört med 2022 ökade sysselsättningsgraden med 0,6 procentenheter till 69,4 procent (se diagram 3.1). Ökningen var tydligare bland

kvinnor än bland män. Sysselsättningsgraden var dock fortsatt högre för män (71,8 procent) än för kvinnor (67,0 procent). Sysselsättningsgapet mellan kvinnor och män har varit i stort sett konstant sedan 1990-talet. Under det andra halvåret 2023 försämrades situationen på arbetsmarknaden och sysselsättningsgraden började att minska. Den negativa trenden fortsatte under det första kvartalet 2024 men vände upp under det andra kvartalet till 69,3 procent. I jämförelse med övriga EU-länder hade Sverige det högsta arbetskraftsdeltagandet och den näst högsta sysselsättningsgraden i EU (20–64 år) 2023.

Diagram 3.1 Sysselsättningsgrad

Procent av befolkningen 15–74 år, säsongrensade kvartalsvärden

Anm: Sysselsättningsgraden definieras som andel sysselsatta av befolkningen. En sysselsatt person är en person som under en viss vecka (referensveckan) utfört något arbete i minst en timme som anställd, egen företagare eller medhjälpare i företag tillhörande en familjemedlem.

Källa: Statistiska centralbyrån.

Sysselsättningsgraden minskade svagt bland inrikes födda men ökade tydligt bland utrikes födda under 2023. Bland inrikes födda uppgick sysselsättningsgraden till 70,2 procent och bland utrikes födda till 67,1 procent. Sysselsättningsgapet mellan inrikes och utrikes födda minskade tydligt och uppgick till 3,1 procentenheter 2023, jämfört med 6,1 procentenheter 2022. Detta efter att även ha minskat kraftigt 2022 och efter att ha varierat runt ca 10 procentenheter 2005–2020. Ökningen i sysselsättningsgrad bland utrikes födda var särskilt tydlig bland kvinnor, men sysselsättningsgraden är fortsatt tydligt lägre bland utrikes födda kvinnor jämfört med utrikes födda män. Sysselsättningsgapet mellan utrikes födda kvinnor och utrikes födda män är stort, 10,7 procentenheter, och tydligt större än sysselsättningsgapet mellan inrikes födda kvinnor och män på 4,8 procentenheter. Bland inrikes födda ökade sysselsättningsgraden bland kvinnor, men minskade bland män. I åldern 20–64 år är skillnaden i sysselsättningsgrad mellan inrikes och utrikes födda betydligt större, 10,6 procentenheter, än i åldersgruppen 15–74 år. Det beror delvis på att andelen sysselsatta äldre personer, över 64 år, är högre bland inrikes födda jämfört med utrikes födda. Om de äldre räknas bort ökar sysselsättningsgraden mer bland inrikes födda än bland utrikes födda. Under första halvåret 2024 ökade sysselsättningsgraden, 15–74 år, bland inrikes födda och nådde 70,6 procent det andra kvartalet men minskade samtidigt bland de utrikes födda till 65,3 procent.

Sysselsättningsgraden bland unga (15–24 år) ökade med 0,3 procentenheter jämfört med 2022 till 44,8 procent. Ökningen var mindre än i den arbetsföra befolkningen i stort. Sysselsättningsgraden ökade tydligt bland unga kvinnor men minskade bland unga män.

Bland personer med förgymnasial utbildning (15–74 år) ökade sysselsättningsgraden med 0,3 procentenheter, jämfört med 2022, till 36,0 procent 2023. I den gruppen var sysselsättningsgraden dock betydligt lägre än bland gymnasialt och eftergymnasialt utbildade under 2023, likt den varit sedan 2005 då SCB inledde mätningar på utbildningsnivå. Jämfört med gymnasialt utbildade var sysselsättningsgraden bland personer med förgymnasial utbildning nästan hälften så hög, och skillnaden var ännu större jämfört med eftergymnasialt utbildade. Bland kvinnor med endast förgymnasial utbildning var sysselsättningsgraden särskilt låg, 31,1 procent jämfört med 39,9 procent bland män. Bland eftergymnasialt utbildade var sysselsättningsgraden 80,2 procent, vilket var tydligt högre än bland de gymnasialt utbildade på 69,8 procent. Sysselsättningsgraden ökade i samtliga utbildningsnivåer och mest bland de gymnasialt utbildade. Ökningen var högre bland kvinnor än bland män i alla utbildningsnivåer.

Personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga (16–65 år) har generellt sett betydligt lägre sysselsättningsgrad och arbetskraftsdeltagande än övriga befolkningen (16–65 år). Statistiska centralbyrån, SCB, redovisar i rapporten Situationen på arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning 2023 att sysselsättningsgraden bland personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga var 45 procent, vilket kan jämföras med 81 procent i den övriga befolkningen. Sysselsättningsgraden var lika hög bland kvinnor och män med nedsatt arbetsförmåga. I föregående års rapport redovisades att andelen sysselsatta personer med nedsatt arbetsförmåga 2022 var 44 procent. Ökningen mellan 2022 och 2023 är inte statistiskt signifikant.

Arbetslösheten ökade 2023

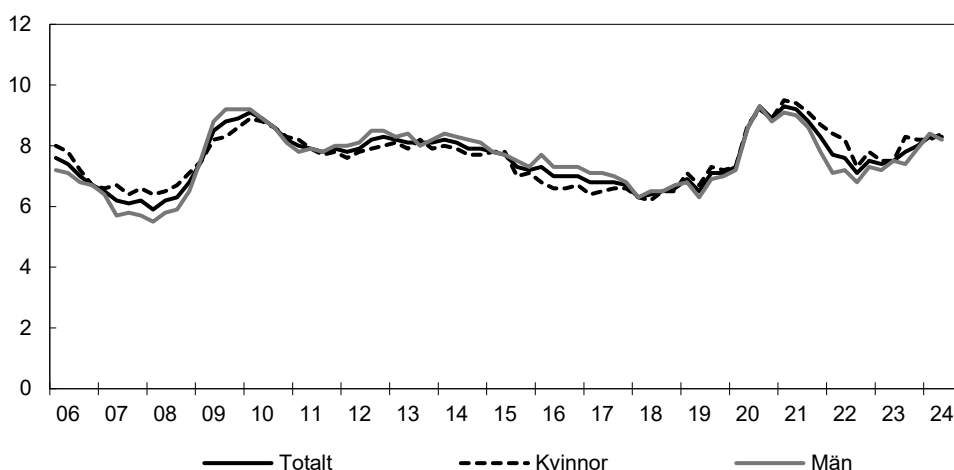
Arbetslösheten vände upp i inledningen av 2023 efter en tydlig nedgång efter covid-19-pandemin. För helåret 2023 uppgick arbetslösheten till 7,7 procent, en ökning med 0,2 procentenheter jämfört med 2022. Arbetslösheten ökade bland män men var oförändrad bland kvinnor. Bland kvinnor uppgick arbetslösheten till 7,9 procent och bland män till 7,5 procent (se diagram 3.2). Under det första halvåret 2024 har arbetslösheten fortsatt att öka och uppgick till 8,3 procent det andra kvartalet.

Den ökade arbetslösheten 2023 bedöms främst bero på konjunkturella orsaker som låg efterfrågan på arbetskraft. Den totala arbetslösheten är dock i huvudsak strukturell och har varit hög även i perioder av gynnsam konjunktur. De strukturella utmaningarna på arbetsmarknaden kan främst kopplas till att många arbetssökande inte har de kvalifikationer som efterfrågas av arbetsgivare, vilket också leder till långa arbetslöshetstider. Arbetsförmedlingen lyfter fram fyra grupper av individer som benämns som arbetssökande med svag konkurrensförmåga på arbetsmarknaden. De utgörs av utomeuropeiskt födda, personer med högst förgymnasial utbildning, personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga och arbetssökande som är 55 år eller äldre.

Arbetslösheten i åldersgruppen 15–74 år är hög i Sverige jämfört med andra länder i Europa. I Sverige är det dock, till skillnad från många andra EU-länder, relativt många heltidsstuderande som söker arbete och som därmed klassificeras som arbetslösa. Exkluderas den gruppen sjunker arbetslösheten från 7,7 procent till 5,0 procent. Den höga arbetslösheten i Sverige kan också delvis förklaras av ett högt arbetskraftsdeltagande jämfört med andra länder i EU. Det höga arbetskraftsdeltagandet i Sverige kan bl.a. förklaras av den generösa tillgången till barnomsorg och att ersättningsystemen är kopplade till att individer ingår i arbetskraften. Samtidigt har arbetslösheten minskat kraftigt i många länder i EU de senaste åren, vilket inte har varit fallet i Sverige. Detta har medfört att skillnaden mellan Sverige och andra EU-länder har ökat över tid.

Diagram 3.2 Arbetslöshet

Procent av arbetskraften 15–74 år, säsongrensade kvartalsvärden

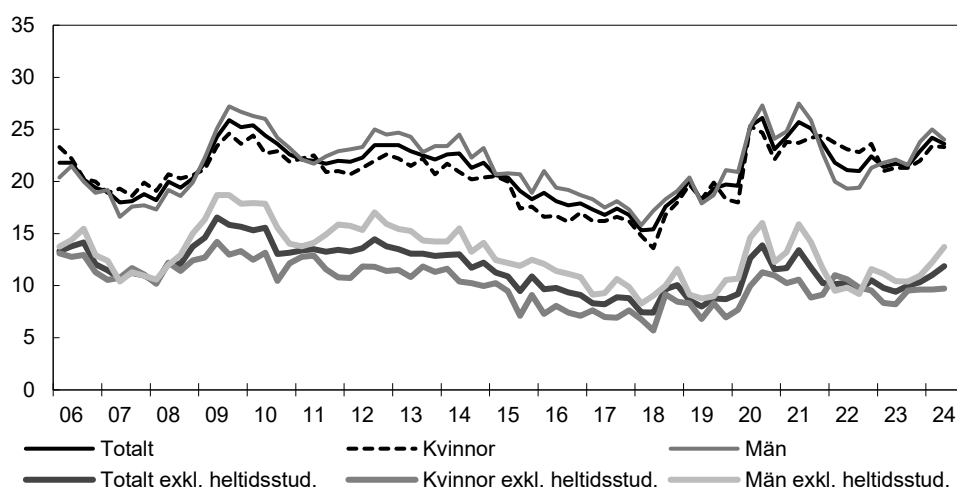
Källa: Statistiska centralbyrån.

Arbetslösheten bland utrikes födda minskade med 1,0 procentenhet mellan 2022 och 2023 till 15,1 procent. Minskningen var särskilt tydlig bland utrikes födda kvinnor. Arbetslösheten var dock 2,4 procentenheter högre bland utrikes födda kvinnor jämfört med utrikes födda män. Bland inrikes födda ökade arbetslösheten samtidigt med 0,4 procentenheter till 5,1 procent. Arbetslösheten var lika hög bland inrikes födda kvinnor och bland inrikes födda män och ökningen jämfört med 2022 var ungefär lika stor i de två grupperna.

Arbetslösheten bland unga (15–24 år) uppgick 2023 till 22,1 procent. Det var en ökning med 0,3 procentenheter jämfört med 2022 och en högre ökning än i den arbetsföra befolkningen i stort. Arbetslösheten bland unga män ökade, samtidigt som den minskade bland unga kvinnor (se diagram 3.3). Arbetslösheten bland unga är bland de fyra högsta jämfört med andra länder i EU. Under det andra kvartalet 2024 var arbetslösheten bland de unga 23,6 procent. Om de heltidsstuderande som söker arbete exkluderas sjunker dock arbetslöshetsnivån under 2023 till 10,0 procent, vilket är mindre än hälften av den redovisade ungdomsarbetslösheten. Andelen unga som varken arbetar eller studerar, s.k. UVAS, kan ge en mer rättvisande bild av utmaningarna för unga på arbetsmarknaden. År 2023 ökade andelen unga i åldern 15–24 år som varken arbetade eller studerade från 4,9 procent 2022 till 5,1 procent, se vidare utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid, avsnitt 15 Ungdomspolitik. Det var den näst lägsta nivån i EU och kan jämföras med genomsnittet för UVAS i EU-länderna som uppgick till 9,2 procent.

Diagram 3.3 Ungdomsarbetslöshet

Procent av arbetskraften 15–24 år, säsongsrensade kvartalsvärden

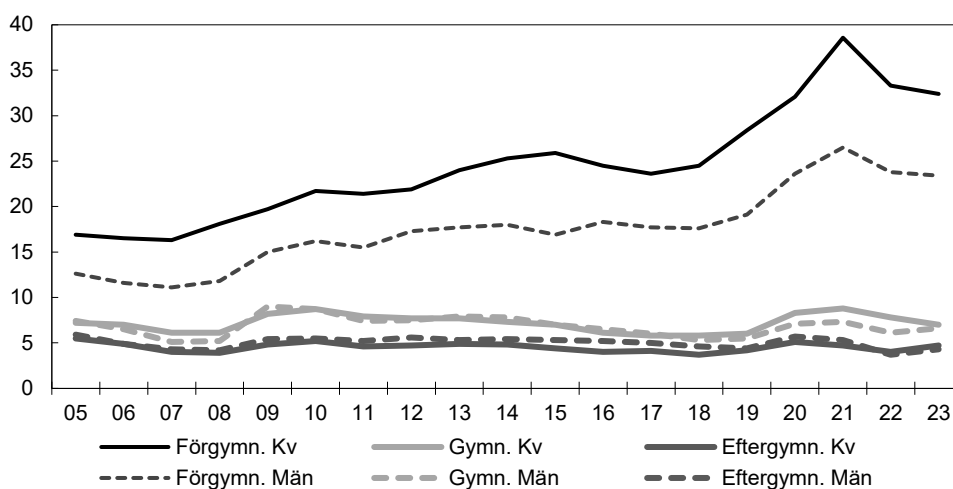
Källa: Statistiska centralbyrån.

Arbetslösheten bland äldre (55–74 år) minskade från 5,2 procent 2022 till 5,1 procent 2023. Arbetslösheten minskade bland personer i åldersgruppen 55–64 år och ökade i åldersgruppen 65–74 år. Minskningen var större bland äldre män än bland äldre kvinnor.

Arbetslösheten bland personer med förgymnasial utbildning (15–74 år) var 2023 nästan fyra gånger så hög som bland de med gymnasial utbildning och nästan sex gånger så hög som bland dem med eftergymnasial utbildning (se diagram 3.4). Arbetslösheten var högre bland kvinnor än bland män i respektive utbildningsnivå. Skillnaden mellan könen var särskilt stor bland de med förgymnasial utbildning. Arbetslösheten ökade bland de med eftergymnasial utbildning, ungefär lika mycket bland kvinnor och män. Bland de med förgymnasial utbildning minskade arbetslösheten, minskningen var tydligast bland kvinnor. Bland de gymnasialt utbildade var arbetslösheten oförändrad. I den gruppen minskade dock arbetslösheten tydligt bland kvinnor samtidigt som den ökade bland män.

Diagram 3.4 Arbetslöshet efter utbildningsnivå

Procent av arbetskraften 15–74 år

Källa: Statistiska centralbyrån.

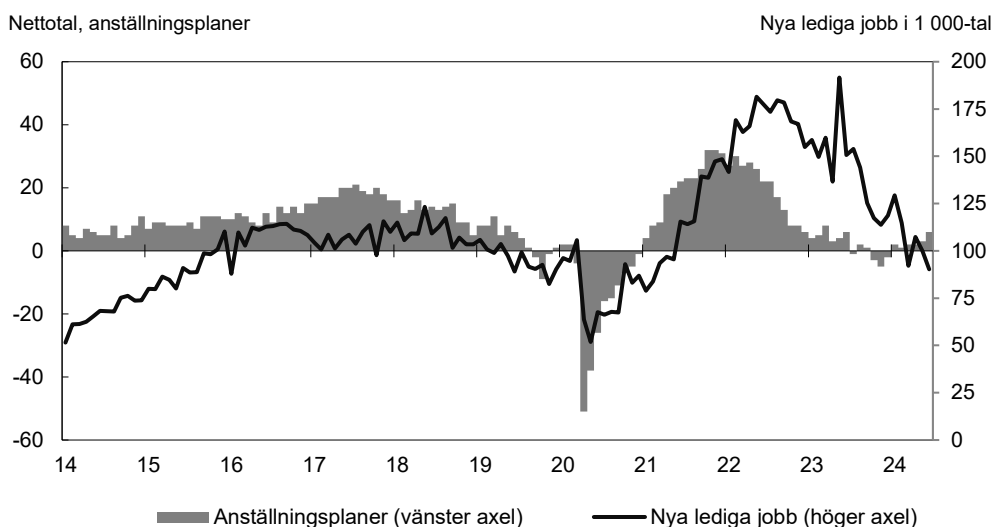
Personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga (16–65 år) är generellt sett arbetslösa i betydligt större utsträckning än övriga befolkningen. Bland personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga var

arbetslösheten 19 procent 2023. Motsvarande andel i den övriga befolkningen (16–65 år) var 8 procent. Arbetslösheten var lika hög bland kvinnor och män med nedsatt arbetsförmåga. I föregående årsrapport om funktionsnedsattas situation på arbetsmarknaden redovisade SCB att arbetslösheten 2022 bland personer med nedsatt arbetsförmåga var 20 procent. Minskningen 2023 är inte signifikant.

Dämpade anställningsplaner inom näringslivet

Efterfrågan på arbetskraft var enligt flera indikatorer svag under 2023. Näringslivets anställningsplaner föll under 2022 och var under 2023 alltjämt dämpade (se diagram 3.5). Det har också blivit allt mindre vanligt att företag behåller arbetskraft för att undvika framtida rekryteringsproblem enligt Konjunkturinstitutets indikator för övervintring av arbetskraft. Under 2023 minskade antalet nya lediga jobb vid Arbetsförmedlingen kraftigt samtidigt som antalet varsel om uppsägningar och antalet konkurser i näringslivet ökade. Den minskade efterfrågan på arbetskraft har drabbat både tillverkningsindustrin, förutom elektronikindustrin, och den privata tjänste- och servicesektorn, förutom konsultbyråer. Särskilt drabbad är byggsektorn, där många anställda har varslats och anställningsplanerna under våren 2024 har varit kraftigt negativa. Samtidigt rapporterar näringslivet om fortsatta utmaningar att hitta rätt kompetens och tillsätta tjänster.

Diagram 3.5 Anställningsplaner i näringslivet och nya lediga jobb

Anm.: Säsongsrensade månadsvärden. Uppgifterna om Arbetsförmedlingens nya lediga jobb ska tolkas med försiktighet.

Källa: Konjunkturinstitutet och Arbetsförmedlingen.

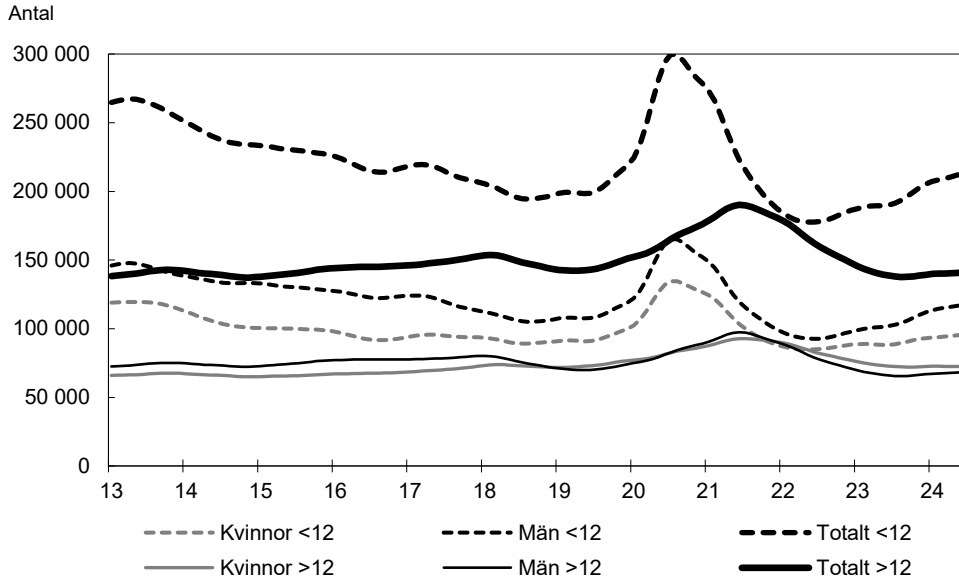
Inskrivna arbetslösa vid Arbetsförmedlingen har ökat

Antalet inskrivna arbetslösa vid Arbetsförmedlingen uppgick till i genomsnitt 333 000 personer 2023, vilket är 9 000 personer färre jämfört med 2022. Det svaga konjunkturläget har dock medfört att antalet inskrivna arbetslösa har ökat sedan sommaren 2023. Nästan hela ökningen fram till sommaren 2024 avser personer som varit arbetslösa kortare tid än tolv månader, varav majoriteten är män (se diagram 3.6). Sedan hösten 2023 har det även skett en svag ökning av antalet inskrivna arbetslösa som varit utan arbete mer än 12 månader (långtidsarbetslösa). I juni 2024 uppgick antalet långtidsarbetslösa vid Arbetsförmedlingen till ca 140 000 personer, vilket är drygt 2 000 fler än samma månad 2023. Personer som varit utan arbete mer än två år har däremot minskat med ca 5 000 personer under det senaste året och uppgick till knappt 79 000 personer i juni 2024. Av de som är långtidsarbetslösa har andelen

personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga samt arbetssökande som är 55 år och äldre ökat under de senaste två åren.

Diagram 3.6 Antal inskrivna arbetslösa vid Arbetsförmedlingen (16–65 år) fördelat på arbetslöshetstid (upp till 12 månader och mer än 12 månader)

Anm.: Säsongsrensade och utjämnade månadsvärden. Tidsserierna avser 16–64 år t.o.m. 2020. Fr.o.m. 2021 gäller tidsserien 16–65 år.

Källa: Arbetsförmedlingen och egna bearbetningar.

Andelen övergångar till arbete minskade 2023

Antalet unika individer som vid något tillfälle var inskrivna vid Arbetsförmedlingen under 2023 uppgick till totalt 849 000 personer, vilket var en minskning med 17 000 personer jämfört med 2022. Av de inskrivna övergick 283 000 personer till arbete vid minst ett tillfälle under året, motsvarande 32 procent bland kvinnor och 34 procent bland män. För såväl kvinnor som män innebar det en minskning av övergångar till arbete för alla grupper som redovisas i tabell 3.1 jämfört med 2022. Minskningen var generellt sett något större bland män och särskilt i gruppen långtidsarbetslösa.

Den negativa utvecklingen kan förklaras av det försämrade arbetsmarknadsläget 2023. Trots detta var övergångarna till arbete 2023 överlag högre än 2019, dvs. året innan pandemin. En förklaring till det kan vara att sammansättningen av inskrivna arbetslösa vid Arbetsförmedlingen fortfarande består av individer som i genomsnitt står närmare arbetsmarknaden än före pandemin, samtidigt som det alltså råder brist på arbetskraft inom vissa sektorer. En grupp som avviker från det mönstret är dock personer med funktionsnedsättning som hade betydligt lägre andel övergångar till arbete 2023 än före pandemin.

Tabell 3.1 Andel övergångar till arbete eller studier fördelat på olika grupper av inskrivna personer vid Arbetsförmedlingen

Procent

Målgrupp	Arbete 2021	Studier 2021	Arbete 2022	Studier 2022	Arbete 2023	Studier 2023
Totalt	36,4	5,9	36,1	5,1	33,4	5,1
<i>varav kvinnor</i>	34,7	7,3	34,4	6,4	32,3	6,4
<i>varav män</i>	38,1	4,7	37,7	3,8	34,4	3,8
Personer med högst förgymnasial utbildning	25,9	5,8	28,1	5,7	26,1	5,5
<i>varav kvinnor</i>	20,9	7,4	23,4	7,8	22,4	7,6
<i>varav män</i>	30,1	4,4	32,1	3,9	29,3	3,8
Utomeuropeiskt födda	29,3	7,6	31,4	7,1	29,1	6,9
<i>varav kvinnor</i>	24,0	9,6	26,4	9,3	25,1	9,2
<i>varav män</i>	34,4	5,7	36,6	4,7	33,4	4,6
Personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga	23,5	2,1	25,2	1,9	22,1	1,9
<i>varav kvinnor</i>	21,9	2,7	23,5	2,3	20,4	2,3
<i>varav män</i>	24,8	1,6	26,7	1,5	23,4	1,5
Äldre ≥ 55 år	28,1	1,1	28,5	1,3	26,1	1,3
<i>varav kvinnor</i>	28,4	1,4	28,3	1,6	25,9	1,6
<i>varav män</i>	27,8	0,8	28,6	1,0	26,2	1,0
Unga 16–24 år	36,5	11,3	35,6	9,3	33,2	9,1
<i>varav kvinnor</i>	35,4	13,1	34,1	11,0	32,2	11,0
<i>varav män</i>	37,3	9,9	36,6	8,1	33,9	7,8
Långtidsarbetslösa	23,9	5,8	26,0	6,0	22,1	6,1
<i>varav kvinnor</i>	20,3	7,4	22,3	7,9	19,9	7,8
<i>varav män</i>	27,3	4,4	29,8	4,1	24,5	4,2

Anm.: Övergångsmåttet är beräknat som antalet unika individer 16-64 år som har övergått till arbete eller studier dividerat med antalet unika personer som har varit inskrivna vid Arbetsförmedlingen (oavsett orsak). De olika grupperna kan överlappa varandra. Långtidsarbetslösa avser inskrivna vid Arbetsförmedlingen som har varit utan arbete i 12 månader eller mer.

Källa: Arbetsförmedlingen.

Antalet inskrivna som övergick till reguljära studier uppgick till 43 000 personer, vilket motsvarar 5 procent av alla inskrivna. Av de inskrivna kvinnorna övergick 6,4 procent till studier och motsvarande andel för män var 3,8 procent. Övergångarna till studier var i stort sett oförändrade för såväl kvinnor som män i alla grupper jämfört med 2022. Totalt övergick 14 500 unika personer med högst förgymnasial utbildning till någon form av reguljär utbildning under 2023.

Tabell 3.2 Andel övergångar till studier för personer med högst förgymnasial utbildning

Antal unika individer (avrundat till 100-tal) samt andel kvinnor och män

		2021	2022	2023
Avaktualiserade från Arbetsförmedlingen till reguljära studier	Totalt	12 400	10 100	9 300
	Kvinnor andel	56	61	60
	Män andel	44	39	40
Studier inom etableringsprogrammet	Totalt	1 300	1 600	1 600
	Kvinnor andel	58	59	59
	Män andel	42	41	41
Studier med aktivitetsstöd, förberedande insats	Totalt	2 500	1 900	1 700
	Kvinnor andel	64	64	64
	Män andel	36	36	36
Deltidsstudier i kombination med jobb- och utvecklingsgarantin	Totalt	1 000	2 300	2 300
	Kvinnor andel	71	75	77
	Män andel	29	25	23

Anm.: Det går inte att summera de olika studievägarna då en individ kan ha gått flera olika studievägar under ett år. Med studier avses utbildning inom komvux, folkhögskola, yrkeshögskola samt universitet och högskola.

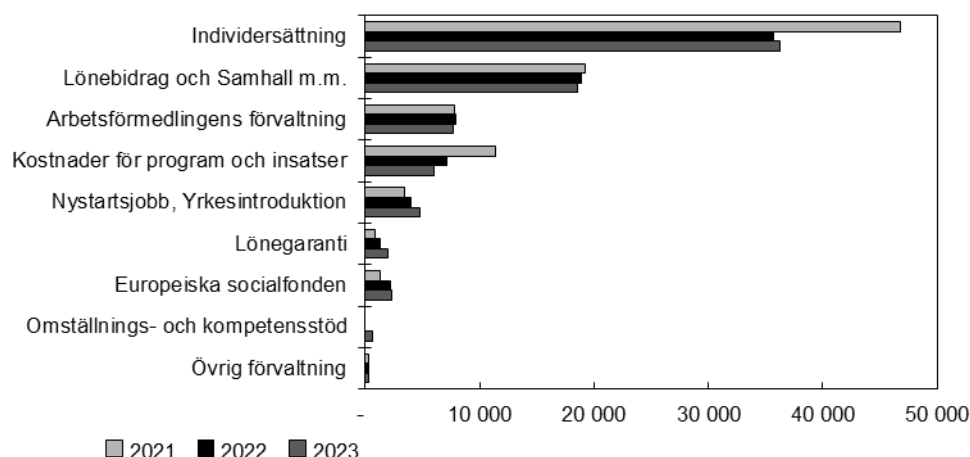
Källa: Arbetsförmedlingen.

Av tabell 3.2 framgår att antalet arbets sökande med högst förgymnasial utbildning som lämnat Arbetsförmedlingen för reguljära studier minskade 2023 jämfört med föregående år. Även antalet arbets sökande som påbörjat studier med aktivitetsstöd som en förberedande insats minskade. Minskningen var lika stor för män som för kvinnor. Antalet arbets sökande som bedrivit deltidstudier i kombination med jobb- och utvecklingsgarantin, samt antalet personer som studerar inom ramen för etableringsprogrammet låg fortsatt på samma nivå 2023 som under 2022.

3.3.2 Medel inom arbetsmarknadspolitiken

Diagram 3.7 Utgifter inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad

Miljoner kronor

Anm.: Diagrammet visar utgifter under anslag inom området Arbetsmarknad de aktuella åren. Lönebidrag och Samhall m.m. avser de särskilda insatserna för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. I utgifterna för Europeiska socialfonden ingår för 2022 React-EU som finansierat kostnader för program och insatser med 866 miljoner kronor och Arbetsförmedlingens förvaltning med 75 miljoner kronor. Detta har i motsvarande grad minskat anslagsbelastningen under anslagen för Arbetsförmedlingens förvaltning och kostnader för program och insatser. För 2023 var beloppen 945 miljoner kronor respektive 368 miljoner kronor.

Källa: Egna beräkningar.

Utgifterna för individ ersättning, som till stor del följer utvecklingen av antalet arbetslösa, minskade kraftigt mellan 2021 och 2022, men ökade något 2023 till följd av

en högre arbetslöshet. Utgifterna avseende arbetsmarknadspolitiska insatser minskade mellan 2022 och 2023 (se diagram 3.7). Samtidigt har det funnits ett ekonomiskt utrymme för fler insatser. Att medlen inte användes i större utsträckning beror delvis på att långtidsarbetslösheten och antalet personer inom jobb- och utvecklingsgarantin samt jobbgarantin för ungdomar varit lägre än beräknat. Arbetsförmedlingen använde inte heller resurserna för särskilda insatser till personer med funktionsnedsättning eller till insatser utanför ramprogrammen i den omfattning det fanns utrymme för.

Arbetet med korrekta utbetalningar från välfärdsystemen redovisas samlat inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning.

3.3.3 Arbetsmarknadspolitiska program och insatser

I detta avsnitt redovisas arbetsmarknadspolitiska insatser som huvudsakligen finansieras under anslaget 1:3 *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser* och anslaget 1:5 *Nystartsjobb och etableringsjobb*.

I avsnitt 3.3.4 och 3.3.5 redogörs för resultat i förhållande till insatser som finansieras via andra anslag inom utgiftsområdet. I avsnitt 3.3.6 redogörs för resultat kopplade till individersättningar.

Tabell 3.3 Antalet pågående beslut per månad om arbetsmarknadspolitiska program (inkl. ramprogram särredovisade) och subventionerade anställningar

Genomsnittligt antal pågående beslut per månad (avrundat till 100-tal) och procent

Arbetsmarknadspolitiska program med aktivitetsstöd eller etableringsersättning	2021 Totalt antal	2021 Andel kvinnor	2021 Andel män	2022 Totalt antal	2022 Andel kvinnor	2022 Andel män	2023 Totalt antal	2023 Andel kvinnor	2023 Andel män
Arbetsmarknadsutbildning	7 900	30	70	6 400	31	69	6 200	31	69
Arbetspraktik	3 500	45	55	3 000	49	51	3 100	52	48
Förberedande insatser	43 600	53	47	29 300	54	46	26 900	54	46
<i>varav Förberedande utbildning</i>	<i>9 800</i>	<i>56</i>	<i>44</i>	<i>5 000</i>	<i>54</i>	<i>46</i>	<i>3 600</i>	<i>53</i>	<i>47</i>
<i>varav Kartläggning, vägledning och rehabilitering</i>	<i>33 900</i>	<i>52</i>	<i>48</i>	<i>24 400</i>	<i>54</i>	<i>46</i>	<i>23 400</i>	<i>55</i>	<i>45</i>
Förmedlingsinsatser							23 200	44	56
Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning	1 900	54	46	1 300	60	40	500	59	41
Stöd till start av näringsverksamhet	4 300	46	54	2 300	46	54	900	48	52
Ramprogram									
Etableringsprogrammet	13 600	58	42	10 700	56	44	10 400	56	44
Jobbgarantin för ungdomar	21 500	40	60	13 400	41	59	12 100	39	61
Jobb- och utvecklingsgarantin	128 000	49	51	124 500	51	49	109 400	51	49
Subventionerade anställningar									
Extratjänster	11 500	60	40	3 800	61	39	-	-	-
Introduktionsjobb	5 200	39	61	6 000	47	53	7 600	55	45
Nystartsjobb	26 200	33	67	29 500	36	64	27 700	39	61
Yrkesintroduktionsanställningar	300	10	90	400	15	85	400	13	87

Anm.: Avser personer 16–65 år vilket skiljer mot redovisningar i tidigare års Budgetpropositioner då åldersgruppen var 16–64 år. Antalet beslut i tabellen bör inte summeras eftersom en individ kan ha flera parallella beslut.

Källa: Arbetsförmedlingen och egna bearbetningar.

Tabell 3.4 Andel i arbete 90 dagar efter avslutat arbetsmarknadspolitiskt program eller subventionerad anställning (ej ramprogram)

Procent

Arbetsmarknadspolitiska program med aktivitetsstöd eller etableringsersättning	2022 Totalt	2022 Kvinnor	2022 Män	2023 Totalt	varav utan stöd	varav med stöd	2023 Kvinnor	varav utan stöd	varav med stöd	2023 Män	varav utan stöd	varav med stöd
Arbetsmarknadsutbildning	39	33	41	33	25	8	28	22	6	35	26	9
Arbetspraktik	41	38	44	38	12	27	35	12	23	42	12	30
Förberedande insatser	22	21	24	24	17	7	23	18	5	25	17	8
varav Förberedande utbildning	12	11	13	11	8	3	10	7	3	12	8	3
varav Kartläggning, vägledning & rehabilitering	29	26	33	28	21	8	26	21	6	31	21	10
Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning	29	25	34	23	6	17	19	5	14	30	8	22
Stöd till start av näringsverksamhet	82	82	82	79	79	0	80	80	0	78	78	1
Subventionerade anställningar												
Extratjänster ¹	40	35	46	48	4	44	47	4	43	51	4	47
Introduktionsjobb	47	41	51	41	10	30	37	9	29	43	11	32
Nystartsjobb	32	29	33	27	20	7	25	19	6	28	21	8
Yrkesintroduktionsanställningar	67	59	68	65	64	1	58	58	0	66	65	1

Anm.: Statistiken avser samtliga personer som avslutat program i åldern 16–65 år. Arbete med stöd inkluderar alla former av subventionerade anställningar beslutade av Arbetsförmedlingen.

¹Extratjänster fasades ut under 2022. Resultat för extratjänster redovisas för 2023 eftersom andelen till arbete beräknas på dem som lämnat programmet under perioden oktober 2022 till september 2023, vilket var ca 2 000 personer.

Källa: Arbetsförmedlingen och egna beräkningar.

Resultaten för kvinnor respektive män inom Arbetsförmedlingens program och insatser beskrivs huvudsakligen genom antalet deltagare i de olika insatserna och utfallet i form av deltagarnas arbetsmarknadsstatus 90 dagar efter insatsernas slut. En översiktlig redovisning framgår av tabell 3.3 och tabell 3.4. Vissa av insatserna har inte som primärt syfte att direkt leda till arbete, utan är snarare förberedande inför andra insatser. Huvuddelen av insatserna riktas till personer som står relativt långt från arbetsmarknaden och som ingår i något av ramprogrammen jobb- och utvecklingsgarantin, jobbgarantin för ungdomar eller etableringsprogrammet (se tabell 3.3). Ett ramprogram kan innefatta olika insatser, t.ex. arbetsmarknadsutbildning, stöd till start av näringsverksamhet eller arbetsplatsförlagda aktiviteter såsom arbetspraktik, arbetsutbildning eller förstärkt arbetsutbildning. Inom ramprogrammen kan även utbildning ske inom kommunal vuxenutbildning, folkhögskola, yrkeshögskola samt i vissa fall på universitet och högskolor.

Könsfördelningen avseende deltagare inom de arbetsmarknadspolitiska insatserna har utjämnats i vissa avseenden. Andelen kvinnor har ökat inom subventionerade anställningarna nystartsjobb och introduktionsjobb de senaste åren (se tabell 3.3). Däremot har skillnaderna mellan könen inte minskat när det gäller subventionerade anställningar för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Det har inte heller skett någon utjämning avseende deltagare i arbetsmarknadsutbildning.

Avseende könsskillnader i andelen personer som var i arbete 90 dagar så har skillnaden utjämnats mellan 2022 och 2023 eftersom andelen kvinnor som var i arbete inte minskat i samma utsträckning som för män. Kvinnor har en lägre andel i arbete än män för nästan alla insatser, vilket förstärks av fördelningen av arbete med stöd.

Antalet i jobb- och utvecklingsgarantin minskade när långtidsarbetslösheten sjönk

Tabell 3.5 Andel övergångar till arbete eller studier från jobb- och utvecklingsgarantin och jobbgarantin för ungdomar

Procent

Jobb- och utvecklingsgarantin	2021	varav utan stöd		2021 Studier	2022	varav utan stöd		2022 Studier	2023	varav utan stöd		2023 Studier
	Arbete		med stöd		Arbete		med stöd		Arbete		med stöd	
Totalt	21,5	10,4	11,1	6,5	25,3	13,6	11,9	6,8	22,1	11,5	10,8	6,7
Kvinnor	17,1	8,5	8,7	8,6	20,9	11,7	9,3	9,3	19,2	10,5	8,9	9,2
Män	25,6	12,1	13,4	4,5	29,6	15,4	14,5	4,3	24,9	12,5	12,7	4,3
Jobbgarantin för ungdomar												
Totalt	33,8	28,7	5,1	10,8	28,9	23,8	5,3	8,2	25,1	20,3	4,9	7,3
Kvinnor	30,1	26,8	3,2	13,1	25,1	21,3	3,9	10,0	22,6	19,0	3,7	9,4
Män	36,2	30,0	6,3	9,4	31,5	25,5	6,2	7,0	26,7	21,2	5,7	5,9

Anm.: Arbete med stöd inkluderar alla former av subventionerade anställningar, inklusive nystartsjobb och yrkesintroduktionsanställningar.

Källa: Arbetsförmedlingen, särskild beställning.

Det genomsnittliga antalet deltagare i jobb- och utvecklingsgarantin per månad minskade med drygt 15 000 personer till i genomsnitt 109 400 under 2023 jämfört med 2022. Samtidigt minskade också andelen som övergick till arbete eller studier. Det minskade antalet deltagare kan huvudsakligen förklaras av att långtidsarbetslösheten sjönk under 2023, vilket minskade inflödet till programmet. Precis som föregående år var 51 procent av deltagarna kvinnor och 49 procent män. Den minskade andelen övergångar till arbete kan delvis förklaras av att det var en större andel med svagare förankring till arbetsmarknaden som var kvar i programmet.

Arbetsförmedlingen delrapporterade i mars 2024 det fleråriga uppdraget om att minska långtidsarbetslösheten (A2024/00405). Myndighetens arbete för att förbättra kvalitén i arbetssökandes handlingsplaner har under året fokuserats på att förnya handlingsplaner för långtidsarbetslösa inskrivna i jobb- och utvecklingsgarantin. Enligt myndigheten har betydligt fler i målgruppen en aktuell handlingsplan och under hösten 2023 såg myndigheten tendenser till att aktivitetsnivåerna i målgruppen ökade i samband med att fler handlingsplaner förnyades. Även antalet fysiska möten med långtidsarbetslösa har enligt Arbetsförmedlingen ökat under året.

Färre deltagare i jobbgarantin för ungdomar

Under 2023 var det genomsnittliga antalet deltagare i jobbgarantin för ungdomar ca 12 100 per månad, varav 39 procent kvinnor och 61 procent män. Det var något färre deltagare än 2022 (se tabell 3.3). Det minskande antalet deltagare berodde på att färre ungdomar påbörjade insatsen. Samtidigt fortsatte andelen som gick till arbete eller till studier från jobbgarantin för ungdomar att minska.

Över 9 000 unga fick arbete i kommuner

Arbetsförmedlingen hade under 2023 i uppdrag att via kommunerna skapa jobb för ungdomar och sommarjobb för ungdomar. Totalt har 138 kommuner redovisat och begärt medel för jobb för ungdomar respektive sommarjobb för ungdomar. Satsningen gav 9 400 ungdomar sysselsättning, med en relativt jämn ålders- och könsfördelning.

Andelen i arbete ökade inom etableringsprogrammet

Tabell 3.6 Andel i arbete eller studier 90 dagar efter avslutat etableringsprogram

Procent

	2021 Arbete	varav utan stöd	varav med stöd	2021 Studier	2022 Arbete	varav utan stöd	varav med stöd	2022 Studier	2023 Arbete	varav utan stöd	varav med stöd	2023 Studier
Totalt	23,4	4,7	18,6	10,1	27,7	9,6	18,1	9,5	30,4	11,4	19,0	7,2
Kvinnor	15,0	1,9	13,2	10,8	15,5	4,6	10,9	11,0	17,5	6,6	10,9	7,8
Män	35,5	8,9	26,6	9,0	44,5	16,6	27,9	7,4	46,7	17,5	29,2	6,5

Anm.: Arbete med stöd inkluderar alla former av subventionerade anställningar, inklusive nystartsjobb och yrkesintroduktionsanställningar.

Källa: Arbetsförmedlingen, särskild beställning.

Antalet deltagare i etableringsprogrammet fortsatte att minska, men i lägre takt än föregående år. Minskningen förklaras av att flyktning- och anhöriginvandringen till Sverige fortsatte att minska under 2023. Könsfördelningen var oförändrad jämfört med tidigare år, 56 procent kvinnor och 44 procent män (se tabell 3.3).

Andelen i arbete eller studier 90 dagar efter avslutat etableringsprogram var sammantaget något högre under 2023 jämfört med föregående år. Övergångarna till arbete har ökat för både kvinnor och män. För män skedde en ökning både till arbete med och utan stöd, medan det för kvinnor enbart skedde en ökning till arbete utan stöd. Andelen personer i studier har dock åter minskat för båda könen (se tabell 3.6).

Antalet i utbildningsplikt ökade något under 2023 jämfört med 2022. Antalet deltagare som omfattades av utbildningsplikt 2023 uppgick till ca 4 900 personer i genomsnitt, jämfört med 4 700 personer 2022 respektive 6 300 personer 2021. Att antalet deltagare som omfattas av utbildningsplikt var lägre under 2022 och 2023 än tidigare år kan i hög grad förklaras med att antalet deltagare i etableringsprogrammet har minskat.

Antalet subventionerade anställningar minskade

Nystartsjobb, etableringsjobb och yrkesintroduktionsanställningar är rättighetsstyrda insatser och utgör inte arbetsmarknadspolitiska program. Dessa insatser är subventionerade anställningar och finansieras under anslaget 1:5 *Nystartsjobb och etableringsjobb*. Därutöver finns den subventionerade anställningsformen introduktionsjobb som finansieras under anslaget 1:3 *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser*. I enlighet med vad regeringen tidigare aviserat avvecklas stöd för yrkesintroduktionsanställningar under 2024.

Färre personer tog del av subventionerade anställningar under 2023 jämfört med 2022 (se tabell 3.3). Det kan delvis förklaras med att extratjänsterna fasades ut under 2022 samtidigt som antalet pågående nystartsjobb minskade något i omfattning och introduktionsjobben ökade. Att antalet beslutade introduktionsjobb ökade berodde till viss del på en växling från extratjänster, framför allt inom offentlig sektor. Ökningen bestod delvis av personer från Ukraina.

Nystartsjobb är, trots minskningen, den form av subventionerad anställning som näst efter lönebidragen har flest antal deltagare. Nystartsjobb är den subventionerade anställning som oftast leder direkt vidare till osubventionerat arbete, samtidigt som en större andel i introduktionsjobb är i arbete 90 dagar efter avslutad insats (se tabell 3.4). Det handlar då oftast om arbete med stöd, vilket tyder på att introduktionsjobb, som generellt riktar sig till personer längre ifrån arbetsmarknaden än nystartsjobb, fungerar som en länk i en kedja av insatser. Män är överrepresenterade i subventionerade anställningar. Det gäller dock inte för introduktionsjobb där andelen kvinnor har ökat från 47 till 55 procent mellan 2022 och 2023. I nystartsjobb, som har betydligt större

volymen än introduktionsjobb, är andelen män 61 procent och andelen kvinnor 39 procent.

Andelen i arbete 90 dagar efter avslutad subventionerad anställning minskade 2023 för samtliga former av subventionerad anställning. Detta kan sannolikt förklaras av en försvagad utveckling på arbetsmarknaden. Män var i högre utsträckning i arbete efter subventionerad anställning än kvinnor, även om skillnaderna minskade något jämfört med föregående år.

En relativt omfattande forskningslitteratur som studerar effekterna av subventionerade anställningar visar genomgående på positiva effekter (se t.ex. Finanspolitiska rådets rapport för 2024). Flödet från arbetslöshet till sysselsättning ökar tydligt och företag som använder stöden tenderar att ha en mer positiv sysselsättningsutveckling än andra företag som rekryterar långtidsarbetslösa. Detta bidrar positivt till en väl fungerande arbetsmarknad. En ökad sysselsättning kan också ge upphov till ökade skatteintäkter och minskat beroende av ekonomiska transfereringssystem.

Regeringen har beslutat ändringar i förordningen (2022:807) om statlig ersättning för arbete i etableringsjobb som trädde i kraft den 1 januari 2024 och som gör att etableringsjobb nu har kommit på plats. Flera avtal mellan fackförbund och arbetsgivarorganisationer om etableringsjobb har slutits. I slutet av juni uppgick antalet deltagare till 7 personer.

Färre deltagare i arbetsmarknadsutbildning

Antalet deltagare i arbetsmarknadsutbildning i genomsnitt per månad minskade något jämfört med tidigare år (se tabell 3.3). Minskningen kan, enligt Arbetsförmedlingen, dels förklaras av svårigheter att hitta kandidater med intresse av att delta i utbildningarna, dels uppsägningar av avtal. Även andelen i arbete inom 90 dagar från avslutad utbildning minskade under 2023 jämfört med 2022. Enligt myndigheten kan detta troligen förklaras av att bristen på arbetskraft minskade och att konjunkturläget försvagades under året.

Andelen kvinnor bland deltagarna i arbetsmarknadsutbildning uppgick till 31 procent 2023 och andelen män till 69 procent, vilket är samma nivå som föregående år (se tabell 3.3).

Ny matchningstjänst infördes

Tabell 3.7 Deltagande och resultat för tjänsterna Rusta och matcha respektive Stöd och matchning

Genomsnittligt antal pågående beslut per månad samt andel i arbete (utan och med stöd) eller reguljära studier 90 dagar efter avslutad tjänst

Deltagare i tjänsterna (avrundat till 100-tal)	2021 Totalt antal	Andel Kvinnor	Andel Män	2022 Totalt antal	Andel Kvinnor	Andel Män	2023 Totalt antal	Andel Kvinnor	Andel Män
Rusta och matcha (infördes 2020)	14 000	44	56	65 200	47	53	56 500	47	53
Stöd och matchning (upphörde 2022)	50 000	46	54	800	46	54	-	-	-
Övergångar till arbete 90 dagar efter avslutad insats (procent)									
Rusta och matcha	41	35	45	43	38	46	28	25	30
Stöd och matchning	28	26	30	18	16	20	-	-	-
Övergångar till reguljära studier 90 dagar efter avslutad insats (procent)									
Rusta och matcha	10	12	8	5	7	4	3	4	2
Stöd och matchning	4	5	3	2	3	2	-	-	-
Uppnått resultat i form av arbete inom 6 månader (procent)									
Rusta och matcha	26	24	28	30	27	32	26	25	27
Uppnått resultat i form av utbildning inom 6 månader (procent)									
Rusta och matcha	6	7	5	6	7	5	7	8	5

Anm.: Mättet uppnått resultat inom 6 månader avser andelen deltagare som efter påbörjat deltagande i tjänsten uppnått ett sådant resultat som ligger till grund för resultatetsättning i tjänsten inom 6 månader. Mättet används enbart för tjänsten Rusta och matcha och möjliggör mer rättvisande jämförelser över tid, eftersom resultatmättet 90 dagar efter avslutad insats påverkas av förändringar i antalet deltagare (perioder med volymökningar tenderar att överskatta resultatutvecklingen och vice versa). De båda mätten är dock inte jämförbara i nivå.

Källa: Arbetsförmedlingen, särskild beställning.

De matchningstjänster som Arbetsförmedlingen anskaffar med grund i det arbetsmarknadspolitiska programmet förmedlingsinsats syftar till att arbetssökande ska komma i arbete eller utbildning på kortast möjliga tid. Under våren 2023 införde Arbetsförmedlingen en utvecklad matchningstjänst, Rusta och matcha 2, som ersätter den tidigare tjänsten Rusta och matcha. Den nya tjänsten innebär bl.a. ett tydligare fokus på varaktiga resultat och mer intensivt stöd till deltagare som står längre ifrån arbetsmarknaden. Antalet deltagare i matchningstjänster minskade något under 2023 jämfört med 2022, bl.a. till följd av en tillfällig minskning i samband med övergången mellan de två tjänsterna. Andelen kvinnor bland deltagarna var 47 procent 2023, vilket är oförändrat jämfört med 2022.

Resultaten i form av övergång till arbete eller utbildning 90 dagar efter avslutad insats har minskat mellan 2022 och 2023. Den svagare resultatutvecklingen när det gäller övergångar till arbete sammanfaller med en försvagning av konjunkturen under 2023. Andelen deltagare som uppnår ett resultat enligt ersättningsmodellen inom 6 månader möjliggör en mer rättvisande jämförelse av resultatutvecklingen över tid. Det mättet visar en viss minskning av övergångarna till arbete och en viss ökning av övergångarna till utbildning mellan 2022 och 2023 (se tabell 3.7). Arbetsförmedlingen har tidigare analyserat resultatutvecklingen i Rusta och matcha med en längre uppföljningshorisont och utifrån det mått som används för att fastställa resultatetsättning till leverantörer. Analysen visar att resultaten i form av övergångar till arbete eller studier har varit ca 35 procent sedan tjänsten infördes (Af-2023/0081 0110).

I stort oförändrat deltagande i anskaffade rehabiliteringstjänster samt för specialistinsatser inom arbetslivsinriktad rehabilitering

Tabell 3.8 Deltagande och resultat för tjänsterna Introduktion till arbete samt Steg till arbete

Genomsnittligt antal pågående beslut per månad samt andel i arbete (utan och med stöd) eller reguljära studier 90 dagar efter avslutad tjänst

Deltagare i tjänsterna (avrundat till 100-tal)	2021			2022			2023		
	Totalt antal	Andel Kvinnor	Andel Män	Totalt antal	Andel Kvinnor	Andel Män	Totalt antal	Andel Kvinnor	Andel Män
Introduktion till arbete	7 400	61	39	6 400	59	41	6 000	58	42
Steg till arbete (infördes 2023)							500	56	44
Specialistinsats	3 700	53	47	3 700	54	46	3 700	52	48
Övergångar till arbete (procent)									
Introduktion till arbete	10	10	11	12	11	12	10	9	12
Övergångar till reguljära studier (procent)									
Introduktion till arbete	2	2	2	2	2	2	2	2	2

Källa: Arbetsförmedlingen, särskild beställning.

Antalet deltagare i den anskaffade tjänsten Introduktion till arbete, som syftar till att förbereda deltagaren att börja arbeta, studera eller delta i annat arbetsmarknadspolitiskt program, minskade jämfört med föregående år (se tabell 3.8).

Könsfördelningen var i stort oförändrad. Minskningen kan delvis förklaras av att en ny tjänst för arbetslivsinriktad rehabilitering, Steg till arbete, infördes under hösten 2023. Under det första halvåret 2024 deltog i genomsnitt 4 300 personer i tjänsten. I samband med införandet av Steg till arbete fasas Introduktion till arbete ut.

Andelen övergångar till studier efter deltagande i Introduktion till arbete var oförändrad för både kvinnor och män jämfört med tidigare år, medan andelen övergångar till arbete minskade något bland kvinnor.

Arbetsförmedlingen kan vid behov även tillhandahålla arbetslivsinriktad rehabilitering i form av specialistinsatser, dvs. stöd från personalgrupper med särskild kompetens inom arbetslivsinriktad rehabilitering såsom arbetsterapeuter, sjukgymnaster, psykologer, audionomer, synspecialister och dövkonsulenter. Antalet personer i genomsnitt per månad som fick del av en specialistinsats var oförändrad jämfört med föregående år. Könsfördelningen var fortsatt jämn.

Samverkan om rehabilitering för återgång i arbete i form av det förstärkta samarbetet mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan samt arbetet med samordningsförbunden bedrivs enligt ett gemensamt uppdrag och finansieras med medel från anslaget 1:6 *Bidrag för sjukskrivningsprocessen* inom utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning. Resultaten för myndigheternas samarbete redogörs för i avsnitt 3.6.2 inom utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning.

3.3.4 Särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning

Personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga har tillgång till Arbetsförmedlingens hela utbud av insatser. Det finns också särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga, vilka finansieras under anslaget 1:4 *Lönebidrag och Samhall m.m.*

Lönebidrag och skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare

Tabell 3.9 Subventionerade anställningar för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga

Antal (avrundat till 100-tal) pågående beslut i genomsnitt per månad samt procent per kön

	2021 Totalt antal	Andel kvinnor	Andel män	2022 Totalt antal	Andel kvinnor	Andel män	2023 Totalt antal	Andel kvinnor	Andel män
Lönebidrag för anställning	24 600	41	59	25 300	41	59	25 600	41	59
Lönebidrag för trygghet i anställning	31 300	41	59	29 600	41	59	28 400	41	59
Lönebidrag för utveckling i anställning, inkl. hos Samhall	9 600	40	60	9 600	40	60	9 300	40	60
Skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare	1 600	31	69	1 500	32	68	1 400	31	69
Totalt	67 100	40	60	66 000	40	60	64 600	40	60

Anm.: Uppgifter avseende skyddat arbete hos Samhall Aktiebolag avser det genomsnittliga antalet anställda under året. Antalet med skyddat arbete hos Samhall inkluderar även personer med 75 procent sjukersättning för samtliga år. Därmed skiljer sig antalet från tidigare budgetpropositioner.

Källa: Arbetsförmedlingen och Samhall Aktiebolag.

Under 2023 var ca 162 700 unika individer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga inskrivna på Arbetsförmedlingen. Det var ca 5 000 färre än 2022. Av dessa var 40 procent kvinnor och 60 procent män.

Under 2023 hade i genomsnitt 64 600 personer per månad ett beslut om antingen någon form av anställning med lönebidrag, inkl. lönebidrag för utveckling hos Samhall, eller skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare (OSA). Det motsvarar en minskning med 1 300 personer jämfört med 2022.

Övriga särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning

Tabell 3.10 Övriga insatser för sökande med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga

Antal (avrundat till 100-tal) kvarstående i genomsnitt per månad

		2021	2022	2023
Bidrag till personligt biträde	Totalt	5 900	5 400	4 400
	varav kvinnor	2 600	2 400	1 800
	varav män	3 300	3 000	2 600
Bidrag till hjälpmedel på arbetsplatsen	Totalt	3 000	3 400	4 300
	varav kvinnor	1 700	2 000	2 400
	varav män	1 300	1 400	1 900
Bidrag till uppstartskostnader vid start av näringsverksamhet	Totalt	300	200	100
	varav kvinnor	200	100	100
	varav män	100	100	100
Särskild stödperson för introduktions- och uppföljningsstöd (SIUS)	Totalt	9 300	11 700	13 600
	varav kvinnor	3 900	5 000	5 900
	varav män	5 300	6 700	7 700

Anm.: Avrundningar till 100-tal innebär att summan av kvinnor och män inte alltid överensstämmer med totalen.

Källa: Arbetsförmedlingen.

Det har skett en ökning vad gäller användandet av särskild stödperson för introduktions- och uppföljningsstöd (SIUS). Arbetsförmedlingen har prioriterat insatsen genom att anställa fler SIUS-konsulenter. Det har bidragit till en ökning av antalet deltagare i insatsen. Även antalet som fick ta del av hjälpmedel på arbetsplatsen ökade under 2023. Däremot minskade antalet personer som fick ta del av uppstartskostnader vid start av näringsverksamhet och bidrag för personligt biträde.

Övergångarna från Samhall till andra arbetsgivare minskade

Tabell 3.11 Samhall Aktiebolag

	2021	2022	2023
Skyddat arbete			
Antal lönetimmar (miljoner)	33,19	32,66	32,98
Uppdrag om minsta antal lönetimmar (miljoner)	32,84	32,84	32,84
Antal anställda i genomsnitt exkl. 75 procent sjukersättning	20 576	20 314	20 598
Antal anställda i genomsnitt med 75 procent sjukersättning	344	314	290
Andel anställda under året från prioriterade grupper (procent)	61	62	57
Lönebidrag för utveckling i anställning			
Antal lönetimmar (miljoner)	3,24	2,97	2,84
Uppdrag om minsta antal lönetimmar (miljoner)	3,26	3,26	2,99
Antal anställda i genomsnitt	1 950	1 788	1 762
Andel under 30 år (procent)	64	66	68
Övergångar till andra arbetsgivare			
Antal övergångar	1 452	1 483	1 166
Antal återgångar till Samhall	346	453	449

Källa: Samhall Aktiebolag.

Som framgår av tabell 3.11 översteg antalet lönetimmar för skyddat arbete vid Samhall Aktiebolag kravet för 2023. Antalet anställda i skyddat arbete, exkl. personer med 75 procent sjukersättning, ökade jämfört med 2022. Av de anställda var 44 procent kvinnor och 56 procent män, vilket var oförändrat jämfört med de senaste åren. Antalet anställda med skyddat arbete och 75 procent sjukersättning minskade. Av dessa var 71 procent kvinnor och 29 procent män. Andelen med skyddat arbete från s.k. prioriterade grupper var fortsatt över målet på 50 procent.

För anställda med lönebidrag för utveckling i anställning var antalet lönetimmar lägre än kravet för 2023. Underskottet bedöms bero på ett minskat inflöde från Arbetsförmedlingen. Samtidigt var antalet anställda nästan i nivå med ambitionen om minst 1 800 personer i genomsnitt under året. Andelen kvinnor uppgick till 34 procent och 66 procent män, vilket var närmast oförändrat jämfört med föregående år. Andelen personer under 30 år ökade och utfallet bedöms vara i linje med ambitionen om att unga ska prioriteras till insatsen.

Antalet personer som övergick till en anställning utanför Samhall minskade och underskred målsättningen om 1 500 övergångar per år. Huvudsakligen minskade övergångarna från lönebidrag för utveckling i anställning. Kvinnor stod för 30 procent av övergångarna och män för 70 procent. Antalet personer som återgick till en skyddad anställning inom Samhall var i princip oförändrat under 2023 jämfört med 2022.

Termen ”nedsatt arbetsförmåga” avseende personer med funktionsnedsättning

Regeringen bedömde i proposition Nationellt mål och inriktning för funktionshinderpolitiken (2016/17:188) att en översyn av termen ”nedsatt arbetsförmåga” bör göras. Arbetsförmedlingen fick i 2018 års regleringsbrev i uppdrag att utreda termen nedsatt arbetsförmåga, så som den används inom arbetsmarknadspolitik, och vid behov lämna förslag på ett alternativt språkbruk. Arbetsförmedlingen föreslog i återrapporten (A2018/01877) att termen ”nedsatt arbetsförmåga” avskaffas, men

föreslog ingen alternativ term. Regeringen konstaterar att Arbetsförmedlingens återslag visar att det inte finns en entydigt negativ uppfattning av termen ”nedsatt arbetsförmåga”. Regeringen anser vidare att ett avskaffande eller en mindre specifik term kan leda till minskad legitimitet för stödordningen. Nuvarande term identifierar och avgränsar en viktig målgrupp som har behov av särskilda insatser från staten för att stärka sina möjligheter att få eller behålla ett arbete. Det är en viktig avgränsning eftersom många personer med funktionsnedsättning utan nedsatt arbetsförmåga inte har behov av särskilda arbetsmarknadspolitiska insatser. Nuvarande term bidrar därmed till att säkerställa resursanvändningen till avsedd grupp inom de nuvarande insatserna. Regeringen bedömer mot den bakgrunden att nuvarande term bör kvarstå.

3.3.5 Europeiska socialfonden

Insatserna inom Europeiska socialfonden för programperioden 2014–2020 har huvudsakligen finansierats under det fram t.o.m. 2024 uppförda anslaget 1:6 *Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014–2020*.

Programmet för det nationella socialfondsprogrammet för investering för tillväxt och sysselsättning 2014–2020 har omfattat totalt 587 000 deltagare, varav 57 procent kvinnor och 43 procent män. Insatserna inom programmet avslutades under 2023.

Den del av programmet som har avsett kompetensutveckling för sysselsatta har omfattat 278 000 deltagare. Av dessa har totalt 43 procent 6 månader efter insatsen uppgett att deras arbetsmarknadssituation har förbättrats, vilket är högre än målet på 28 procent. Resultatet för kvinnor är 38 procent och för män 51 procent.

För den del som avsett insatser för personer som står långt från arbetsmarknaden (exkl. sysselsättningsinitiativet för unga) redovisas 116 000 deltagare. Totalt 22 procent (19 procent av kvinnorna och 24 procent av männen) var i arbete 6 månader efter insatsen, vilket är lägre än uppsatta mål. Totalt 15 procent (kvinnorna och männen i ungefär samma grad) var i utbildning efter 6 månader, vilket är högre än målen.

Insatserna som syftade till krisreparation i samband med pandemin (React-EU) har främst utgjorts av rustande och matchande insatser för personer som blev arbetslösa under pandemin. Insatserna har omfattat totalt 135 000 deltagare. Av deltagarna var 95 procent arbetslösa. Av dessa var totalt 31 procent (28 procent av kvinnorna och 32 procent av männen) i arbete efter 6 månader, vilket är högre än målet på 25 procent. Totalt 8 procent var i utbildning efter 6 månader, vilket är nära målet på 9 procent. Kvinnorna var i utbildning i högre grad än männen. I delrapporten Utvärdering av React-EU (Strategirådet, februari 2024) bedöms bl.a. att inriktningen på krisreparation var relevant när initiativet till React-EU togs, men att relevansen hann försvagas innan insatserna kom igång då behovet av krisreparation blev lägre än förväntat. Insatserna bedöms ändå ha skapat ett värde för deltagarna och ur ett bredare arbetsmarknads-perspektiv än krisreparation genom sitt fokus på arbetslösa. Medel för React-EU har på relativt kort tid kunnat användas till insatser på arbetsmarknaden.

Med anledning av EU:s initiativ Care har insatser även gjorts för personer som omfattades av EU:s massflyktsdirektiv till följd av Rysslands aggression mot Ukraina. Syftet var att dessa personer skulle komma i arbete och bli socialt delaktiga. Antalet deltagare uppgick till totalt 20 000. Av dessa var totalt 20 procent (19 procent av kvinnorna och 25 procent av männen) i arbete direkt vid avslutat deltagande, vilket är lägre än målet på 23 procent. Deltagarna i Care har till stor del ingått i flera projekt (antalet unika deltagare var 11 200). I rapporten Utvärdering av Care (Strategirådet, februari 2024) bedöms att Care i socialfondsprogrammet har haft en relevant inriktning och omfattat insatser som det inte var möjligt för målgruppen att ta del av i ordinarie system. Detta har mött behov ur ett såväl samhälls- som individperspektiv.

Enligt utvärderingen har genomförandet av Care på en övergripande nivå och under förutsättningarna varit effektivt.

Insatserna inom Europeiska socialfonden+ har till stor del finansierats under anslaget 1:7 *Europeiska socialfonden+ m.m. för perioden 2021–2027*. Insatserna inom det nationella programmet för Europeiska socialfonden+ 2021–2027 påbörjades vid årsskiftet 2022/23. Till och med april 2024 redovisas totalt 90 000 deltagare, varav 53 procent kvinnor och 47 procent män. Med anledning av EU:s initiativ Fast-Care har insatser för personer som omfattades av EU:s massflyktsdirektiv till följd av Rysslands aggression mot Ukraina ingått i programmet. Insatserna avslutades i mars 2024 och har haft totalt 11 500 deltagare (varav 8 000 unika deltagare). Av dessa var 23 procent (21 procent av kvinnorna och 27 procent av männen) i arbete direkt vid avslutat deltagande, vilket är lägre än målet på 26 procent.

3.3.6 Arbetslöshetsersättning, aktivitetsstöd, utvecklingsersättning och etableringsersättning

Arbetslöshetsersättning, aktivitetsstöd och utvecklingsersättning finansieras under anslaget 1:2 *Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd*. Etableringsersättning, bostadsersättning och etableringstillägg finansieras under anslaget 1:13 *Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare*.

Fler fick arbetslöshetsersättning samtidigt som antalet ersättningstagare i övrigt minskade

Antalet personer med arbetslöshetsersättning ökade något mellan 2022 och 2023 som en följd av ett sämre arbetsmarknadsläge under senare delen av 2023 (se tabell 3.12). Av heltidsarbetslösa (mätt som helårsekvivalenter) utgör män en majoritet. Ökningen kan främst hänföras till män inom Byggnadsarbetarnas, Unionens och Akademikernas arbetslöshetskassor. Antalet heltidsarbetslösa kvinnor var oförändrat jämfört med 2022, då ett ökat antal inom Akademikernas och Unionens arbetslöshetskassor balanseras av ett minskat antal inom Kommunalarbetarnas arbetslöshetskassa. Bland deltidsarbetslösa utgör i stället kvinnor en majoritet. Antalet är dock oförändrat jämfört med 2022.

Medeldagpenningen för arbetslöshetsersättning ökade under 2023 för både kvinnor och män. Under perioden januari 2023 t.o.m. januari 2024 ökade antalet medlemmar i arbetslöshetskassorna med drygt 41 000 personer till 3 953 000 personer, vilket motsvarar drygt 69 procent av arbetskraften.

Antalet personer med aktivitetsstöd och utvecklingsersättning minskade mellan 2022 och 2023, bland både kvinnor och män, huvudsakligen eftersom långtidsarbetslösheten minskade. Det var också färre personer som fick etableringsersättning, framför allt på grund av ett minskat flyktmottagande över tid och därmed färre deltagare i etableringsprogrammet.

Tabell 3.12 Antal personer med arbetslöshetsersättning, aktivitetsstöd, utvecklingsersättning och etableringsersättning samt medeldagpenning

Antal (avrundat till 1000-tal)

		2021	2022	2023
Antal personer med arbetslöshetsersättning, heltidsarbetslösa, helårsekvivalenter	Totalt	92 000	61 000	63 000
	Kvinnor	39 000	27 000	27 000
	Män	52 000	34 000	36 000
Antal personer med arbetslöshetsersättning, deltidsarbetslösa, helårsekvivalenter	Totalt	9 000	6 000	6 000
	Kvinnor	6 000	4 000	4 000
	Män	4 000	2 000	2 000
Medeldagpenning	Totalt	843	858	900
	Kvinnor	814	829	869
	Män	869	885	928
Antal personer som har fått aktivitetsstöd, unika individer	Totalt	265 000	220 000	213 000
	Kvinnor	130 000	110 000	105 000
	Män	136 000	110 000	108 000
Antal personer som har fått utvecklingsersättning, unika individer	Totalt	38 000	25 000	22 000
	Kvinnor	15 000	10 000	9 000
	Män	23 000	15 000	13 000
Antal personer som har fått etableringsersättning, unika individer	Totalt	25 000	19 000	16 000
	Kvinnor	15 000	11 000	9 000
	Män	10 000	8 000	7 000
Antal personer som har fått etableringstillägg, unika individer	Totalt	11 000	7 000	6 000
	Kvinnor	8 000	5 000	4 000
	Män	3 000	2 000	2 000
Antal personer som har fått bostadsersättning, unika individer	Totalt	4 000	3 000	3 000
	Kvinnor	1 000	1 000	1 000
	Män	3 000	2 000	2 000

Källa: Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen, Försäkringskassan.

Underrättelser och sanktioner

Som framgår av tabell 3.13 mottog arbetslöshetskassorna under 2023 fler underrättelser från Arbetsförmedlingen än föregående år och har även fattat fler sanktionsbeslut. Sanktionsgraden, dvs. hur stor andel av de prövade underrättelserna som resulterat i beslut om sanktion, har fortsatt minska jämfört med tidigare år. Precis som under tidigare år är det fler män än kvinnor som får beslut om sanktion.

Tabell 3.13 Underrättelser hos arbetslöshetskassorna för dem som uppstår arbetslöshetsersättning

Antal underrättelser och personer (avrundat till 100-tal). Sanktionsgraden anges i procent.

		2021	2022	2023
Antal underrättelser mottagna av arbetslöshetskassorna	Totalt	407 000	277 200	298 600
	varav kvinnor	183 600	126 000	130 700
	varav män	223 500	151 200	167 900
Antal underrättelser som arbetslöshetskassorna prövade	Totalt	170 800	105 400	114 600
	varav kvinnor	74 800	46 000	48 200
	varav män	96 000	59 500	66 400
Antal underrättelser där arbetslöshetskassan fattat beslut om sanktion	Totalt	154 900	91 400	95 600
	varav kvinnor	66 800	39 100	38 900
	varav män	88 100	52 300	56 700
Sanktionsgraden för arbetslöshetsförsäkringen (procent)	Totalt	90	88	83
	Kvinnor	89	87	81
	Män	91	90	85

Källa: Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen.

Av tabell 3.14 nedan framgår att antalet mottagna underrättelser för arbetssökande inom arbetsmarknadspolitiska program minskade ytterligare mellan 2022 och 2023. I de fall där underrättelsen avser programdeltagare är det Arbetsförmedlingen som både skickar underrättelser och beslutar om sanktioner. Sanktionsgraden är oförändrad jämfört med föregående år. Det är fortsatt en övervägande del män som är föremål för underrättelse och för beslut om sanktion.

Tabell 3.14 Underrättelser hos Arbetsförmedlingen för dem som uppstår aktivitetsstöd, etableringsersättning eller utvecklingsersättning

Antal underrättelser och personer (avrundat till 100-tal). Sanktionsgraden anges i procent.

		2021	2022	2023
Antal underrättelser mottagna av Arbetsförmedlingen	Totalt	595 300	435 200	408 400
	varav kvinnor	243 200	180 800	165 600
	varav män	352 100	254 400	242 700
Antal underrättelser som Arbetsförmedlingen prövade	Totalt	307 700	249 800	231 500
	varav kvinnor	130 300	108 300	99 500
	varav män	177 400	141 500	132 000
Antal underrättelser där Arbetsförmedlingen fattat beslut om sanktion	Totalt	297 400	240 300	221 300
	varav kvinnor	125 200	103 400	94 500
	varav män	172 200	136 800	126 700
Sanktionsgraden för aktivitetsstöd, etableringsersättning och utvecklingsersättning (procent)	Totalt	96	96	96
	Kvinnor	96	95	95
	Män	97	96	96

Källa: Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen.

Sökaktiviteten ökade bland personer i arbetsmarknadspolitiska program

Sökaktiviteten hos arbetssökande som kan vara berättigade till arbetslöshetsersättning ligger på samma nivå 2023 som föregående år (se tabell 3.15). Kvinnor rapporterade något färre aktiviteter medan män rapporterade något fler jämfört med föregående år. Den positiva utvecklingen i sökaktiviteten för personer som deltagit i arbetsmarknadspolitiska program med ersättning i form av aktivitetsstöd, etableringsersättning eller utvecklingsersättning fortsatte även under 2023. Sökaktiviteten för män är fortsatt något högre än för kvinnor.

I Arbetsförmedlingens årsredovisning redovisas en fortsatt ökning av det genomsnittliga antalet sökta arbeten i aktivitetsrapporten för både personer med arbetslöshetsersättning och för de med aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning. Ökningen av sökta arbeten förklaras bl.a. av att allt fler arbetssökande har ett sökintervall i sin handlingsplan. Sökintervallet tydliggör bl.a. hur många arbeten det är lämpligt för individen att söka per månad för att ha en god sökaktivitet. I början av 2023 blev det obligatoriskt att ange ett sökintervall vid upprättade eller förnyade handlingsplaner för arbetssökande inom arbetsmarknadspolitiska program.

Tabell 3.15 Sökaktivitet

Genomsnittligt antal aktiviteter enligt uppgifter i aktivitetsrapporter samt andel som ägnat tid åt arbetssökande

		2021	2022	2023
Arbetslöshetsersättning ¹ (antal aktiviteter per person och månad)	Totalt	8,7	8,9	8,9
	Kvinnor	8,9	9,0	8,9
	Män	8,5	8,8	8,9
Aktivitetsstöd ² (antal aktiviteter per person och månad)	Totalt	7,3	8,0	8,1
	Kvinnor	7,2	7,9	8,0
	Män	7,4	8,1	8,2
Ägnat tid åt arbetssökande, öppet arbetslösa och programdeltagare ³ (procent)	Totalt	92	91	92
	Kvinnor	91	89	91
	Män	93	92	93

¹ Avser personer som tillhör sökandekategorier som innebär att de kan ha rätt till arbetslöshetsersättning.

² Avser deltagare i arbetsmarknadspolitiska program med aktivitetsstöd, utvecklingsersättning eller etableringsersättning.

³ Baserat på uppgifter från Arbetsförmedlingens intervjuundersökningar. Avser personer som ägnat minst en timme åt att söka arbete under den senaste veckan.

Källa: Arbetsförmedlingen.

3.4 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

Regeringen bedömer att insatserna inom arbetsmarknadspolitiken har bidragit till en väl fungerande arbetsmarknad genom att insatser och ersättningar mildrat de negativa konsekvenserna av det försämrade arbetsmarknadsläget under 2023. Regeringen bedömer dock att resultaten inom vissa områden kunde varit bättre.

Såväl sysselsättningen som arbetslösheten ökade under 2023. Samtidigt var efterfrågan på arbetskraft enligt flera indikatorer svag, vilket medförde att sysselsättningen minskade under andra halvåret 2023. Det svaga konjunkturläget har medfört att antalet arbetslösa som varit inskrivna kortare tid än ett år vid Arbetsförmedlingen har ökat under 2023. Sedan mitten på 2023 har även antalet som varit inskrivna längre tid än ett år ökat något. Ökningarna har skett från redan höga nivåer. Trots den dämpade efterfrågan på arbetskraft har arbetsgivare inom en rad yrken svårt att hitta lämpliga sökanden till de lediga jobben. Bedömningen är att den strukturella obalansen mellan kompetensnivån hos de arbetssökande och den kompetens som arbetsgivarna efterfrågar kvarstår.

Utvecklingen på arbetsmarknaden har försämrat förutsättningarna för övergångar till arbete efter arbetsmarknadspolitiska insatser. Generellt uppvisar utfallen för 2023 försämrade resultat avseende övergångar till arbete. Regeringen konstaterar att övergångarna för utomeuropeiskt födda kvinnor och kvinnor med högst förgymnasial utbildning minskade mindre än för arbetslösa generellt. Samtidigt är det problematiskt att utrikes födda, trots stora integrations- och arbetsmarknadsinsatser, fortsatt är arbetslösa i betydligt högre utsträckning än inrikes födda. Vidare är det problematiskt att det för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga och långtidsarbetslösa, särskilt män, skett en tämligen stor minskning i övergångar till

arbete. Regeringen noterar att resultatförsämringen för arbetsmarknadsutbildning var särskilt stor, trots bristsituationer inom flera yrken.

Att övergångarna till utbildning inte var fler är problematiskt då det finns stora behov av att stärka färdigheterna bland de arbetssökande. Övergångarna till studier för arbetssökande med högst förgymnasial utbildning har också minskat. Det är angeläget med fortsatta ansträngningar och tydliga krav för att fler arbetssökande ska påbörja studier eftersom utbildning i många fall är en förutsättning för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden.

Utflödet till arbete eller studier från jobb- och utvecklingsgarantin och från jobbgarantin för ungdomar har fortsatt att minska. Utflödet till arbete behöver öka, särskilt för grupper som står långt ifrån arbetsmarknaden. Det är dock positivt att andelen som har fått ett arbete efter att de avslutat etableringsprogrammet har ökat. Regeringen konstaterar dock att färre har påbörjat studier efter etableringsprogrammet.

Regeringen konstaterar att volymerna i flera insatser har minskat. Samtidigt har Arbetsförmedlingen haft ekonomiska förutsättningar att ge fler personer insatser, såväl innanför som utanför ramprogrammen. Det gäller bl.a. arbetsmarknadsutbildning, arbetspraktik, nystartsjobb och särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga.

Det är positivt att andelen kvinnor som fått del av generella subventionerade anställningar har ökat och att skillnaderna mellan kvinnor och män därmed minskat. Samtidigt kvarstår tydliga skillnader mellan kvinnor och män inom insatser som exempelvis arbetsmarknadsutbildning och lönebidrag för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Att resultaten för övergångarna till arbete generellt har utjämnats mellan könen är positivt, dock är skillnaderna fortsatt betydande.

Avseende utvecklingen för inrikes respektive utrikes födda är det positivt att arbetslösheten bland utrikes födda minskade och sysselsättningsgraden ökade. För inrikes födda var utvecklingen för dessa indikatorer dock svagt negativ. Samtidigt är utrikes födda fortsatt arbetslösa i större utsträckning än inrikes födda.

Införandet av den nya matchningstjänsten Rusta och matcha 2 har generellt fungerat väl. Det är viktigt att det finns förutsättningar för kontinuerlig utveckling och förbättring av de matchningstjänster som Arbetsförmedlingen anskaffar. Resultaten i form av övergångar till arbete eller utbildning har minskat något under 2023, vilket sammanfaller med en försvagning av konjunkturen. Regeringen anser att det inte är möjligt att bedöma hur väl förmedlingsinsatserna bidrar till målet för arbetsmarknadspolitiken enbart utifrån resultatmättet, utan att det behövs en utvärdering av insatsens effekter.

Regeringen bedömer att Samhalls verksamhet bidrog till att ge personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga arbete i en omfattning som i huvudsak var i linje med uppdraget, även om målet om lönetimmar för lönebidrag för utveckling inte nåddes fullt ut till följd av för få anvisningar till insatsen. Att antalet övergångar till andra arbetsgivare minskade och var under målet bedöms vara negativt. Konjunkturen samt ett för lågt antal anställda med lönebidrag hos Samhall både 2022 och 2023 bedöms ha försvårat möjligheten till måluppfyllelse.

Insatserna i det nationella socialfondsprogrammet 2014–2020 har avslutats under 2023. Resultaten i fråga om övergångar till arbete ligger både under och över målen. Regeringen bedömer att programmet har varit relevant och kompletterat den nationella arbetsmarknadspolitiken. Regeringen bedömer vidare att insatserna inom

det nationella socialfondsprogrammet med anledning av pandemin respektive Rysslands aggression mot Ukraina i stort har varit ändamålsenliga.

3.5 Politikens inriktning

Alla som kan arbeta ska arbeta. Det är en förutsättning för det svenska välfärds-samhället. Sysselsättningsgraden är hög i Sverige. De främsta utmaningarna på arbetsmarknaden kan kopplas till den höga arbetslösheten. Regeringens strategi för att få fler i sysselsättning och en välfungerande arbetsmarknad är inriktad på att återupprätta arbetslinjen, aktivera arbetslösa samt prioritera kostnadseffektiva åtgärder och utbildningar som gynnar kompetensförsörjningen.

Arbetsmarknadspolitiken behöver bli mer effektiv. Arbetslösa har varierande kunskap, kompetens och förutsättningar i övrigt. Många klarar av att söka jobb på egen hand. Arbetslösheten är dock till stor del strukturell. En stor andel av de arbetslösa har begränsade färdigheter och står långt ifrån arbetsmarknaden. För dessa finns det ett större behov av stöd och åtgärder som bör vara kostnadseffektiva och anpassas till de arbetslösas olika förutsättningar och behov. För att underlätta inträdet på arbetsmarknaden behövs bl.a. insatser som ger kunskaper i svenska språket eller arbetsplatsnära erfarenhet.

Inom många branscher har arbetsgivare svårt att hitta arbetskraft med rätt utbildning och kompetens. Arbetsmarknadsutbildning, yrkeshögskola och regionalt yrkesinriktad vuxenutbildning (regionalt yrkesvux) kan öka arbetslösas anställningsbarhet. Regeringen har därför gjort omfattande satsningar inom utbildningspolitiken och föreslår även i denna proposition ytterligare medel för fler platser inom regionalt yrkesvux. Fler arbetslösa behöver i större utsträckning ta del av utbildningsinsatser för att få ett arbete. Såväl antalet deltagare inom arbetsmarknadsutbildning som övergångarna till reguljär utbildning behöver öka, inte minst bland arbetslösa med kort utbildning.

Effektiv matchning är nödvändig för att förkorta arbetssökandes tid i arbetslöshet och för att bättre tillgodose arbetsgivares efterfrågan på arbetskraft och kompetensbehoven på arbetsmarknaden. Vid sidan om stöd och utbildning för arbetslösa, är det därför viktigt med hög sökaktivitet bland dessa och ett aktivt arbetsgivararbete, med utgångspunkt i arbetsgivarnas behov.

Förstärkt stöd till personer som står långt ifrån arbetsmarknaden

Det finns en betydande grupp av inskrivna arbetslösa som står långt ifrån arbetsmarknaden och som har stora behov av stöd. Arbetsförmedlingen ska därför i högre utsträckning tillhandahålla förstärkt stöd med egen personal till arbetssökande med stora stödbehov, som ett komplement till matchningstjänster. Det är en viktig åtgärd bl.a. för att stärka möjligheterna till arbete för utrikes födda, och därmed förbättra integrationen, och för personer med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Samtidigt minskas medlen för matchningstjänster.

Ökat informationsutbyte mellan Arbetsförmedlingen och kommuner

Arbetsförmedlingen saknar tillräckliga förutsättningar att följa upp arbetssökande som tar del av studier vid komvux inom arbetsmarknadspolitiska program. Det försvårar samverkan och möjligheten att ge ändamålsenligt stöd till den arbetssökande. Det försvårar också kontrollen av arbetssökandes rätt till ersättning och innebär därmed en högre risk för felaktiga utbetalningar. Mot denna bakgrund behövs ett utökad

informationsutbyte mellan Arbetsförmedlingen och kommuner för att fler arbetslösa ska kunna ta del av studier inom komvux och för att stärka Arbetsförmedlingens kontrollförutsättningar. Regeringen avser att återkomma med lagförslag i detta syfte.

Stärkta insatser för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga

Personer med syn- eller hörselnedsättning behöver inkluderas i arbetslivet i större utsträckning än idag. Regeringen avser att förtydliga Arbetsförmedlingens bidrag för personer med behov av tolkning, t.ex. teckenspråkstolkning, samt vidga stödet avseende hur bidraget till litteratur och tolkstöd kan användas.

Regeringen fortsätter arbetet med att förenkla det arbetsmarknadspolitiska insatsutbudet. För personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga finns idag möjligheten till bidrag för uppstartskostnader vid start av näringsverksamhet. För att förenkla administrationen av stödet avser regeringen att avskaffa bidraget för uppstartskostnader och i stället förlänga tiden inom programmet stöd till start av näringsverksamhet för dessa personer. Syftet är att det ska medföra en tydligare och enklare hantering såväl för stödmottagare som för Arbetsförmedlingen.

Förändringar inom subventionerade anställningar

Regeringen avser att göra vissa begränsningar för nystartsjobben i syfte att minska risken för missbruk av stödet. Begränsningarna rör t.ex. möjligheten att anställa anhöriga med nystartsjobb och möjligheten för arbetsgivare som nyligen sagt upp personal på grund av arbetsbrist att nyanställa med nystartsjobb.

I syfte att förenkla insatsfloran avser regeringen att avskaffa handledarstödet i introduktionsjobben.

Förenklingar av insatserna inom etableringsprogrammet

Regeringen avser att avskaffa intensiv praktik och kunskapscertifikat mot bakgrund av det låga deltagarantalet i intensivåret. Av samma skäl avser regeringen även att avsluta intensivåret. Förändringen innebär en förenkling av det arbetsmarknadspolitiska insatsutbudet. Arbetsförmedlingen behöver samtidigt förbättra genomförandet av etableringsprogrammet i stort, bl.a. genom att ta tillvara erfarenheter från arbetet med intensivåret.

I syfte att öka möjligheterna för nyanlända som är föräldrar med små barn att snabbare etablera sig på arbetsmarknaden avser regeringen att införa en möjlighet att vara frånvarande från etableringsprogrammet under föräldraledighet med barn upp till 12 månader utan att förlora tid med etableringsinsatser. Detta bedöms främst ha en positiv påverkan på nyanlända kvinnors förutsättningar att få stöd till egen försörjning.

Arbetsförmedlingens beredskapsarbete förstärks

Det kraftigt försämrade säkerhetsläget har tydliggjort att takten i förstärkningen av det civila försvaret behöver öka. Arbetsförmedlingen behöver därför stärka sitt arbete inför höjd beredskap och krig eller fara för krig. Det avser exempelvis förmågan att säkerställa möjligheten till utbetalningar av ersättning till enskilda och att kunna anvisa individer till arbete under allmän tjänsteplikt.

Europeiska socialfonden+

Regeringen avser att genom en ändring av förordningen (1999:710) om valutakurs vid stöd från EU-budgeten justera den valutakurs som ska tillämpas för programperioden

2021–2027, från 9,30 till 10,50 kronor per euro. Syftet är att valutakursen ska komma närmare den faktiska kursen och på så sätt möjliggöra ett högre utnyttjande av EU-medlen. Ytterligare insatser kan därmed göras inom det nationella programmet för Europeiska socialfonden+. Regeringen föreslår även en omfördelning över tid av medel inom programmet. Omfördelningen innebär i huvudsak en tidigareläggning av användandet av medlen för att anpassa det till genomförandet av programmet.

Ökad samverkan mot arbetslivskriminalitet

Arbetslivskriminaliteten ökar, den leder till allvarliga samhällsproblem och är en inkomstkälla för den organiserade brottsligheten. Det myndighetsgemensamma arbetet mot arbetslivskriminalitet där Arbetsförmedlingen ingår, behöver fortsatt utvecklas och förstärkas. Se även avsnitt 4.5.

Tabell 3.16 Reformerna inom området Arbetsmarknad

Miljoner kronor

	2025	2026	2027
Förstärkt stöd till personer som står långt ifrån arbetsmarknaden ¹	10	10	10
Ökat informationsutbyte mellan Arbetsförmedlingen och kommuner ²	29	-11	-20
Bidrag till tolk för personer med syn- eller hörselnedsättning förtydligas och vidgas	0	0	0
Förenklat stöd till start av näringsverksamhet för personer med funktionsnedsättning	0	0	0
Begränsningar av nystartsjobb för att minska felaktiga utbetalningar	-26	-28	-32
Handledarstöd för introduktionsjobb avskaffas	-23	-23	-23
Insatsen intensiv praktik avskaffas	-2	-2	-2
Överhoppningsbar tid för föräldralediga inom etableringsprogrammet	5	0	0
Medel för Arbetsförmedlingens arbete inom det civila försvaret	5	6	8
Valutakursjustering för Europeiska socialfonden+	30	155	263
Omfördelning av medel mellan år inom Europeiska socialfonden+	-11	40	545
Medel för Arbetsförmedlingens arbete mot arbetslivskriminalitet	7	7	6
Medel för försöksverksamhet med sysselsättningskapande åtgärder avskaffas	-21	-21	-21
Delfinansiering av Jobbsprånget	-3	-3	-3
Summa området Arbetsmarknad	1	130	731

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

¹ Anslaget 1:1 *Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader* ökas med 79 mnkr kronor 2025, 158 mnkr 2026 och med 238 mnkr fr.o.m. 2027. Samtidigt minskas anslaget 1:3 *Arbetsmarknadspolitiska program och insatser* med 69 mnkr 2025, 148 mnkr 2026 och med 228 mnkr fr.o.m. 2027 (se avsnitt 3.6.1 och 3.6.3).

² Samtidigt föreslås anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* inom utg.omr. 25 Allmänna bidrag till kommuner ökas med 3 mnkr 2025 och beräknas öka med 10 mnkr fr.o.m. 2026 (se utg.omr. 25 avsnitt 2.8.1).

Tabell 3.17 Reformeffekter per anslag inom området Arbetsmarknad

Miljoner kronor

	2025	2026	2027
1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader	131	191	263
1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd	34	40	47
1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser	-113	-189	-267
1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.	-13	-10	-10
1:5 Nystartsjobb och etableringsjobb	-56	-85	-96
1:7 Europeiska socialfonden+ m.m. för perioden 2021–2027	19	195	808
1:13 Etableringsersättning för vissa nyanlända invandrare	0	-13	-13
Summa område Arbetsmarknad	1	130	731

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

3.6 Budgetförslag

3.6.1 1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader

Tabell 3.18 Anslagsutveckling 1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader

Tusental kronor

2023	Utfall	7 675 173	Anslagssparande	171 722
2024	Anslag	7 414 656 ¹	Utgiftsprognos	7 535 657
2025	Förslag	7 514 359		
2026	Beräknat	7 709 876 ²		
2027	Beräknat	7 928 870 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.² Motsvarar 7 547 071 tkr i 2025 års prishivå.³ Motsvarar 7 613 840 tkr i 2025 års prishivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Arbetsförmedlingens förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för del av den nationella medfinansieringen av det nationella programmet för Europeiska socialfonden+ 2021–2027. Anslaget får därutöver användas för nationell medfinansiering av projekt inom program för Europeiska regionala utvecklingsfonden 2021–2027, som ligger i linje med målen för den svenska arbetsmarknadspolitiken.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.19 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 1:1 Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	7 392 656	7 392 656	7 392 656
Pris- och löneomräkning ²	207 891	371 850	522 371
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-86 188	-54 630	13 843
<i>varav BP25³</i>	<i>131 000</i>	<i>191 000</i>	<i>263 000</i>
– Förstärkt myndighetsgemensam samverkan mot arbetslivskriminalitet	5 000	5 000	4 000
– Omfördelning av medel för arbetet mot arbetslivskriminalitet	2 000	2 000	2 000
– Ökat informationsutbyte mellan Arbetsförmedlingen och kommuner	32 000	20 000	11 000
– Överhoppningsbar tid för föräldralediga inom etableringsprogrammet	5 000		
– Förstärkt stöd till personer som står långt ifrån arbetsmarknaden	79 000	158 000	238 000
– Civilt försvar: Arbetsförmedlingen	5 000	6 000	8 000
– Bidrag till tolk för personer med syn- eller hörselnedsättning förtydligas och vidgas	3 000		
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	7 514 359	7 709 876	7 928 870

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Arbetet mot arbetslivskriminalitet behöver förstärkas och därför ökas anslaget med 5 miljoner kronor 2025. Anslaget beräknas öka med 5 miljoner kronor 2026 och med 4 miljoner kronor 2027.

Befintliga medel för arbetet mot arbetslivskriminalitet omfördelas till de myndigheter som deltar i arbetet. Anslaget ökas därför med 2 miljoner kronor fr.o.m. 2025. Anslaget 2:1 *Arbetsmiljöverket* minskas med motsvarande belopp.

För att genomföra ett ökat informationsutbyte mellan Arbetsförmedlingen och kommuner avseende komvux ökas anslaget med 32 miljoner kronor 2025. Anslaget beräknas öka med 20 miljoner kronor 2026, 11 miljoner kronor per år 2027–2029 och med 4 miljoner kronor fr.o.m. 2030.

Med anledning av förändringar avseende överhoppningsbar tid för föräldralediga inom etableringsprogrammet ökas anslaget med 5 miljoner kronor 2025. Anslaget beräknas öka med 1 miljon kronor fr.o.m. 2029.

För att ge förstärkt stöd till personer som står långt ifrån arbetsmarknaden ökas anslaget med 79 miljoner kronor 2025. Anslaget beräknas öka med 158 miljoner kronor 2026 och med 238 miljoner kronor fr.o.m. 2027. Anslaget 1:3 *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser* minskas med 69 miljoner kronor 2025. Anslaget beräknas minska med 148 miljoner kronor 2026 och med 228 miljoner kronor fr.o.m. 2027.

Arbetsförmedlingens arbete inom det civila försvaret förstärks och anslaget ökas med 5 miljoner kronor 2025. Anslaget beräknas öka med 6 miljoner kronor 2026, 8 miljoner kronor 2027 och med 10 miljoner kronor fr.o.m. 2028.

För att möjliggöra ett förtydligt och vidgat bidrag till tolk för personer med syn- eller hörselnedsättning ökas anslaget med 3 miljoner kronor 2025. Anslaget 1:4 *Lönebidrag och Samhall m.m.* minskas med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår att 7 514 359 000 kronor anvisas under anslaget 1:1 *Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 7 709 876 000 kronor respektive 7 928 870 000 kronor.

3.6.2 1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd

Tabell 3.20 Anslagsutveckling 1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd

Tusental kronor

2023	Utfall	35 331 235	Anslagssparande	3 101 156
2024	Anslag	42 525 610 ¹	Utgiftsprognos	42 052 410
2025	Förslag	44 161 580²		
2026	Beräknat	43 264 654		
2027	Beräknat	42 034 634		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² 3 061 050 tkr avser beräknad statlig ålderspensionsavgift för 2025 sedan hänsyn tagits till regleringsbeloppet för 2022 som uppgick till -949 517 tkr.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för aktivitetsstöd, utvecklingsersättning samt statsbidrag till arbetslöshetskassor enligt lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor. Anslaget får också användas för utgifter för statliga ålderspensionsavgifter enligt lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift. Anslaget får även användas för utgifter avseende aktivitetsstöd för del av den nationella medfinansieringen av det nationella programmet för Europeiska socialfonden+ 2021–2027. Anslaget får därutöver användas för nationell medfinansiering av projekt inom program för Europeiska regionala utvecklingsfonden 2021–2027, som ligger i linje med målen för den svenska arbetsmarknadspolitiken.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.21 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 1:2 Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	42 525 610	42 525 610	42 525 610
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	549 499	434 399	434 899
varav BP25	33 500	40 400	46 900
– Förenklat stöd till start av näringsverksamhet för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga	10 000	10 000	10 000
– Ökat informationsutbyte mellan Arbetsförmedlingen och kommuner	-1 300	-15 900	-16 000
– Begränsningar av nystartsjobb för att minska felaktiga utbetalningar	24 800	46 300	52 900
Makroekonomisk utveckling	1 086 471	304 645	-925 875
Volymer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	44 161 580	43 264 654	42 034 634

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Tabell 3.22 Utgifter för arbetslöshetsersättning, aktivitetsstöd, utvecklingsersättning och statlig ålderspensionsavgift (Ståp)

Miljoner kronor

		Arbetslöshets- ersättning	Aktivitetsstöd och utvecklingsersättning	Ståp	Totalt
Utfall	2022	14 356	16 459	3 827	34 642
	2023	15 276	16 558	3 497	35 331
Beräknat	2024	21 382	17 379	3 291	42 052
	2025	21 867	19 234	3 061	44 162
	2026	20 201	19 198	3 866	43 265
	2027	19 610	18 706	3 718	42 035

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

Med anledning av förändringarna avseende start av näringsverksamhet för personer med funktionsnedsättning ökas anslaget med 10 miljoner kronor fr.om. 2025. Anslaget 1:4 Lönebidrag och Samhall m.m. minskas med motsvarande belopp.

Genomförandet av ett ökat informationsutbyte mellan Arbetsförmedlingen och kommuner avseende komvux medför att anslaget minskas med 1 miljon kronor 2025. Anslaget beräknas minska med 16 miljoner kronor fr.o.m. 2026.

Med anledning av att vissa begränsningar avses göras för nystartsjobb ökas anslaget med 25 miljoner kronor 2025. Anslaget beräknas öka med 46 miljoner kronor 2026 och med 53 miljoner kronor fr.o.m. 2027.

Med anledning av förändringar avseende överhoppningsbar tid för föräldralediga inom etableringsprogrammet beräknas anslaget minska med 18 miljoner kronor fr.o.m. 2029.

Enligt regeringens makroekonomiska bedömning antas arbetslösheten minska vilket innebär lägre utgifter för arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd över tid.

Regeringen bedömer vidare att det inte finns behov av ett särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden i enlighet med budgetpropositionen för 2008 (prop. 2007/08:1, utg.omr. 13, bet. 2007/08:AU1, rskr. 2007/08:73).

Regeringen föreslår att 44 161 580 000 kronor anvisas under anslaget 1:2 *Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd* för 2025. Av detta belopp beräknas 21 866 606 000 kronor för bidrag till arbetslöshetsersättning, 19 233 924 000 kronor för aktivitetsstöd och utvecklingsersättning och 3 061 050 000 kronor för statliga ålderspensionsavgifter. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 43 264 654 000 kronor respektive 42 034 634 000 kronor.

3.6.3 1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser

Tabell 3.23 Anslagsutveckling 1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser

Tusental kronor

2023	Utfall	6 057 079	Anslagssparande	609 858
2024	Anslag	7 158 352 ¹	Utgiftsprognos	6 523 869
2025	Förslag	6 995 286		
2026	Beräknat	6 640 094		
2027	Beräknat	6 299 406		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för arbetsmarknadspolitiska program och insatser. Anslaget får även användas för utgifter för del av den nationella medfinansieringen av det nationella programmet för Europeiska socialfonden+ 2021–2027. Anslaget får därtöver användas för nationell medfinansiering av projekt inom program för Europeiska regionala utvecklingsfonden 2021–2027, som ligger i linje med målen för den svenska arbetsmarknadspolitiken. Anslaget får även användas för utgifter för program och insatser för kvinnor och män som omfattas av lagen (2017:584) om ansvar för etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare.

Skälen för regeringens förslag**Tabell 3.24 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser**

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	7 225 952	7 225 952	7 225 952
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-107 000	-261 600	-306 500
varav BP25	-113 000	-188 600	-267 500
– Finansiering av förstärkt stöd till personer som står långt ifrån arbetsmarknaden	-69 000	-148 000	-228 000
– Insatsen intensiv praktik avskaffas	-2 000	-2 000	-2 000
– Handedarstöd för introduktionsjobb avskaffas	-23 000	-23 000	-23 000
– Försöksverksamhet med sysselsättningsskapande åtgärder	-20 600	-20 600	-20 600
– Begränsningar av nystartsjobb för att minska felaktiga utbetalningar	4 600	8 000	9 100
– Delfinansiering av Jobbsprånget	-3 000	-3 000	-3 000
Makroekonomisk utveckling	-123 666	-324 258	-620 046
Volym			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	6 995 286	6 640 094	6 299 406

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

I tabell 3.25 redovisas volymer och utgifter för perioden 2022–2027. Beräknade belopp och volymer indikerar resursutrymmet för arbetsmarknadspolitiska insatser vid Arbetsförmedlingen.

Tabell 3.25 Beräknat antal personer i program och utgifter för arbetsmarknadspolitiska program

Volymer anges som genomsnittligt antal kvarstående per månad

	Utfall 2022	2023	Beräknat 2024	2025	2026	2027
Volymer (tusental)						
Jobb- och utvecklingsgarantin och jobbgarantin för ungdomar	138	121	121	129	130	127
Etableringsprogrammet	11	10	11	16	13	6
Anställningsstöd	10	7	6	4	4	4
Övriga program med aktivitetsstöd	28	36	39	42	42	42
Programsamverkan AF och FK	6	6	7	7	7	7
Summa	192	181	184	198	196	185
Utgifter (mnkr)						
Jobb- och utvecklingsgarantin och jobbgarantin för ungdomar	3 013	2 469	2 149	3 116	2 868	2 708
Etableringsprogrammet	202	110	115	419	340	159
Anställningsstöd	2 944	1 778	1 633	1 023	999	999
Övriga program med aktivitetsstöd	1 462	2 136	2 303	2 185	2 185	2 185
Övriga utgifter	383	508	532	394	391	391
Summa	8 004	7 002	6 732	7 138	6 782	6 442

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan. Insatserna finansieras huvudsakligen under anslag 1:3 *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser*. Insatser finansieras även med medel under anslag 1:7 *Europeiska socialfonden+ m.m. för perioden 2021–2027*. Samverkansinsatser mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan finansieras under anslag 1:6 *Bidrag för sjukskrivningsprocessen* inom utg.omr. 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning. Under 2022 och 2023 finansierades insatserna även med medel från React-EU under anslag 1:6 *Europeiska socialfonden m.m. för perioden 2014–2020*.

För att ge förstärkt stöd till personer som står långt ifrån arbetsmarknaden minskas anslaget med 69 miljoner kronor 2025. Anslaget beräknas minska med 148 miljoner kronor 2026 och med 228 miljoner kronor fr.o.m. 2027.

Med anledning av att insatsen intensiv praktik avses avskaffas minskas anslaget med 2 miljoner kronor fr.o.m. 2025.

Med anledning av att handledarstödet i introduktionsjobben avses avskaffas minskas anslaget med 23 miljoner kronor fr.o.m. 2025.

Medlen för försöksverksamhet med sysselsättningskapande åtgärder avses avskaffas. Därmed minskas anslaget med 21 miljoner kronor fr.o.m. 2025.

Med anledning av att vissa begränsningar avses göras för nystartsjobb ökas anslaget med 5 miljoner kronor 2025. Anslaget beräknas ökas med 8 miljoner kronor 2026 och med 9 miljoner kronor fr.o.m. 2027.

För att delfinansiera satsningen på Jobbsprånget (se utg.omr. 24 avsnitt 3.6) minskas anslaget med 3 miljoner kronor 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget minska med motsvarande belopp.

Med anledning av förändringarna avseende överhoppningsbar tid för föräldralediga inom etableringsprogrammet beräknas anslaget öka med 1 miljon kronor fr.o.m. 2029.

Enligt regeringens makroekonomiska bedömning antas arbetslösheten minska vilket innebär färre deltagare i arbetsmarknadspolitiska program på sikt och därmed även lägre utgifter för program under 2027. Därtill medför minskade volymer i etableringsprogrammet under 2026 och 2027 lägre utgifter under dessa år.

Regeringen föreslår att 6 995 286 000 kronor anvisas under anslaget 1:3 *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 6 640 094 000 kronor respektive 6 299 406 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2025 för anslaget 1:3 *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 4 800 000 000 kronor 2026–2034.

Skälen för regeringens förslag: Arbetsmarknadspolitiska program och insatser där det lämnas ersättning för kringkostnader pågår normalt ca 6 månader men kan pågå längre, vilket medför utgifter kommande budgetår. De beräknade ingångna, infriade och utestående åtagandena för de upphandlade matchningstjänsterna baseras på en prognos medan ekonomiska åtaganden kopplade till övriga insatser redovisas enligt gängse redovisningsprinciper med de faktiska åtagandena. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2025 för anslaget 1:3 *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 4 800 000 000 kronor 2026–2034.

Tabell 3.26 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:3 Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser

Tusental kronor

	Utfall 2023	Prognos 2024	Förslag 2025	Beräknat 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028 – 2034
Ekonomiska åtaganden vid årets början	5 098 136	4 262 416	4 054 483			
Nya ekonomiska åtaganden	3 992 713	3 648 502	4 385 567			
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-4 605 576	-3 651 130	-3 640 050	-4 398 158	-302 108	-99 734
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	-222 857	-205 305				
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	4 262 416	4 054 483	4 800 000			
Beslutat/föreslaget bemyndigande	7 000 000	5 500 000	4 800 000			

3.6.4 1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.

Tabell 3.27 Anslagsutveckling 1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.

Tusental kronor

2023	Utfall	18 526 928	Anslagssparande	2 303 439
2024	Anslag	20 586 041 ¹	Utgiftsprognos	19 649 324
2025	Förslag	20 822 749		
2026	Beräknat	20 924 758		
2027	Beräknat	20 998 003		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag för särskilda arbetsmarknadspolitiska insatser för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga och statsbidrag till Samhall AB. Anslaget får även användas för särskilt introduktions- och uppföljningsstöd (SIUS), projektmedel för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga, stöd till hjälpmedel och personligt biträde på arbetsplatsen, särskilda insatser för syn- och hörselskadade, särskilt stöd till start av näringsverksamhet samt för att utveckla ny arbetsförmåga.

Anslaget får även användas för utgifter för del av den nationella medfinansieringen av det nationella programmet för Europeiska socialfonden+ 2021–2027. Anslaget får därutöver användas för nationell medfinansiering av projekt inom program för Europeiska regionala utvecklingsfonden 2021–2027, som ligger i linje med målen för den svenska arbetsmarknadspolitiken.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.28 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	20 806 041	20 806 041	20 806 041
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-13 000	-10 000	-10 000
<i>varav BP25</i>	<i>-13 000</i>	<i>-10 000</i>	<i>-10 000</i>
– <i>Förenklat stöd till start av näringsverksamhet för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga</i>	<i>-10 000</i>	<i>-10 000</i>	<i>-10 000</i>
– <i>Bidrag till tolk för personer med syn- eller hörselnedsättning förtydligas och vidgas</i>	<i>30 000</i>	<i>30 000</i>	<i>30 000</i>
– <i>Finansiering av att bidrag till tolk för personer med syn- eller hörselnedsättning förtydligas och vidgas</i>	<i>-33 000</i>	<i>-30 000</i>	<i>-30 000</i>
Makroekonomisk utveckling	29 708	128 717	201 962
Volymer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	20 822 749	20 924 758	20 998 003

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

För att genomföra förändringar avseende start av näringsverksamhet för personer med funktionsnedsättning minskas anslaget med 10 miljoner kronor fr.om. 2025.

För att möjliggöra ett förtydligt och vidgat bidrag till tolk för personer med syn- eller hörselnedsättning ökas anslaget med 30 miljoner kronor fr.o.m. 2025. För att finansiera åtgärden minskas samtidigt anslaget med 33 miljoner kronor 2025. Anslaget beräknas minskas med 30 miljoner kronor fr.o.m. 2026. Anslag 1:1 *Arbetsförmedlingens förvaltningskostnader* ökas med 3 miljoner kronor för 2025.

I tabell 3.29 redovisas volymer och utgifter avseende särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga för 2022–2027. Inom ramen för resurserna finns en flexibilitet för Arbetsförmedlingen att utifrån enskilda arbetssökandes behov välja olika typer av insatser. Tabellen ska tolkas som en beräkning av de resurser som regeringen föreslår.

Tabell 3.29 Beräknad omfattning av särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga

Antalet personer per månad och utgifter per år

	Utfall 2022	2023	Beräknat 2024	2025	2026	2027
Antal	84 100	83 600	83 100	88 400	88 800	89 000
varav Samhall Aktiebolag	22 400	22 700	22 800	22 800	22 800	22 800
Utgifter (mkr)	18 908	18 527	19 649	20 823	20 925	20 998
varav Samhall Aktiebolag	6 626	6 535	7 614	7 614	7 614	7 614

Regeringen föreslår att 20 822 749 000 kronor anvisas under anslaget 1:4 *Lönebidrag och Samhall m.m.* för 2025. Av dessa medel beräknas 7 614 214 000 kronor användas för att sysselsätta personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga inom ramen för Samhall Aktiebolags verksamhet. I detta ingår både personer med skyddat arbete och personer med lönebidrag för utveckling i anställning. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 20 924 758 000 kronor respektive 20 998 003 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2025 för anslaget 1:4 *Lönebidrag och Samhall m.m.* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 17 000 000 000 kronor 2026–2029.

Skälen för regeringens förslag: Beslut om insatser under anslaget omfattar normalt mer än ett år vilket medför utgifter för kommande budgetår. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2025 för anslaget 1:4 *Lönebidrag och Samhall m.m.* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 17 000 000 000 kronor 2026–2029.

Tabell 3.30 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:4 Lönebidrag och Samhall m.m.

Tusental kronor

	Utfall 2023	Prognos 2024	Förslag 2025	Beräknat 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028 – 2029
Ekonomiska åtaganden vid årets början	14 926 135	14 649 297	14 896 375			
Nya ekonomiska åtaganden	9 626 135	10 223 728	11 903 268			
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-8 698 195	-8 763 659	-9 799 643	-11 006 153	-5 024 886	-968 961
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	-1 204 778	-1 212 991				
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	14 649 297	14 896 375	17 000 000			
Beslutat/föreslaget bemyndigande	18 000 000	19 500 000	17 000 000			

3.6.5 1:5 Nystartsjobb och etableringsjobb

Tabell 3.31 Anslagsutveckling 1:5 Nystartsjobb och etableringsjobb¹

Tusental kronor

2023	Utfall	4 811 063	Anslagssparande	3 318 248
2024	Anslag	5 342 163 ²	Utgiftsprognos	3 921 862
2025	Förslag	4 064 871		
2026	Beräknat	4 435 568		
2027	Beräknat	4 437 054		

¹ Anslagsnamnet föreslås ändras från Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar till Nystartsjobb och etableringsjobb.

² Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för stöd till arbetsgivare för nystartsjobb, etableringsjobb och för utgifter för statliga ålderspensionsavgifter enligt lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.32 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 1:5 Nystartsjobb och etableringsjobb

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	5 342 163	5 342 163	5 342 163
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-2 948 300	-3 022 800	-3 101 300
varav BP25	-56 300	-84 800	-96 300
– Begränsningar av nystartsjobb för att minska felaktiga utbetalningar	-56 300	-84 800	-96 300
Makroekonomisk utveckling	1 671 008	2 116 205	2 196 191
Volym			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	4 064 871	4 435 568	4 437 054

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Tabell 3.33 Utgifter för Nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar

Miljoner kronor

		Nystartsjobb	Etableringsjobb	Alderspensionsavgift etableringsjobb	Yrkesintroduktionsanställningar	Totalt
Utfall	2022	3 978		8	16	4 002
	2023	4 730		60	21	4 811
Beräknat	2024	3 895	14	1	12	3 922
	2025	3 505	510	50	0	4 065
	2026	3 304	1 031	101	0	4 436
	2027	3 847	537	53	0	4 437

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

Med anledning av att vissa begränsningar avses göras för nystartsjobb minskas anslaget med 56 miljoner kronor 2025. Anslaget beräknas minska med 85 miljoner kronor 2026 och med 96 miljoner kronor fr.o.m. 2027.

Utgifterna beräknas öka fr.o.m. 2025 med anledning av framför allt ökade volymer i etableringsjobb.

Utgifterna för nystartsjobb avser stöd till arbetsgivare för att anställa personer som har varit utan arbete en längre tid, personer som har deltagit i program en längre tid och personer som saknar en fast anknytning till arbetsmarknaden. Frågor om stöd för nystartsjobb prövas av Arbetsförmedlingen. För beviljande av stöd görs ingen arbetsmarknadspolitisk bedömning, vilket normalt görs vid anvisning till ett arbetsmarknadspolitiskt program. Om den arbetssökande uppfyller villkoren att omfattas av ett nystartsjobb anvisas personen till stödet. Stödet kan därigenom betraktas som rättighetsstyrkt. Stödet lämnas under högst 24 månader. För den som fyllt 55 år lämnas dock stöd under längst 48 månader. Beslut om nystartsjobb fattas för den tid som anställningen med nystartsjobb pågår, dock för högst 12 månader i taget. Beroende på när beslutet fattas medför det ekonomiska åtaganden under en del av följande budgetår. Storleken på dessa åtaganden uppskattas till sammanlagt en halvårseffekt. Dessa åtaganden är således inte av långsiktig karaktär utan snarare av löpande karaktär.

Utgifterna för etableringsjobb avser ersättning till arbetsgivare som anställer vissa nyanlända invandrare och vissa långtidsarbetslösa. Ersättningen lämnas som längst

under totalt 24 månader. Etableringsjobb bygger på ett avtal mellan arbetsmarknadens parter. Avtalet gäller t.o.m. 2027. Arbetsförmedlingen gör ingen arbetsmarknadspolitisk bedömning i samband med att stöd beviljas. Arbetsförmedlingen prövar om villkoren för rätt till ersättning är uppfyllda och beslutar därefter om att bevilja ersättningen. Stödet kan därmed betraktas som en rättighetsstyrd ersättning av löpande karaktär. Regeringen gör mot bakgrund av detta samma bedömning som tidigare och avstår även fortsättningsvis från att begära ett särskilt bemyndigande för anslaget.

Regeringen föreslår att 4 064 871 000 kronor anvisas under anslaget 1:5 *Nystartsjobb och etableringsjobb* för 2025. Av detta belopp beräknas 3 504 807 000 kronor för bidrag till nystartsjobb, 510 086 000 kronor för etableringsjobb och 49 978 000 kronor för statliga ålderspensionsavgifter för etableringsjobb. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 4 435 568 000 kronor respektive 4 437 054 000 kronor.

3.6.6 1:6 Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige

Tabell 3.34 Anslagsutveckling 1:6 Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige

Tusental kronor

År	Utfall	Anslagssparande	Utgiftsprognos
2023	133 142	748	
2024	133 466 ¹		133 317
2025	Förslag	129 937	
2026	Beräknat	132 930 ²	
2027	Beräknat	135 204 ²	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 129 937 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för förvaltningsutgifter vid Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige (Svenska ESF-rådet). Anslaget får även användas för utgifter för nationell medfinansiering av s.k. tekniskt stöd inom Europeiska socialfonden+.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.35 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 1:6 Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	133 466	133 466	133 466
Pris- och löneomräkning ²	5 243	8 438	10 866
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-8 772	-8 974	-9 128
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	129 937	132 930	135 204

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

I beräkningarna av anslaget har hänsyn tagits till tekniskt stöd inom det nationella programmet för Europeiska socialfonden+ 2021–2027, vilket får användas för vissa administrativa kostnader.

Regeringen föreslår att 129 937 000 kronor anvisas under anslaget 1:6 *Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 132 930 000 kronor respektive 135 204 000 kronor.

3.6.7 1:7 Europeiska socialfonden+ m.m. för perioden 2021–2027

Tabell 3.36 Anslagsutveckling 1:7 Europeiska socialfonden+ m.m. för perioden 2021–2027

Tusental kronor

2023	Utfall	341 951	Anslagssparande	208 049
2024	Anslag	1 387 000 ¹	Utgiftsprognos	1 344 947
2025	Förslag	1 584 000		
2026	Beräknat	1 835 000		
2027	Beräknat	1 983 000		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för utbetalningar av stöd från Europeiska socialfonden+ för programperioden 2021–2027. Utbetalningarna avser delfinansiering av det nationella programmet för Europeiska socialfonden+ 2021–2027. Anslaget får även användas för viss nationell medfinansiering av det nationella programmet för Europeiska socialfonden+. Anslaget får därutöver användas för eventuella slutregleringar för det nationella socialfondsprogrammet 2014–2020.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.37 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 1:7 Europeiska socialfonden+ m.m. för perioden 2021–2027

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	1 387 000	1 387 000	1 387 000
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	197 000	448 000	596 000
varav BP25	19 000	195 000	808 000
– Justering med anledning av ändrad valutakurs	30 000	155 000	263 000
– Omfördelning mellan år inom anslaget	-11 000	40 000	545 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 584 000	1 835 000	1 983 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Med anledning av att regeringen avser att, genom en ändring av förordningen (1999:710) om valutakurs vid stöd från EU-budgeten, justera den valutakurs som ska tillämpas för det nationella programmet för Europeiska socialfonden+ ökas anslaget med 30 miljoner kronor 2025. Anslaget beräknas öka med 155 miljoner kronor 2026, 263 miljoner kronor 2027, 252 miljoner kronor 2028 och med 105 miljoner kronor 2029.

För att göra en omfördelning över tid av medel inom det nationella programmet för Europeiska socialfonden+ minskas anslaget med 11 miljoner kronor 2025. Anslaget beräknas öka med 40 miljoner kronor 2026 och med 545 miljoner kronor 2027.

Anslaget beräknas därefter minska med 204 miljoner kronor 2028, 126 miljoner kronor 2029 och med 36 miljoner kronor 2030.

Vissa smärre utbetalningar för slutregleringar för det nationella socialfondsprogrammet 2014–2020 kan komma att ske från anslaget med anledning av revisionsresultat.

Regeringen föreslår att 1 584 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:7 *Europeiska socialfonden+ m.m. för perioden 2021–2027* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 1 835 000 000 kronor respektive 1 983 000 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2025 för anslaget 1:7 *Europeiska socialfonden+ m.m. för perioden 2021–2027* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 759 000 000 kronor 2026–2030.

Skälen för regeringens förslag: Verksamheten inom det nationella programmet för Europeiska socialfonden+ 2021–2027 omfattar bl.a. fleråriga projekt som medför utgifter för kommande år. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2025 för anslaget 1:7 *Europeiska socialfonden+ m.m. för perioden 2021–2027* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 3 759 000 000 kronor 2026–2030.

Tabell 3.38 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:7 Europeiska socialfonden+ m.m. för perioden 2021–2027

Tusental kronor

	Utfall 2023	Prognos 2024	Förslag 2025	Beräknat 2026	Beräknat 2027	Beräknat 2028 – 2030
Ekonomiska åtaganden vid årets början	1 351 800	2 629 883	2 975 883			
Nya ekonomiska åtaganden	1 626 817	1 700 000	2 283 117			
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-341 923	-1 312 000	-1 500 000	-1 811 000	-1 290 000	-658 000
Övriga förändringar av ekonomiska åtaganden	-6 811	-42 000				
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	2 629 883	2 975 883	3 759 000			
Beslutat/förslaget bemyndigande	2 705 000	3 013 000	3 759 000			

3.6.8 1:8 Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering

Tabell 3.39 Anslagsutveckling 1:8 Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering

Tusental kronor

2023	Utfall	43 552	Anslagssparande	937
2024	Anslag	46 953 ¹	Utgiftsprognos	46 639
2025	Förslag	50 001		
2026	Beräknat	52 928 ²		
2027	Beräknat	53 843 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 51 964 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 51 965 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärderings (IFAU) förvaltningsutgifter och forskningsbidrag.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.40 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 1:8 Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	46 953	46 953	46 953
Pris- och löneomräkning ²	1 048	1 938	2 783
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	2 000	4 037	4 107
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	50 001	52 928	53 843

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 50 001 000 kronor för 2025 anvisas under anslaget 1:8 *Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering*. För 2025 och 2026 beräknas anslaget till 52 928 000 kronor respektive 53 843 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2025 för anslaget 1:8 *Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 9 000 000 kronor 2026 och 2027.

Skälen för regeringens förslag: IFAU beviljar bidrag för externa projekt som kan pågå längre än ett år, vilket medför utgifter för kommande budgetår. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2025 för anslaget 1:8 *Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 9 000 000 kronor 2026 och 2027.

Tabell 3.41 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:8 Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering

Tusental kronor

	Utfall 2023	Prognos 2024	Förslag 2025	Beräknat 2026	Beräknat 2027
Ekonomiska åtaganden vid årets början	6 511	7 125	7 520		
Nya ekonomiska åtaganden	6 368	6 000	5 480		
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-5 754	-5 605	-4 000	-6 000	-3 000
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	7 125	7 520	9 000		
Beslutat/förslaget bemyndigande	9 000	9 000	9 000		

3.6.9 1:9 Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen

Tabell 3.42 Anslagsutveckling 1:9 Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen

Tusental kronor

2023	Utfall	83 037	Anslagssparande	697
2024	Anslag	82 557 ¹	Utgiftsprognos	82 697
2025	Förslag	85 031		
2026	Beräknat	86 877 ²		
2027	Beräknat	88 531 ²		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.² Motsvarar 85 031 tkr i 2025 års prinsnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.43 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 1:9 Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	82 557	82 557	82 557
Pris- och löneomräkning ²	2 474	4 320	5 974
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	85 031	86 877	88 531

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 85 031 000 kronor anvisas under anslaget 1:9 *Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 86 877 000 kronor respektive 88 531 000 kronor.

3.6.10 1:10 Bidrag till administration av grundbeloppet

Tabell 3.44 Anslagsutveckling 1:10 Bidrag till administration av grundbeloppet

Tusental kronor

2023	Utfall	59 956	Anslagssparande	
2024	Anslag	62 184 ¹	Utgiftsprognos	62 184
2025	Förslag	65 122		
2026	Beräknat	66 675 ²		
2027	Beräknat	67 732 ²		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 65 122 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till administration av grundbeloppet enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring och lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor för dem som inte är anslutna till någon arbetslöshetskassa.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.45 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 1:10 Bidrag till administration av grundbeloppet

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	62 184	62 184	62 184
Pris- och löneomräkning ²	2 938	4 491	5 548
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	65 122	66 675	67 732

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 65 122 000 kronor anvisas under anslaget 1:10 *Bidrag till administration av grundbeloppet* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 66 675 000 kronor respektive 67 732 000 kronor.

3.6.11 1:11 Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten

Tabell 3.46 Anslagsutveckling 1:11 Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten

Tusental kronor

2023	Utfall	8 303	Anslagssparande	
2024	Anslag	8 303 ¹	Utgiftsprognos	8 303
2025	Förslag	8 303		
2026	Beräknat	8 303		
2027	Beräknat	8 303		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten för verksamheten enligt den överenskommelse svenska staten har med Finland och Norge om anordnande av utbildningar samt kompensation för de ökade kostnader som uppstår för dessa länder till följd av att utbildningstjänsterna är mervärdesskattepliktiga i Sverige.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.47 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 1:11 Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	8 303	8 303	8 303
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	8 303	8 303	8 303

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Överenskommelsen om stiftelsens verksamhet omförhandlas vart fjärde år. Riksdagen bemyndigade regeringen att under 2023 ingå ekonomiska åtaganden för att träffa en ny överenskommelse för perioden 2024–2027 (prop. 2022:/23:1, bet. 2022/23:AU2, rskr. 2022/23:90). Regeringen har med riksdagens godkännande tecknat en ny överenskommelse för perioden 2024–2027 (prop. 2023/24:38, bet. 2023/24:AU2, rskr. 2023/24:90).

Regeringen föreslår att 8 303 000 kronor anvisas under anslaget 1:11 *Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 8 303 000 kronor respektive år.

3.6.12 1:12 Bidrag till lönegarantiersättning

Tabell 3.48 Anslagsutveckling 1:12 Bidrag till lönegarantiersättning

Tusental kronor

2023	Utfall	1 915 130	Anslagssparande	-167 800
2024	Anslag	3 502 800 ¹	Utgiftsprognos	3 335 000
2025	Förslag	2 250 000		
2026	Beräknat	1 900 000		
2027	Beräknat	1 875 000		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till lönegarantiersättning enligt lönegarantilagen (1992:497) och de sociala avgifter som ska betalas i samband med lönegarantiutbetalningen enligt socialavgiftslagen (2000:980). Anslaget får användas för utgifter för arbetet med handläggning av lönegarantiärenden.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.49 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 1:12 Bidrag till lönegarantiersättning

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	1 800 000	1 800 000	1 800 000
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	-11 600	-9 600	-9 600
Makroekonomisk utveckling	461 600	109 600	84 600
Volymer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	2 250 000	1 900 000	1 875 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Utgifterna beräknas minska fr.o.m. 2025 med anledning av att aktiviteten i ekonomin ökar, vilket medför att antalet konkurser minskar kommande år.

Regeringen föreslår att 2 250 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:12 *Bidrag till lönegarantiersättning* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 1 900 000 000 kronor respektive 1 875 000 000 kronor.

3.6.13 1:13 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare

Tabell 3.50 Anslagsutveckling 1:13 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare

Tusental kronor

2023	Utfall	904 986	Anslagssparande	214 827
2024	Anslag	873 970 ¹	Utgiftsprognos	919 404
2025	Förslag	1 480 936		
2026	Beräknat	1 258 496		
2027	Beräknat	586 961		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för etableringsersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser. Anslaget får även användas för utgifter för del av den nationella medfinansieringen av det nationella programmet för Europeiska socialfonden+ 2021–2027. Anslaget får därutöver användas för nationell medfinansiering av projekt inom program för Europeiska regionala utvecklingsfonden 2021–2027, som ligger i linje med målen för den svenska arbetsmarknadspolitiken.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.51 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 1:13 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	865 470	865 470	865 470
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	106 900	-40 100	-33 900
varav BP25	-100	-13 100	-12 900
– Ökat informationsutbyte mellan Arbetsförmedlingen och kommuner	-1 300	-15 300	-15 400
– Begränsningar av nystartsjobb för att minska felaktiga utbetalningar	1 200	2 200	2 500
Makroekonomisk utveckling			
Volym	508 566	433 126	-244 609
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 480 936	1 258 496	586 961

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Genomförandet av ett ökat informationsutbyte mellan Arbetsförmedlingen och kommuner avseende komvux medför att anslaget minskas med 1 miljon kronor 2025. Anslaget beräknas minska med 15 miljoner kronor fr.o.m. 2026.

Med anledning av att vissa begränsningar avses göras för nystartsjobb ökas anslaget med 1 miljon kronor 2025. Anslaget beräknas öka med 2 miljoner kronor 2026 och med 3 miljoner kronor fr.o.m. 2027.

Med anledning av förändringarna avseende överhoppningsbar tid för föräldralediga inom etableringsprogrammet beräknas anslaget öka med 27 miljoner kronor fr.o.m. 2029.

Utgifterna förväntas öka 2025 och 2026 till följd av volymförändringar med anledning av att EU:s massflyktsdirektiv har förlängts. Personer som har uppehållstillstånd med tillfälligt skydd har en möjlighet att folkbokföra sig i Sverige och vissa av dem kan då även ta del av Arbetsförmedlingens etableringsprogram. Det väntas medföra fler deltagare i programmet, vilket leder till ökade utgifter för etableringsersättning.

Utgifterna för etableringsersättning avser försörjning för dem som deltar i etableringsprogrammet. Etableringsprogrammet regleras i lagen (2017:584) om ansvar för etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare och förordningen (2017:820) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare. Utöver deltagande i kartläggning och medverkan till upprättandet av en individuell handlingsplan får insatserna i programmet omfatta motsvarande 24 månader på heltid. Den nyanlände får ta del av programmet som längst till och med 36 månader från det att han eller hon första gången folkbokfördes i en kommun. Beslutslängden för anvisning till programmet är normalt 24 månader. Enligt lagen (2017:584) har Arbetsförmedlingen ansvar för att erbjuda den målgrupp som definieras i lagen insatser som syftar till att underlätta och påskynda deras etablering i arbets- och samhällslivet. Även om Arbetsförmedlingen formellt sett även ska göra en arbetsmarknadspolitisk bedömning är programmet att betrakta som en rättighetsstyrd ersättning och att utgifterna är av löpande karaktär. Regeringen gör mot bakgrund av detta samma bedömning som tidigare och avstår även fortsättningsvis från att begära ett särskilt bemyndigande för anslaget.

Regeringen föreslår att 1 480 936 000 kronor anvisas under anslaget 1:13 *Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 1 258 496 000 kronor respektive 586 961 000 kronor.

3.6.14 1:14 Grundläggande omställnings- och kompetensstöd

Tabell 3.52 Anslagsutveckling 1:14 Grundläggande omställnings- och kompetensstöd¹

Tusental kronor

2023	Utfall	592 089	Anslagssparande	386 312
2024	Anslag	3 131 000 ²	Utgiftsprognos	2 862 200
2025	Förslag	3 091 000		
2026	Beräknat	3 228 100		
2027	Beräknat	3 234 202		

¹ Anslagsnamnet föreslås ändras från Omställnings- och kompetensstöd genom den offentliga omställningsorganisationen till Grundläggande omställnings- och kompetensstöd.

² Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för offentligt grundläggande omställnings- och kompetensstöd till enskilda personer, ersättning till arbetsgivare som finansierar registrerade omställningsorganisationer och yttranden till de som ansöker om omställningsstudiestöd enligt lag (2022:850) om grundläggande omställnings- och kompetensstöd.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 3.53 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 1:14 Grundläggande omställnings- och kompetensstöd

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	3 131 000	3 131 000	3 131 000
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	102 000	209 000	209 000
Makroekonomisk utveckling	-139 600	-107 000	-100 898
Volymer			
Överföring till/från andra anslag	-2 400	-4 900	-4 900
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	3 091 000	3 228 100	3 234 202

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Tabell 3.54 Utgifter för grundläggande tjänster för arbetstagare utan kollektivavtal samt ersättning till arbetsgivare

Miljoner kronor

		Grundläggande tjänster för arbetstagare utan kollektivavtal	Ersättning till arbetsgivare	Totalt
Utfall	2023	2	591	592
Beräknat	2024	6	2 856	2 862
	2025	150	2 941	3 091
	2026	305	2 923	3 228
	2027	311	2 923	3 234

Anm.: Beloppen är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

Regeringen föreslår att 3 091 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:14 *Grundläggande omställnings- och kompetensstöd* för 2025. Av detta beräknas 150 000 000 kronor för grundläggande tjänster som tillhandahålls av den offentliga omställningsorganisationen för arbetstagare som inte omfattas av kollektivavtal. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 3 228 100 000 kronor respektive 3 234 202 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2025 för anslaget 1:14 *Grundläggande omställnings- och kompetensstöd* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 22 100 000 kronor 2026.

Skälen för regeringens förslag: Beslut om stöd för grundläggande tjänster under anslaget som den offentliga omställningsorganisationen tillhandahåller medför utgifter för kommande budgetår. Regeringen bedömer att övriga beslut om stöd under anslaget inte medför utgifter kommande budgetår som innebär ett behov av ett särskilt bemyndigande om ekonomiska åtaganden. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2025 för anslaget 1:14 *Grundläggande omställnings- och kompetensstöd* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 22 100 000 kronor 2026.

Tabell 3.55 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:14 Grundläggande omställnings- och kompetensstöd

Tusental kronor

	Utfall 2023	Prognos 2024	Förslag 2025	Beräknat 2026
Ekonomiska åtaganden vid årets början		466	13 400	
Nya ekonomiska åtaganden	466	13 400	22 100	
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden		-466	-13 400	-22 100
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	466	13 400	22 100	
Beslutat/förslaget bemyndigande	64 000	64 000	22 100	

4 Arbetsliv

4.1 Mål för området

Målet för arbetslivspolitikerna är goda arbetsvillkor och möjlighet till utveckling i arbetet för både kvinnor och män (prop. 2011/12:1 utg.omr. 14 avsnitt 4.3, bet. 2011/12:AU2, rskr. 2011/12:88).

Målet för arbetslivspolitikerna är uppdelat på tre delområden:

- Arbetsmiljö: En arbetsmiljö som förebygger ohälsa, olycksfall och motverkar att människor utestängs från arbetet och tar hänsyn till människors olika förutsättningar och bidrar till utvecklingen av både individer och verksamhet.
- Arbetsrätt: En arbetsrätt som skapar förutsättningar för ett arbetsliv som tillgodoser både arbetstagarnas och arbetsgivarnas behov av flexibilitet, trygghet och inflytande.
- Lönebildning: En lönebildning i samhällsekonomisk balans och arbetsfred.

4.2 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Utvecklingen inom arbetslivsområdet påverkas av en rad olika faktorer. Arbetslivspolitikens bidrag är ofta svårt att mäta och avgränsa från effekterna av såväl bidrag från andra utgiftsområden som samhällsutvecklingen och insatser av andra aktörer på arbetsmarknaden.

Följande huvudsakliga indikatorer redovisas inom området:

1. dödsolyckor och anmälda arbetsolyckor i arbetslivet
2. anmälda arbetssjukdomar
3. arbetsorsakade besvär
4. antal förrättningar
5. anställningsförhållanden enligt arbetskraftsundersökningarna (AKU)
6. kollektivavtalsäckning och organisationsgrad
7. antal medlingsärenden och antal förlorade arbetsdagar
8. löneutvecklingen på arbetsmarknaden.

Jämfört med budgetpropositionen för 2024 har indikatorer om arbetsorsakade besvär lagts till. Skälet är att de redovisas i Arbetsmiljöverkets undersökning om arbetsorsakade besvär som genomförs vartannat år. Indikatorerna om möjlighet till lärande och utveckling i yrket respektive systematiskt arbetsmiljöarbete på arbetsplatser har tagits bort. Dessa indikatorer redovisas i Arbetsmiljöverkets undersökning om arbetsmiljön som genomförs vartannat år.

4.3 Resultatredovisning

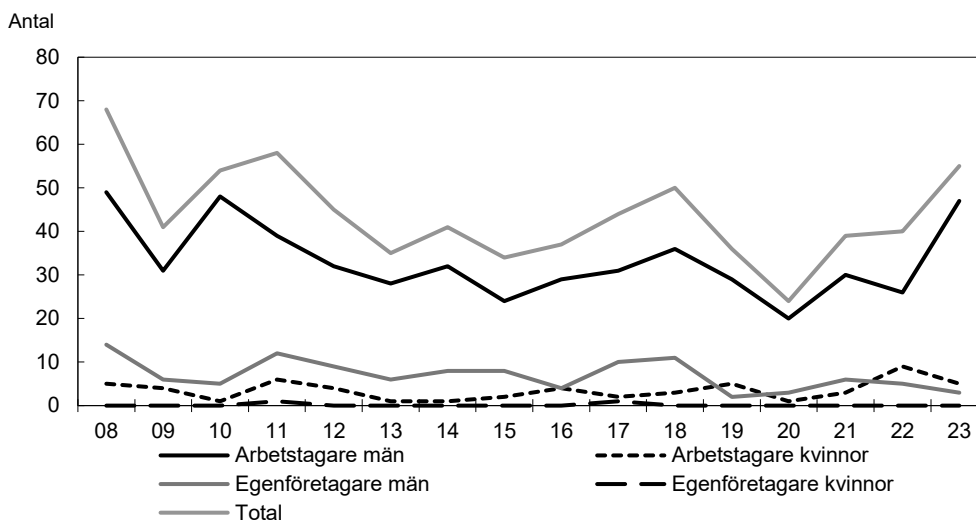
4.3.1 Arbetsmiljö

Antalet dödsolyckor ökade under 2023

Under 2023 omkom totalt 63 personer till följd av arbetsolyckor. Av dem ingick 55 personer i den svenska arbetskraften, jämfört med 40 under 2022.¹ Övriga 8 dödsfall drabbade personer som inte ingår i den svenska arbetskraften, t.ex. personer som är anställda i utländska företag. Antalet dödsfall i den kategorin var oförändrat jämfört med året innan. Dödsolyckor i arbetet är fortsatt betydligt vanligare bland män än bland kvinnor, 2023 omkom 50 män och 5 kvinnor. Dödsolyckor i arbetet sker främst i mansdominerade branscher. Kvinnor och män arbetar i stor utsträckning inom olika branscher på arbetsmarknaden med olika villkor och risker i arbetsmiljön.

Av de 55 personer som ingick i den svenska arbetskraften var 52 arbetstagare (5 av dessa var kvinnor) och 3 egenföretagare (samtliga män). Jämfört med 2022 var det en ökning med 17 arbetstagare och en minskning med 2 egenföretagare.

Diagram 4.1 Antal dödsfall i arbete för arbetstagare och egenföretagare

Källa: Arbetsmiljöverket, Arbetsskador 2023.

Under perioden 2014–2023 inträffade flest dödsfall i branscherna byggverksamhet (99 dödsfall), transport och magasinering (81 dödsfall), jordbruk, skogsbruk och fiske (66 dödsfall) samt tillverkning (44 dödsfall). En majoritet av de omkomna egenföretagarna under perioden var verksamma inom jord- och skogsbruk. Under 2023 ökade antalet dödsfall med 12 personer inom byggbranschen jämfört med året innan. Även inom transport och magasinering skedde en ökning medan antalet låg på samma nivå som 2022 inom jordbruk, skogsbruk och fiske. Sett till antalet dödsfall i förhållande till antal sysselsatta i respektive branschgrupp inträffade flest dödsolyckor i arbetet inom jordbruk, skogsbruk och fiske med 6,5 dödsfall i arbete per 100 000 sysselsatta. Därefter följer transport och magasinering med 3,4 per 100 000 sysselsatta.

Anmälda arbetsolyckor både med och utan sjukfrånvaro har ökat

Antalet anmälda arbetsolyckor som ledde till frånvaro från arbetet var 39 400 bland arbetstagare och egenföretagare under 2023, vilket är ca 4 000 (11 procent) fler än året

¹ Allvarliga arbetsolyckor och arbetsolyckor med dödlig utgång rubriceras som arbetsmiljöbrott enligt brottsbalken. Vidare kan olyckor också rubriceras enligt andra bestämmelser i brottsbalken.

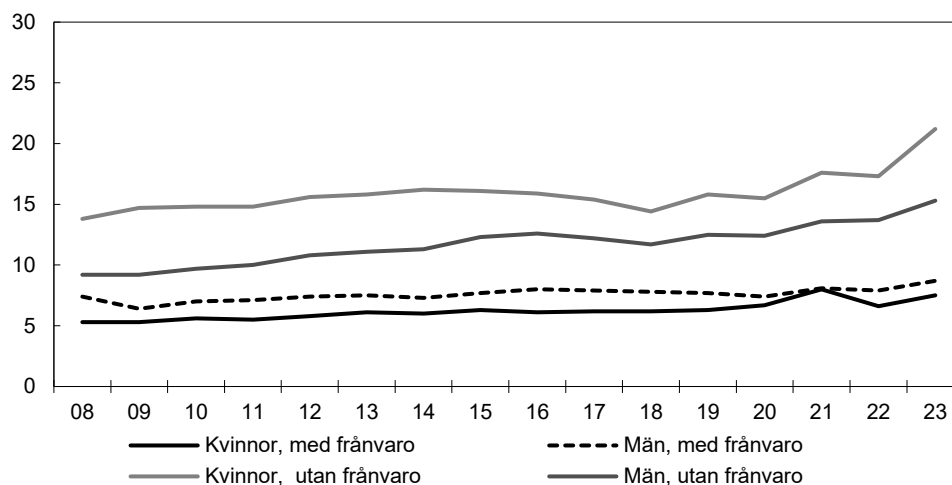
innan. Ökningen gäller såväl kvinnor som män. Antalet anmälda arbetsolyckor med sjukfrånvaro bland män var ca 22 100 och bland kvinnor ca 17 300.

Under 2023 anmäldes totalt 7,3 arbetsolyckor med frånvaro per 1 000 sysselsatta. Antalet anmälda arbetsolyckor med frånvaro per 1 000 anställda var högre bland män än kvinnor med 7,9 per 1 000 sysselsatta män och 6,7 per 1 000 sysselsatta kvinnor (se diagram 4.2). Antalet anmälda arbetsolyckor per 1 000 sysselsatta minskade bland både kvinnor och män i alla åldersgrupper jämfört med 2022. Under 2023 var antalet anmälningar högst i den yngsta åldersgruppen (16–24 år) och främst bland unga män. Arbetsmiljöverket visar i rapporten Fokus på ungas arbetsmiljö 2023 att unga löper högre risk att råka ut för arbetsolyckor som leder till sjukfrånvaro. När det gäller risker i arbetsmiljön visar rapporten att fysiskt krävande arbete är mer vanligt bland unga män och att unga kvinnor oftare utsätts för sexuella trakasserier. Bristande introduktion och okunskap om arbetsmiljöns betydelse kan vara några förklaringar till att unga löper större risk att råka ut för olyckor. Enligt Europeiska arbetsmiljöbyrån kan orsakerna vara att 18–24-åringar många gånger saknar tillräckligt med färdigheter och utbildning och att de inte känner till sina rättigheter som arbetstagare och vilka arbetsgivarens skyldigheter är.

Flest anmälda arbetsolyckor bland kvinnor under 2023 skedde inom den kommunala sektorn med 10,0 anmälningar per 1 000 sysselsatta, en ökning jämfört med 2022. Därefter följde den privata sektorn med 5,9 anmälningar vilket är i nivå med 2022. Flest anmälda arbetsolyckor bland män under 2023 skedde inom den privata sektorn med 8,2 anmälningar per 1 000 sysselsatta, vilket är oförändrat jämfört med 2022. Antal anmälningar per 1 000 sysselsatta inom den kommunala sektorn var lika många bland män som inom den privata sektorn (8,1 anmälningar), vilket är en ökning jämfört med 2022. De vanligaste orsakerna var oförändrade 2023 jämfört med 2022, dvs. fallolyckor för kvinnor och förlorad kontroll över maskin, handverktyg eller transportutrustning för män.

Diagram 4.2 Antal anmälda arbetsolyckor med och utan sjukfrånvaro

Antal per 1 000 sysselsatta

Källa: Arbetsmiljöverket, Arbetsskador 2023.

Antalet anmälda arbetsolyckor som inte lett till frånvaro från arbetet var ca 83 000 under 2023, vilket innebär en ökning med 20 procent jämför med 2022. Sett till antal anmälningar i förhållande till antal sysselsatta anmäldes 16,1 fall per 1 000 sysselsatta. Det är dubbelt så många jämfört med de anmälda arbetsolyckorna med sjukfrånvaro, 15,3 fall per 1 000 sysselsatta män och 21,2 fall per sysselsatta kvinnor. Det innebär en ökning bland både män och kvinnor jämfört med 2022. Till skillnad från när det gäller arbetsolyckor med sjukfrånvaro anmäldes fler arbetsolyckor utan sjukfrånvaro av

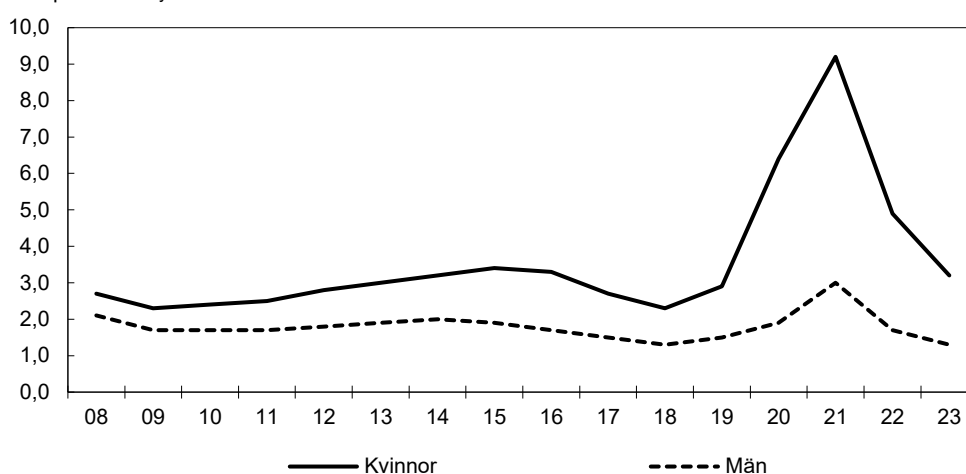
kvinnor än av män. Liksom för arbetsolyckor med sjukfrånvaro var antalet anmälningar per 1 000 sysselsatta högst i den yngsta åldersgruppen 16–24 år, främst bland kvinnor.

Anmälda arbetssjukdomar har minskat

Under 2023 anmälde arbetsgivare drygt 11 900 arbetssjukdomar till Försäkringskassan. Antalet anmälda arbetssjukdomar minskade med ca 28 procent, vilket motsvarar 4 700 anmälningar jämfört med 2022. Förändringen beror till stor del på att anmälningar på grund av pandemin nästan helt upphörde under 2023. Liksom tidigare avsåg majoriteten av anmälningarna 2023 kvinnor. Antalet anmälda arbetssjukdomar 2023 motsvarar ca 3,2 fall per 1 000 sysselsatta kvinnor och ca 1,3 fall per 1 000 sysselsatta män. Minskningen jämfört med 2022 var något större bland kvinnor än bland män.

Diagram 4.3 Antal anmälda arbetssjukdomar

Antal per 1 000 sysselsatta

Källa: Arbetsmiljöverket, Arbetsskador 2023.

För kvinnor anmäldes under 2023 flest arbetssjukdomar per 1 000 sysselsatta inom den kommunala sektorn med 7,6 anmälningar, följt av den statliga sektorn med 2,6 anmälningar per 1 000 sysselsatta. För män var antalet anmälda arbetssjukdomar under 2023 högst inom den kommunala sektorn med 3,6 anmälningar följt av den statliga sektorn med 2,1 anmälningar per 1 000 sysselsatta. I jämförelse med 2022 har anmälda arbetssjukdomar minskat i både den regionala och kommunala sektorn 2023, för både kvinnor och män. Minskningen av antalet anmälda arbetssjukdomar inom regional och kommunal sektor under 2023 jämfört med 2022 kan förklaras av att anmälningar som rör pandemin minskat kraftigt.

De vanligaste orsakerna till anmälda arbetssjukdomar under 2023 var organisatoriska och sociala faktorer (44 procent) följt av ergonomiska belastningsfaktorer (26 procent). Organisatoriska och sociala faktorer var vanligast bland kvinnor (51 procent) medan ergonomiska belastningsfaktorer var vanligast bland män (37 procent). Antalet anmälningar per 1 000 sysselsatta ökade med stigande ålder både för kvinnor och män.

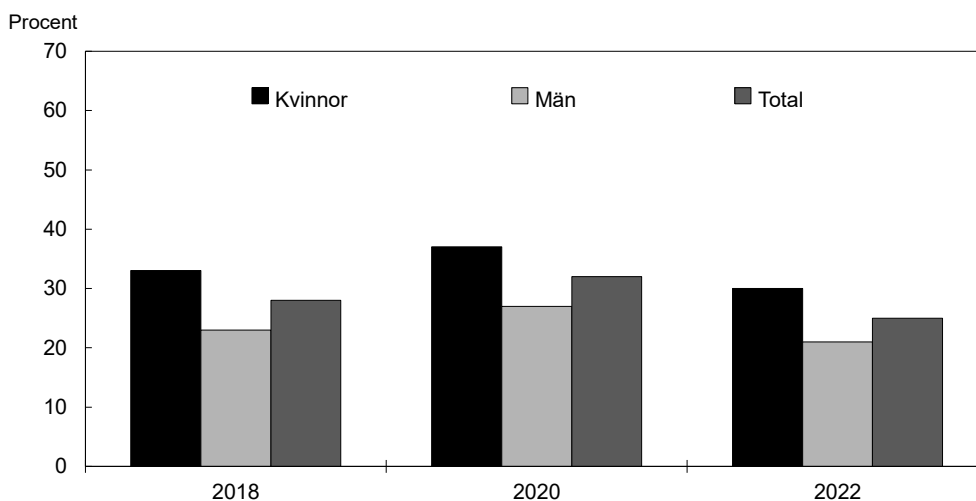
Arbetsorsakade besvär har minskat

I Arbetsmiljöverkets undersökning om arbetsorsakade besvär 2022 uppgav 25 procent av sysselsatta personer i åldern 16–74 år att de haft besvär till följd av arbetet under den senaste 12-månadersperioden. Detta motsvarar drygt 1,3 miljoner sysselsatta. Det är en minskning jämfört med det förra undersökningstillfället 2020, då motsvarande andel var 32 procent. Andelen ligger nu även under nivån för 2018 då 28 procent

angav att de hade arbetsorsakade besvär. Minskningen mellan 2020 och 2022 beror på att färre drabbats av pandemirelaterade besvär som smitta på jobbet.

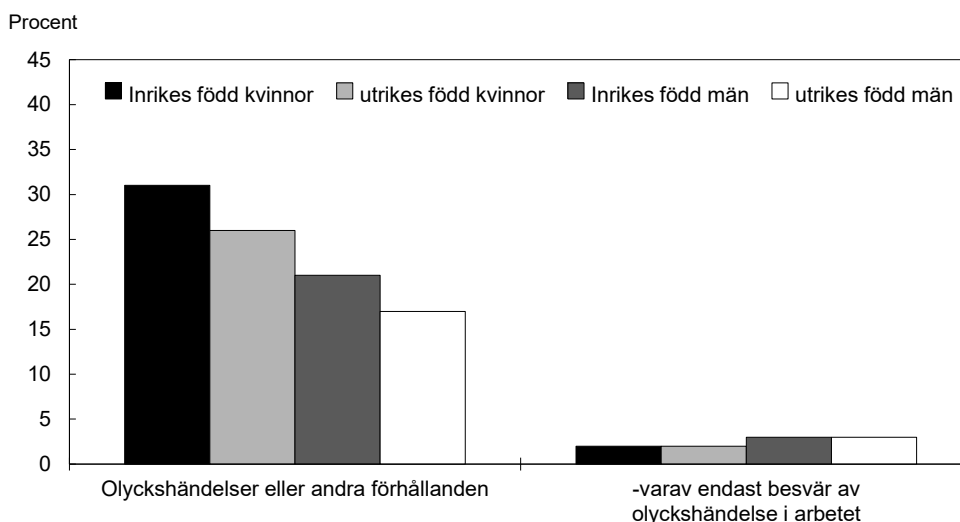
Diagram 4.4 Andel sysselsatta 16–74 år med arbetsorsakade besvär

Källa: Arbetsmiljöverket, Arbetsorsakade besvär 2022.

Besvär till följd av arbetet är vanligare bland kvinnor (30 procent) än bland män (21 procent). Nära en av fyra sysselsatta (23 procent) hade besvär till följd av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse. Det är en minskning med 6 procentenheter jämfört med mätningen som gjordes 2020. Fler kvinnor (28 procent) än män (18 procent) uppger att de har arbetsorsakade besvär som beror på andra förhållanden än olyckor. Högst andel som anger att de har besvär som beror på andra förhållanden än olyckor finns i gruppen inrikes födda kvinnor (31 procent) följt av utrikes födda kvinnor (26 procent). Den lägsta andelen finns bland inrikes födda män (17 procent) (se diagram 4.5). Andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse kan vara organisatoriska eller sociala faktorer som hög arbetsbelastning, otydliga eller motstridiga krav, bristande stöd och uppskattning från chefen eller mobbning. Det kan också vara fysiska faktorer i arbetsmiljön eller arbetsuppgifterna i sig som är orsak till besvären. Kvinnodominerade yrken som undersköterskor och lärare har fortsatt hög andel sysselsatta med arbetsorsakade besvär.

Diagram 4.5 Andel sysselsatta 16–74 år med besvär på grund av olyckshändelse eller andra förhållanden i arbetet.

Källa: Statistiska centralbyrån.

De som arbetar helt eller delvis hemifrån uppger i mindre utsträckning att de har arbetsorsakade besvär. Andelen med besvär är högre bland personer som inte alls eller knappt alls arbetar hemifrån, 28 respektive 27 procent. Motsvarande andelar för personer som arbetar hemifrån helt eller delvis är 15 respektive 19 procent.

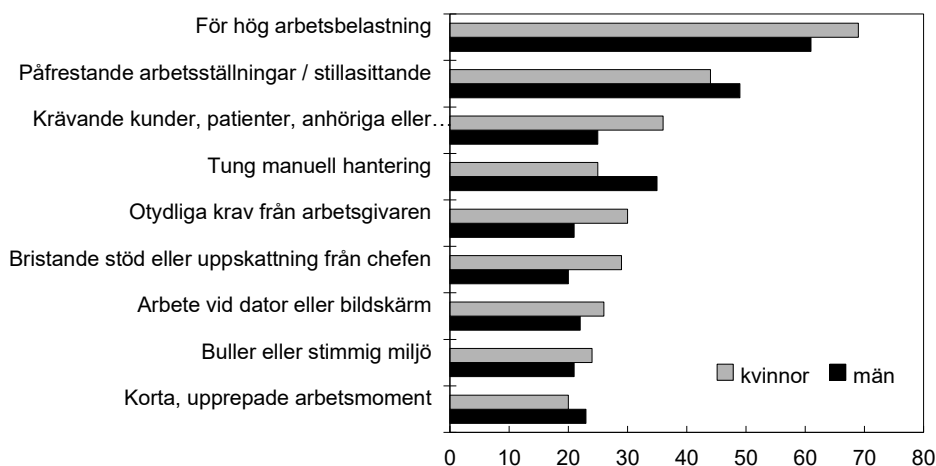
Andelen sysselsatta med besvär till följd av arbetet skiljer sig mellan anställda inom olika sektorer. Bland anställda inom kommunal och regional sektor har 34 respektive 33 procent besvär av arbetet. Motsvarande andel bland anställda inom statlig och privat sektorn är omkring 26 respektive 22 procent. Särskilt vanligt är det med besvär till följd av arbetet bland kvinnor inom kommunal och regional sektor, där andelen med besvär är 40 respektive 36 procent. Sett till yrke och näringsgren är sysselsatta inom vård och utbildning särskilt utsatta för besvär till följd av arbetet. Bland undersköterskor har nära varannan (48 procent) besvär till följd av arbetet.

Hög arbetsbelastning är den vanligaste orsaken till arbetsorsakade besvär

Den vanligaste orsaken till besvär av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse är för hög arbetsbelastning. Detta gäller alla grupper oavsett kön, ålder, inkomst, sektor, utbildning, anställningsförhållande eller om personen var inrikes- eller utrikes född. Hög arbetsbelastning är orsak till besvär hos 66 procent av de sysselsatta med besvär till följd av andra förhållanden i arbetet än olyckshändelse. Besvär till följd av hög arbetsbelastning är vanligare bland kvinnor (67 procent) än bland män (60 procent). Det är också vanligare bland utrikes födda (72 procent) än bland inrikes födda (64 procent).

Diagram 4.6 Orsaker till besvär till följd av arbete, andel av sysselsatta med arbetsorsakade besvär

Procent

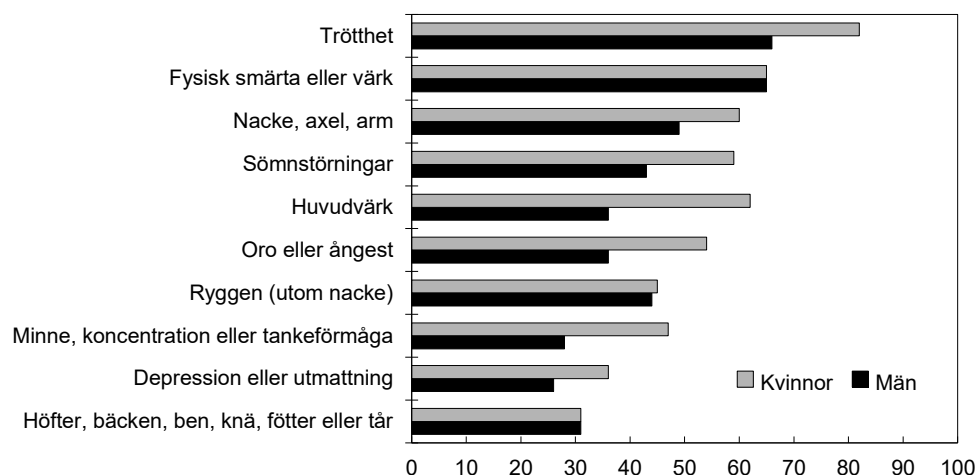
Källa: Arbetsmiljöverket, arbetsorsakade besvär 2022.

Trötthet och fysisk smärta eller värk är vanliga besvär till följd av arbete

De vanligaste typerna av besvär till följd av arbete oavsett kön, ålder eller inkomst är trötthet, fysisk smärta eller värk. Av sysselsatta med besvär till följd av arbete hade 75 procent besvär av trötthet. Motsvarande andel för fysisk smärta eller värk är 65 procent och för problem med nacke, axel och arm 55 procent. Generellt har kvinnor i högre grad besvär av huvudvärk, problem med minne, koncentration eller tankeförmåga, oro eller ångest, trötthet och sömnstörningar jämfört med män. Trötthet är också det vanligaste besväret till följd av arbete bland utrikes födda. En grupp som sticker ut särskilt vad gäller besvär av trötthet är kvinnor anställda i regional sektor. Nära nio av tio kvinnor anställda i regioner som har besvär till följd av arbete besväras av trötthet. Den yngsta åldersgruppen (16–29 år) har mer oro och ångest på grund av arbete jämfört med åldersgruppen 50–64 år.

Diagram 4.7 Typ av besvär till följd av arbete, andel av sysselsatta med arbetsorsakade besvär

Procent

Källa: Arbetsmiljöverket, arbetsorsakade besvär 2022.

Antal förrättningar ökade jämfört med året innan

Av Arbetsmiljöverkets förrättningar är nästan alla inspektioner. Det totala antalet förrättningar ökade med ca 12 procent 2023 jämfört med 2022. Ökningen berodde bl.a. på minskade ledtider och effektivisering av inspektionsmetoderna. En ökning skedde både när det gäller antalet inspektioner och myndighetsgemensamma kontroller mot arbetslivskriminalitet, som utgör en del av det totala antalet inspektioner. Av det totala antalet inspektioner 2023 genomfördes knappt 20 procent på distans (5 134) jämfört med 32 procent 2022 (7 602). Antalet förrättningar per heltidsarbetande inspektör ökade 2023 till 103 jämfört med 98 året innan, men är fortsatt lägre än före pandemin.

Tabell 4.1 Antal förrättningar, förelägganden, förbud, åtalsanmälningar, sanktionsavgifter och viten utförda av Arbetsmiljöverket

Antal	2019	2020	2021	2022	2023
År					
Förrättningar utförda av Arbetsmiljöverket	28 429	17 730	17 877	23 981	26 762
Varav inspektioner	27 715	17 602	17 755	23 803	26 685
Varav myndighetsgemensamma kontroller mot arbetslivskriminalitet	1 833	1 274	2 007	2 651	3 090
Förrättningar per inspektör	107	69	67	98	103
Förelägganden, förbud, åtalsanmälningar, sanktionsavgifter och viten	3 645	2 663	2 636	2 959	3 195

Anm.: I kategorin inspektioner ingår även uppföljningsinspektioner.

Källa: Arbetsmiljöverket.

Under 2023 utfärdades 1 636 förelägganden och förbud samt 1 273 sanktionsavgifter om sammanlagt knappt 12 miljoner kronor, vilket i båda fallen innebär en ökning jämfört med 2022. Antalet förelägganden och förbud på grund av brister i arbetsmiljön ökade 2023 jämfört med 2022. Det beror till stor del på att antalet förrättningar ökade 2023. De branscher som fick flest förelägganden om sanktionsavgifter 2023 var bygg, handel och tillverkning.

Den regionala skyddsombudsverksamheten

Staten ger årligen bidrag om ca 112 miljoner till de centrala arbetstagarorganisationerna och Svenska Hamnarbetarförbundet för deras arbete med den

regionala skyddsombudsverksamheten. För 2023 redovisades 1 620 regionala skyddsombud, vilket motsvarar 282 årsarbetskrafter. Det är något fler regionala skyddsombud jämfört med 2022 räknat i såväl antal som i årsarbetskrafter. Under 2023 besöktes 502 933 arbetsställen jämfört med 451 289 arbetsställen 2022. Den huvudsakliga inriktningen för den regionala skyddsombudsverksamheten var 2023, liksom 2022, systematiskt arbetsmiljöarbete, följt av medicinska och sociala frågor. Regeringen lämnade i april 2024 ett uppdrag till Arbetsmiljöverket att i samråd med de centrala arbetstagarorganisationerna och Svenska Hamnarbetarförbundet ta fram en ny modell för redovisning av den regionala skyddsombudsverksamheten (A2024/00531).

Myndighetsöversyn inom arbetsmiljöpolitiken

Under 2023 har regeringen vidtagit flera åtgärder för att se över myndighetsstrukturen och ompröva statlig verksamhet. Regeringen har bl.a. prövat fem möjliga myndighetssammanslagningar, i enlighet med vad som framgår av budgetpropositionen för 2024 (prop. 2023/24:1 Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 1.4). En av sammanslagningarna gäller Arbetsmiljöverket och Myndigheten för arbetsmiljökunskap. Myndigheterna har till regeringen redovisat hur Myndigheten för arbetsmiljökunskaps uppgifter kan överföras till och inordnas i Arbetsmiljöverket samt bedömningar av för- och nackdelar med att myndigheternas uppgifter läggs samman (A2024/00321). Myndigheterna bedömde att en inordning av Myndigheten för arbetsmiljökunskap i Arbetsmiljöverket är det alternativ som bäst uppfyller regeringens intentioner med prövningen. Rapporten har remitterats. En majoritet av remissinstanserna är positiva till förslaget, men poängterar att det är av stor vikt att en organisationsförändring inte innebär en nedprioritering av arbetsmiljöfrågorna och att behovet av fördjupad och forskningsbaserad kunskap inom arbetsmiljöområdet är fortsatt stort.

Åtgärder inom ramen för nuvarande arbetsmiljöstrategi genomförs

Regeringens skrivelse En god arbetsmiljö för framtiden – regeringens arbetsmiljöstrategi 2021–2025 (skr. 2020/21:92) bygger på de fyra delmålen ett hållbart arbetsliv, ett hälsosamt arbetsliv, ett tryggt arbetsliv samt en arbetsmarknad utan brott och fusk. Arbetsmiljöverket och Myndigheten för arbetsmiljökunskap har i uppdrag att ta fram åtgärdsplaner som ska tydliggöra åtgärder som genomförs för att nå strategins uppsatta mål och prioriteringar (A2021/00338). Arbetsmiljöverket bedriver bl.a. ett fortsatt arbete med tillsyn och föreskriftsarbete inom de prioriterade områdena. Myndigheten för arbetsmiljökunskap har under 2023 fortsatt bedriva arbetet med kunskapssammanställningar, analyser och utvärderingar respektive riktlinjer för ett evidensbaserat arbetsmiljöarbete inom olika områden.

Arbetsgivares samverkan med skyddsombud är viktigt för att minska risken för dödsolyckor och andra allvarliga olyckor. Regeringen gav den 14 september 2023 Arbetsmiljöverket i uppdrag att lämna förslag på åtgärder, tillvägagångssätt, initiativ eller liknande som kan leda till att fler arbetstagare vill engagera sig i rollen som skyddsombud (A2023/01237). Arbetsmiljöverket har redovisat uppdraget och redovisningen bereds i Regeringskansliet (A2024/00661).

Utökad samverkan mot arbetslivskriminalitet

Arbetslivskriminalitet är ett allvarligt och omfattande samhällsproblem. Bland annat har en ökning skett i byggsektorn (Riksrevisionen 2023:26). Arbetsmiljöverket arbetar tillsammans med åtta andra myndigheter enligt regeringsuppdraget om att inrätta center mot arbetslivskriminalitet och om varaktig myndighetssamverkan

(A2022/00333, A2023/01693). I redovisningen för 2023 konstateras att arbetslivskriminalitet skapar stort lidande för den enskilde, snedvrider konkurrensen, omsätter stora summor pengar och är en inkomstkälla för den organiserade brottsligheten. Särskilt arbetskraftsexploatering och människohandel för tvångsarbete uppges vara ett allvarligt och omfattande samhällsproblem som förväntas öka. Myndigheterna har utökat samverkan mot arbetslivskriminalitet när det gäller myndighetsgemensamma kontroller. Fler företag har fått beslut om höjda skatter och avgifter, fler ansökningar om bidrag och subventioner har avslagits, återkraven från olika transfereringar har ökat och fler arbetsgivare har fått inspektionsmeddelanden. Under 2023 etablerades de återstående fem regionala arbetslivskriminalitetscentren, samtliga sju center är nu etablerade. Centren är samlokaliserade med befintliga regionala underrättelsecenter mot organiserad brottslighet, så att synergier mellan de två satsningarna kan uppnås.

I arbetet mot arbetslivskriminalitet är också samråd mellan myndigheter och arbetsmarknadens parter av central betydelse. Under 2023 har myndigheterna tagit fram en myndighetsgemensam strategi för partssamråd med fokus på att vidga partssamråden till fler branscher. Arbetet mot arbetslivskriminalitet redovisas även i andra utgiftsområden (t.ex. utg.omr. 3, utg.omr. 8 och utg.omr. 10).

Regeringen har beslutat om tilläggsdirektiv till Delegationen mot arbetslivskriminalitet att bl.a. närmare analysera och konkret beskriva vilka specifika arbetslivskriminella upplägg som används i vissa näringsgrenar samt vissa reglerade yrken där arbetslivskriminaliteten bedöms förorsaka samhället de högsta samhällsekonomiska kostnaderna (dir. 2024:26).

4.3.2 Arbetsrätt

Rekordlåg andel med tidsbegränsad anställning

Antalet tillsvidareanställda i åldrarna 20–64 år ökade med drygt 90 000 personer mellan 2022 och 2023, samtidigt som antalet tidsbegränsat anställda minskade med närmare 30 000 personer. Det medför att andelen tidsbegränsat anställda av alla anställda minskade till 11,8 procent 2023. Det är den lägsta andelen tidsbegränsat anställda som har uppmätts så långt jämförbar statistik finns tillhanda (2001). En förklaring till utvecklingen är att antalet tidsbegränsat anställda har minskat i takt med att läget på arbetsmarknaden har försämrats, samtidigt som den ihållande bristen på arbetskraft i många yrken har lett arbetsgivare till att erbjuda tillsvidareanställningar för att kunna rekrytera eller behålla kompetent personal.

Fler kvinnor än män har en tidsbegränsad anställning. Av anställda kvinnor hade 13,1 procent en tidsbegränsad anställning 2023, jämfört med 10,6 procent av anställda män. Skillnaderna mellan könen minskade något 2023 beroende på att antalet tillsvidareanställda kvinnor ökade med drygt 60 000, vilket kan jämföras med en ökning på 30 000 bland män. Dessutom minskade antalet tidsbegränsat anställda något mer bland kvinnor än bland män. Andelen anställda som har en tidsbegränsad anställning sjunker med stigande ålder. År 2023 hade 44 procent av anställda i åldersgruppen 20–24 en tidsbegränsad anställning medan motsvarande andel för anställda i åldersgruppen 45–64 år uppgick till knappt 6 procent. Andelen utrikes födda med tidsbegränsad anställning uppgick till 18,1 procent medan motsvarande andel för inrikes födda uppgick till 9,7 procent.

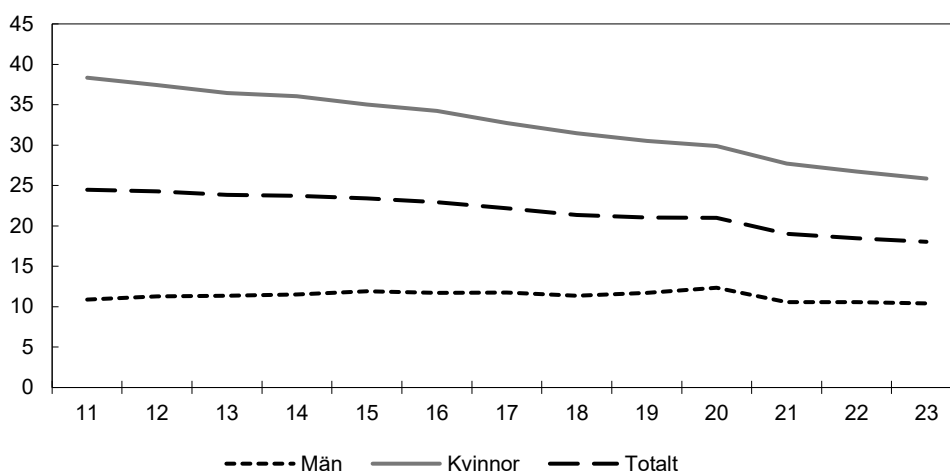
Andelen deltidsanställda fortsätter att minska

Den vanligen arbetade tiden för anställda 20–64 år uppgick 2023 till i genomsnitt 38 timmar i veckan för kvinnor och 40 timmar i veckan för män. Den faktiskt arbetade tiden per vecka var i genomsnitt 28 timmar för kvinnor och 32 timmar för män. Skillnaden mellan den vanligen arbetade tiden och den faktiskt arbetade tiden var således större för kvinnor än för män. Det beror bl.a. på att kvinnor i större utsträckning än män är frånvarande från arbetet på grund av sjukskrivning och vård av barn. Det finns inga skillnader i genomsnittlig veckoarbetstid mellan inrikes och utrikes födda.

Totalt uppgick andelen deltidsanställda till 18,0 procent av alla anställda 2023 (se diagram 4.8). Av samtliga anställda kvinnor i åldern 20–64 år arbetade 25,9 procent deltid under 2023, jämfört med 10,4 procent av samtliga anställda män. Under det senaste decenniet har andelen deltidsanställda kvinnor sjunkit med drygt 10 procentenheter och med ca 1 procentenhet för män. Minskningen av andelen deltidsanställda har varit påtaglig i alla sektorer, men har fått störst genomslag i primärkommuner.

Diagram 4.8 Andel deltidsanställda

Andel av samtliga anställda

Anm.: Uppgifterna avser personer 20–64 år som i AKU har svarat att de arbetar deltid i huvudsysslan.

Källor: Statistiska centralbyrån (AKU) och egna beräkningar.

Flest utstationerade inom bygg- och tillverkningsbranscherna

Under 2023 gjordes drygt 164 000 anmälningar om utstationering till Arbetsmiljöverkets register över utstationerade arbetstagare. Det är en liten ökning jämfört med 2022, då det gjordes drygt 163 000 anmälningar. På grund av att samma arbetstagare kan förekomma i flera anmälningar gör Arbetsmiljöverket en uppskattning av det totala antalet utstationerade arbetstagare i landet. År 2023 uppskattades antalet utstationerade arbetstagare till drygt 74 000 personer, jämfört med drygt 70 000 utstationerade arbetstagare 2022. Statistiken omfattar inte yrkesförare som är anmälda via en inlämnad utstationeringsdeklaration genom det offentliga gränssnitt som är anslutet till informationssystemet för den inre marknaden (IMI). Ökningen skedde främst inom tillverkningsbranschen och jordbruk, skogsbruk och fiske där bärplockare stod för den största ökningen. Inom bygg minskade antalet jämfört med året innan, sannolikt för att byggandet avtog till följd av det ekonomiska läget. Det är dock fortfarande flest utstationerade arbetstagare inom byggverksamhet.

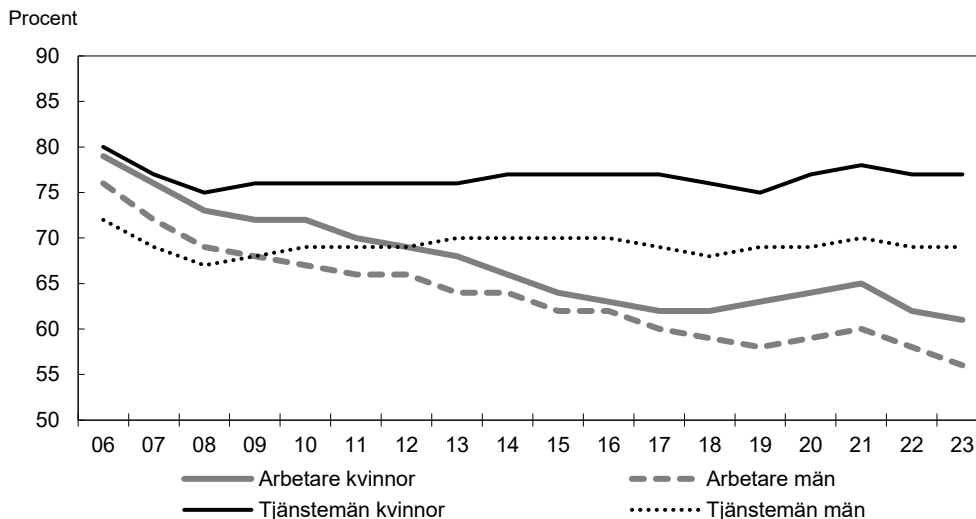
Kollektivavtalstäckningen är stabil, men organisationsgraden bland arbetare sjunker

Kollektivavtalstäckningen, dvs. hur många anställda i åldersgruppen 18–66 år som omfattas av kollektivavtal på sin arbetsplats, uppgick till 88 procent år 2023. I offentlig sektor omfattas alla anställda av kollektivavtal. I privat sektor var täckningsgraden 83 procent. Det innebär att drygt 550 000 anställda inte omfattades av kollektivavtal, varav knappt hälften arbetar i företag med 1–9 anställda. Kollektivavtalstäckningen har legat stabilt mellan 88 och 90 procent sedan mitten av 1990-talet.

Den fackliga organisationsgraden har minskat under de senaste två åren och uppgick 2023 till 68 procent. I arbetarkollektivet sjönk organisationsgraden från 62 till 58 procent och i tjänstemannakollektivet från 74 till 73 procent under samma period (se diagram 4.9). År 2023 var 73 procent av kvinnorna och 64 procent av männen fackligt organiserade. Bland inrikes födda var 71 procent medlemmar i en facklig organisation medan motsvarande för utrikes födda uppgick till 59 procent.

Sedan 2006 har minskningen i den fackliga organisationsgraden varit mest markant bland arbetare, tidsbegränsat anställda och utrikes födda och betydligt mindre bland tjänstemän, tillsvidareanställda och inrikes födda. Även om den fackliga organisationsgraden i Sverige trendmässigt har sjunkit under många år är den i ett internationellt perspektiv mycket hög.

Diagram 4.9 Facklig organisationsgrad

Anm.: Facklig organisationsgrad är andel anställda 16–64 år som är medlem i en arbetstagarorganisation.

Källor: Kjellberg (2024) och Medlingsinstitutet.

Antalet mål i Arbetsdomstolen ökade

Arbetsstvister är tvister som rör förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare. Arbetsdomstolen prövar tvister som ska handläggas enligt lagen (1974:371) om rättegången i arbetsstvister. Målen i Arbetsdomstolen delas in i A-mål och B-mål. A-mål är mål som prövas i Arbetsdomstolen som första och enda instans medan B-mål är mål som först har prövats i tingsrätt och överklagats till Arbetsdomstolen. Under 2023 kom det totalt in 327 mål till Arbetsdomstolen, jämfört med 311 mål under 2022 och 305 mål under 2021. Ökningen mellan 2022 och 2023 är det enda fallet där antalet mål ökat från ett år till ett annat sedan 2013. Under 2023 minskade antalet B-mål medan antalet A-mål ökade jämfört med 2022. Antalet avgjorda mål ökade något, med två mål, 2023 jämfört med 2022 och uppgick totalt till 301 mål.

Genomströmningstiden för målen i Arbetsdomstolen, vilken mäts som medianen för antalet månader det tar att avgöra ett mål, har varit relativt stabil de senaste åren. För

2023 var A-målens mediantid 5 månader och B-målens mediantid 1 månad. För mål avgjorda efter dom eller särskilt uppsatt beslut var mediantiden för A-mål 7 månader och B-mål 9 månader, vilket innebär en minskning för A-målen och en ökning för B-målen. Ett annat sätt att bedöma Arbetsdomstolens prestationer är styckkostnaden för avgjorda mål. Styckkostnaden var 111 799 kronor 2023, vilket är 11 800 kronor högre jämfört med 2022.

Las-åldern höjs för att möjliggöra ett längre arbetsliv

Till följd av Pensionsgruppens överenskommelse för att utveckla pensionssystemet – i syfte att säkra långsiktigt höjda och trygga pensioner – blir de pensionsrelaterade åldersgränserna i pensionssystemet och vissa andra trygghetssystem fr.o.m. den 1 januari 2026 knutna till en riktålder för pension som följer medellivslängdens utveckling. Regeringen bedömer att även las-åldern, dvs. åldersgränsen för att kvarstå i anställning enligt lagen (1982:80) om anställningsskydd, bör knytas till riktåldern för pension. En särskild utredare har fått i uppdrag att analysera och ta ställning till den närmare utformningen av en anpassning av las-åldern till riktåldern för pension (dir. 2024:53).

Reformering av den statliga lönegarantin

Den statliga lönegarantin bedöms vara föremål för omfattande missbruk. Regeringen gav den 7 december 2023 en särskild utredare i uppdrag att föreslå ett nytt, ändamålsenligt och rättssäkert regelverk för den statliga lönegarantin (dir. 2023:168). Uppdraget ska redovisas senast den 30 april 2025. Regeringen har vidare gett Skatteverket och länsstyrelserna i uppdrag att förbereda inordningen respektive avvecklingen av vissa länsstyrelsernas uppgifter att vara utbetalande myndighet enligt lönegarantilagen och lönegarantiförordningen (1992:501) så att Skatteverket kan överta uppgiften den 1 februari 2025. Skatteverket ska även göra de förberedelser som behövs för att myndigheten fr.o.m. samma dag ska kunna kontrollera beslut och underrättelser om lönegaranti.

4.3.3 Lönebildning

Få medlingsärenden och begränsat antal förlorade arbetsdagar trots omfattande avtalsår

Medlingsinstitutet ansvarar för medling i arbetstvister, i förbundsförhandlingar om kollektivavtal (central nivå) och i lokala tvister då fackförbund kräver kollektivavtal med enskilda arbetsgivare. Avtalsrörelsen 2023 var omfattande och genomfördes i en ekonomiskt utmanande situation med hög inflation. Under 2023 utsåg Medlingsinstitutet medlare i 14 medlingsärenden på förbunds nivå, jämfört med tio medlingsärenden under 2020/2021 då den förra större avtalsrörelsen ägde rum. Stridsåtgärder vidtog i ett fall, i konflikten mellan Svenska Målarförbundet och Måleriföretagen i Sverige, med 1 530 förlorade arbetsdagar som följd. I lokala förhandlingar bröt stridsåtgärder ut i fyra tvister med totalt 1 965 förlorade arbetsdagar som följd.

Tabell 4.2 Antal medlingsärenden och förlorade arbetsdagar på grund av konflikt

Antal	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Medlingsärenden på central nivå	15	0	2	8	2	3	14
Lokala medlingsärenden	4	11	12	11	10	10	20
Antal förlorade arbetsdagar	2 570	50	7 577	0	11	5 240	3 909

Anm.: Medlingsärenden på lokal nivå leder nödvändigtvis inte till medlingsinsatser från Medlingsinstitutet.

Källa: Medlingsinstitutet.

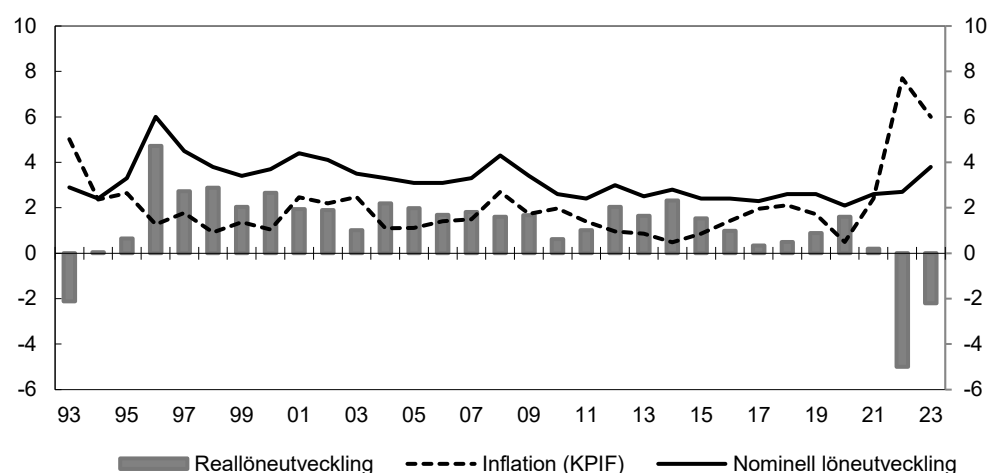
Reallönerna föll för andra året i rad

Enligt preliminära utfall uppgick löneökningarna till 3,7 procent för ekonomin som helhet 2023. Det är en avsevärd ökning jämfört med 2022 då löneökningstakten var 2,7 procent. De avtalsmässiga löneökningarna i de centrala avtalen beräknades till 3,4 procent för hela ekonomin, vilket är en fördubbling jämfört med föregående år. Efter en inledningsvis långsam ökning av lönerna 2023 steg löneökningstakten i och med att lönerrevisionerna genomfördes senvåren 2023. Skillnaden mellan de faktiska löneökningarna och de avtalsmässiga löneökningarna (den s.k. restposten) uppgick till 0,4 procentenheter, vilket är lägre än föregående år. Det kan förklaras av att de avtalade löneökningarna anpassades till förväntningar om betydande lönehöjningar för att delvis kompensera för den höga inflationen, men även av minskad efterfrågan på arbetskraft under 2023. Löneökningstakten i näringslivet var enligt preliminära utfall 4,0 procent 2023, vilket är markant högre än 2022. Sedan 2020 har lönerna ökat snabbare i privat sektor jämfört med offentlig sektor.

Inflationen steg till mycket höga nivåer 2022 men föll gradvis tillbaka under 2023. För helåret 2023 uppgick KPIF-inflationen till 6,0 procent (se diagram 4.10). Det innebär att reallönerna sjönk med 2,3 procent under 2023. De sammanlagda reallönesänkningarna under 2022 och 2023 innebär att reallönerna 2023 är tillbaka på motsvarande 2014 års nivå.

Diagram 4.10 Nominell löneutveckling och reallöneutveckling 1993–2023

Årlig procentuell förändring

Anm.: Reallön är nominell timlöneutveckling enligt Konjunkturlönestatistiken deflaterad med konsumentprisindex med fast ränta (KPIF).

Källor: Medlingsinstitutet och Statistiska centralbyrån.

Enligt preliminära utfall ökade arbetskostnaderna per timme i näringslivet i Sverige 2023 med 4,0 procent enligt Labour Cost Index, vilket kan jämföras med 3,5 procent 2022. I USA var ökningen 4,4 procent och i euroområdet var ökningen 5,0 procent. Sedan 2020 har de genomsnittliga arbetskostnaderna i Sverige ökat något långsammare

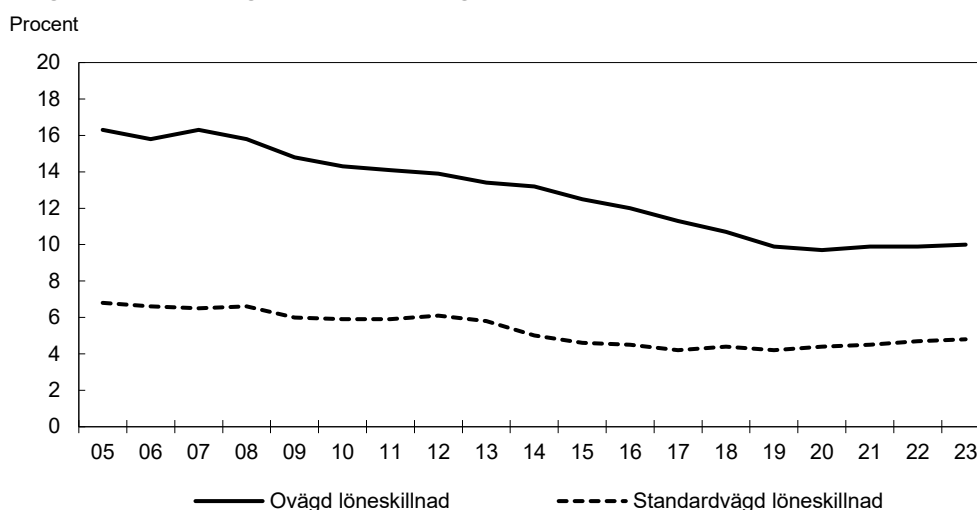
än i euroområdet och USA. I den exportorienterade tillverkningsindustrin har sjunkande produktivitet och löneökningar medfört snabbare ökning av svenska enhetsarbetskostnader än i euroområdet. Men till följd av kronans långsiktiga försvagning har euroområdets enhetskostnader stigit nästan dubbelt så snabbt räknat i gemensam valuta.

Löneskillnaden mellan kvinnor och män har ökat något – trots minskningar på sektornivå

År 2023 hade kvinnor 90,0 procent av mäns lön vid en jämförelse mellan kvinnors och mäns genomsnittliga löner på hela arbetsmarknaden. Löneskillnaden var därmed 10,0 procent, vilket innebar en ökning med 0,1 procentenheter jämfört med 2022. Sett i ett längre tidsperspektiv har löneskillnaderna minskat med 6,3 procentenheter mellan 2005 och 2023, men under de senaste fyra åren har minskningen avstannat (se diagram 4.11).

På sektornivå innebär utfallet för 2023 en minskning av löneskillnaden i privat sektor bland såväl arbetare som tjänstemän jämfört med 2022. Inom offentlig sektor som helhet var skillnaden oförändrad eftersom något minskade löneskillnader i kommunerna vägdes upp av ökade löneskillnader i regioner och staten. En förklaring till att löneskillnaden i hela ekonomin ändå har ökat något är att genomsnittslönerna påverkas av att sammansättningen av löntagarna förändras vid kraftiga störningar i ekonomin. Pandemin ledde inledningsvis till uppsägningar som särskilt drabbade anställda med relativt låga löner. Under 2021–2023 har antalet anställda återigen ökat i hela ekonomin, men storleken på ökningarna har varierat på bransch- och sektornivå. I branscher där löneskillnaderna är relativt stora har antalet anställda ökat i omfattning jämfört med branscher där löneskillnaderna är relativt små. Därtill har löneökningstakten varit högre i privat sektor än i offentlig sektor under de senaste åren. Sammantaget har dessa faktorer bidragit till att den genomsnittliga löneskillnaden mellan kvinnor och män har ökat något i hela ekonomin, trots att löneskillnaderna har minskat inom de sektorer som har flest löntagare.

Diagram 4.11 Övägd och standardvägd löneskillnad mellan kvinnor och män

Källor: Medlingsinstitutet och Statistiska centralbyrån.

En metod för att jämföra kvinnors och mäns löner är att med standardvägning beräkna hur löneskillnaden skulle se ut med hänsyn till skillnader i yrke, sektor, ålder, utbildning och arbetstid. Med standardvägning var kvinnors lön i genomsnitt 95,2 procent av mäns lön 2023. Den återstående löneskillnaden, den s.k. oförklarade löneskillnaden, var 4,8 procent 2023, vilket är 0,1 procentenheter mer än 2022. Den

största oförklarade löneskillnaden fanns bland tjänstemän i privat sektor med 7,2 procent och den minsta i den kommunala sektorn med 0,6 procent. Mellan 2005 och 2023 har den oförklarade löneskillnaden totalt sett minskat med 2,0 procentenheter.

4.4 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

Regeringen bedömer att det övergripande målet för arbetslivspolitikerna om goda arbetsvillkor och möjlighet till utveckling i arbetet för både kvinnor och män delvis har uppnåtts. Samtidigt finns det flera utmaningar och ett behov av fortsatta insatser för att uppnå målet.

Ett mörkt år när det gäller dödsolyckor i arbetet

Betydligt fler jämfört med föregående år omkom i olyckor på arbetsplatser under 2023. Anmälda arbetsolyckor både med och utan sjukfrånvaro ökade också under 2023. Inget annat än en nollvision kan gälla för dödsfall till följd av arbete – ingen ska behöva dö på sitt arbete, men ingen ska heller behöva dö av sitt arbete. Det är positivt att antalet anmälda arbetssjukdomar minskade under 2023. Minskningen beror till stor del på att anmälningar som följd av pandemin nästan helt upphörde. Det totala antalet sysselsatta som uppgav att de haft besvär till följd av arbetet minskade under 2022 jämfört med 2020. Det finns dock stora skillnader mellan olika grupper. Särskilt vanligt är det med arbetsorsakade besvär bland kvinnor som arbetar inom kommunal och regional sektor. För hög arbetsbelastning är den vanligaste orsaken till arbetsorsakade besvär. De vanligaste typer av besvär till följd av arbete är trötthet, fysisk smärta. Besvär av trötthet är mycket vanligt bland kvinnor som arbetar i regional sektor.

Tillsyn är en central del av att kontrollera att arbetsmiljöreglerna följs och för förbättringar av arbetsmiljön. Tillsynen är också viktig för att upprätthålla skyddet för arbetstagarna och för rättvisa konkurrensförhållanden på arbetsmarknaden. Det är därför positivt att antalet förrättningar, främst inspektioner, fortsatte att öka under 2023. Ett systematiskt arbetsmiljöarbete är också en viktig del för att förebygga dödsolyckor, arbetsolyckor och arbetssjukdomar. Regeringen bedömer att tillsynsverksamheten har bidragit till förbättrad säkerhet för människor i arbetslivet och därigenom också till att uppfylla det övergripande målet för arbetslivspolitikerna.

Flera åtgärder har vidtagits i syfte att ompröva det statliga åtagandet, myndigheternas uppgifter och statsförvaltningens organisering. Regeringen har ökat takten i omprövningsarbetet genom att initiera en rad översyner och utredningar vilka sammantaget förväntas bidra till en mer fokuserad och ändamålsenligt organiserad statsförvaltning med högre kostnadseffektivitet (se utg.omr. 2 avsnitt 4.6).

Arbetet mot arbetslivskriminalitet bidrar till ökad trygghet på arbetsmarknaden

Regeringens bedömning är att arbetet mot arbetslivskriminalitet är fortsatt viktigt då arbetslivskriminaliteten skapar stor otrygghet på arbetsmarknaden, snedvrider konkurrensen och bidrar till att finansiera den kriminella ekonomin. Det är därför betydelsefullt att myndighetssamverkan mot arbetslivskriminalitet har fortsatt att utvecklas parallellt med Arbetsmiljöverkets övriga tillsynsverksamhet och att antalet myndighetsgemensamma kontroller fortsatte att öka under 2023. Regeringen bedömer att den utökade samverkan mot arbetslivskriminalitet, ökningen av antalet myndighetsgemensamma kontroller och utvecklingen av samverkan med arbetsmarknadens parter bidrar till uppfyllelse av det övergripande målet för arbetslivspolitikerna.

Det finns förutsättningar för ökad flexibilitet, trygghet och inflytande

Under 2023 var andelen tidsbegränsat anställda den lägsta som har uppmätts så långt jämförbar statistik finns tillhanda. Kvinnor har dock, i högre grad än män, tidsbegränsade anställningar och fler kvinnor än män arbetar deltid vilket påverkar den ekonomiska jämställdheten mellan kvinnor och män, även om skillnaderna har minskat under 2023 (se även utg.omr. 14 avsnitt 1.3.2).

Regeringen bedömer att utvecklingen inom området skapar förutsättningar för ett arbetsliv som tillgodoser både arbetstagarnas och arbetsgivarnas behov av flexibilitet, trygghet och inflytande och bidrar till uppfyllelse av det övergripande målet för arbetslivspolitikerna.

En väl fungerande lönebildning

Under 2023 uppnåddes flera av de kriterier som används vid bedömning avseende lönebildningen. Det fortsatt låga antalet medlingsärenden och få förlorade arbetsdagar till följd av vidtagna stridsåtgärder vittnar om en fredlig arbetsmarknad. Även i en internationell jämförelse framstår den svenska arbetsmarknaden som mycket fredlig. Även om trenden med minskade löneskillnader mellan kvinnor och män tycks ha avstannat under senare år har löneskillnaderna minskat i ett längre tidsperspektiv, vilket bidragit till ökad ekonomisk jämställdhet. Regeringen bedömer att lönebildningen under året skedde i samhällsekonomisk balans och arbetsfred vilket bidrar till att nå det övergripande målet för arbetslivspolitikerna.

4.5 Politikens inriktning

Att delta i arbetslivet är för de flesta människor, såväl kvinnor som män, den viktigaste källan till försörjning och har stor betydelse för individens möjlighet till delaktighet och inflytande i samhället. Förändringarna i arbetslivet påverkar hur vi arbetar, var vi arbetar och när vi arbetar. För utrikes födda har ett aktivt deltagande i arbetslivet stor betydelse för möjligheten till integrering i samhället.

Den svenska arbetsmarknadsmodellen bygger på en ansvarsfördelning mellan staten och arbetsmarknadens parter. En väl fungerande politik på arbetslivsområdet bygger på en god dialog mellan staten och arbetsmarknadens parter.

En god arbetsmiljö är viktig för ett tryggare och mer hållbart Sverige

En arbetsmiljö som är säker och utvecklande är central för medborgarnas välfärd och bidrar på ett avgörande sätt till ett tryggare Sverige. God arbetsmiljö har betydelse för såväl tillväxt som sysselsättning, liksom för en god, jämlik och jämställd hälsa. Arbetsmiljön har stor betydelse för hur länge människor kan, orkar och vill arbeta. Regeringen och myndigheterna på arbetsmiljöområdet arbetar tillsammans med arbetsmarknadens parter för att skapa ramarna för en god arbetsmiljö. Det är arbetsgivarna, arbetstagarna och deras representanter som tillsammans bedriver det dagliga arbetsmiljöarbetet på de enskilda arbetsplatserna. Det systematiska och förebyggande arbetsmiljöarbetet är grunden till en god arbetsmiljö. Män och kvinnor är generellt sett utsatta för olika risker i arbetslivet, och en god arbetsmiljö är en viktig jämställdhetsfråga.

Ingen ska dö eller skadas till följd av sitt arbete. Arbetet med att förebygga dödsolyckor i arbetslivet och med tillsyn av arbetsmiljön är avgörande för att upprätthålla skyddet för arbetstagarna och för att rättvisa konkurrensförhållanden ska

kunna råda på arbetsmarknaden. Det behövs en fortsatt hög ambitionsnivå för arbetsmiljöpolitiken för att möta olika utmaningar i arbetslivet. Medel avsätts för en skärpt och effektivare tillsyn mot dödsolyckor och andra allvarliga arbetsmiljörisker. Där ingår att utveckla hur urvalet av vilka arbetsplatser som ska inspekteras görs för att tillsynen i större utsträckning ska riktas mot de arbetsplatser där riskerna är som störst. Arbetet för en förbättrad arbetsmiljö går hand i hand med arbetstagares arbetsvillkor och trygghet i stort. Genomförandet av arbetsmiljöstrategin 2021–2025 och arbetet med att ta fram en ny strategi för 2026 och framåt är en viktig del i att stärka arbetet med att uppnå målet för arbetslivspolitik.

Regeringen fortsätter arbetet för att öka effektiviteten i den offentligt finansierade verksamheten. Varje skattekrona ska användas klokt och statligt finansierad verksamhet ska ständigt vara föremål för omprövning och prioritering. Detta är inte minst viktigt då resurser behöver omfördelas för att hantera nya utmaningar i samhället. Statsförvaltningen behöver bli mer ändamålsenligt organiserad och antalet myndigheter bör minska (se utg.omr. 2 avsnitt 4.6 och Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 1.2). Regeringen anser att arbetsmiljöpolitiken kan stärkas genom en ökad närhet mellan forskningsbaserad kunskap och praktik i form av regler och tillsyn. I samband med detta bedömer regeringen också att en besparing kan göras. Regeringen avser att inordna uppgifter från Myndigheten för arbetsmiljökunskap i Arbetsmiljöverket. Utgångspunkten ska vidare vara att organisationsförändringen ska träda i kraft senast den 1 januari 2026.

Brott och fusk i arbetslivet ska bekämpas

Arbetslivskriminaliteten ökar, leder till allvarliga samhällsproblem och är en inkomstkälla för den organiserade brottsligheten. Den leder till att konkurrensen snedvrids och att seriösa företagare konkurreras ut av oseriösa företag. Arbetslivskriminalitet orsakar också otrygghet på arbetsmarknaden, att arbetskraft utnyttjas och att offentliga medel riskerar att gå till kriminella. Det är viktigt att bekämpa brott, fusk och missbruk kopplat till arbetsmarknaden och att sanktioner är träffsäkra och effektiva. Det myndighetsgemensamma arbetet mot arbetslivskriminalitet med bl.a. gemensamma kontroller behöver därför fortsatt utvecklas. För att förstärka arbetet mot arbetslivskriminalitet och för ett effektivare genomförande av regeringens prioriteringar för att arbetet ska slå hårdare mot den kriminella ekonomin, organiserad brottslighet och människoexploatering i arbete tillförs medel för myndighets-samverkan, bl.a. för gemensamma kontroller där myndigheter med viktiga brottsbekämpande uppgifter medverkar.

För att motverka missbruk av den statliga lönegarantin avser regeringen att genomföra nödvändiga förändringar för ett nytt, ändamålsenligt och rättssäkert regelverk.

Arbetsvillkoren på svensk arbetsmarknad ska vara goda

Sverige har en stark och välfungerande arbetsmarknadsmodell. Förutsättningarna för omställning på arbetsmarknaden har förbättrats genom införandet av omställningspaketet för ökad flexibilitet, omställningsförmåga och trygghet på arbetsmarknaden, bl.a. genom den reformerade arbetsrätten. Regeringen anser att det är fortsatt viktigt att följa utvecklingen till följd av förändringarna inom området.

En arbetsmarknad där kvinnor och män, med både svensk och utländsk bakgrund, kan delta på samma villkor blir mindre könsuppdelad är bra för samhället, ger en starkare ekonomi, bidrar till målet om ekonomisk jämställdhet och leder till bättre integration. Genom reformeringen av arbetsrätten har heltidsnormen stärkts för både kvinnor och män. Regeringen ser samtidigt behov av fler verktyg och utrymme för flexibilitet för att kombinera ett högt arbetsmarknadsdeltagande med familjeliv.

Kollektivavtal mellan arbetsmarknadens parter möjliggör branschanpassade lösningar avseende villkor, arbetstider och förmåner, något som är till fördel för arbetstagare och arbetsgivare. En förutsättning för att parterna ska kunna ta ett stort ansvar för regleringen är att deras autonomi och självständighet värnas. Det är viktigt med en fortsatt hög anslutningsgrad bland arbetsgivare och arbetstagare.

Den svenska arbetsmarknadsmodellen ska värnas

En grundläggande del i den svenska arbetsmarknadsmodellen är att arbetsmarknadens parter har huvudansvaret för lönebildningen. I den svenska lönebildningen är det den internationellt konkurrensutsatta sektorn som är lönenormerande. Sverige har under lång tid haft en väl fungerande lönebildning med få konfliktdagar, långsiktig reallönetillväxt och hög sysselsättningsgrad.

Regeringen värnar den svenska arbetsmarknadsmodellen både i Sverige och inom EU och agerar för att initiativ på EU-nivå ska respektera nationella system och arbetsmarknadens parter autonomi.

Osakliga löneskillnader mellan kvinnor och män ska inte förekomma. Möjligheterna till ekonomisk självständighet och trygghet ska vara desamma för kvinnor och män, genom hela livet. Löneskillnaderna mellan kvinnor och män minskar över tid men det går långsamt. Det finns flera orsaker till att kvinnor, utöver lägre lönenivåer, har lägre arbetsinkomster än män. För att nå jämställda arbetsinkomster behöver arbetsmarknaden bli mindre könsuppdelad och den sammanlagda arbetstiden för kvinnor öka.

4.6 Budgetförslag

4.6.1 2:1 Arbetsmiljöverket

Tabell 4.3 Anslagsutveckling 2:1 Arbetsmiljöverket

Tusental kronor

2023	Utfall	810 083	Anslagssparande	28 483
2024	Anslag	880 447 ¹	Utgiftsprognos	880 821
2025	Förslag	920 884		
2026	Beräknat	1 019 850 ²		
2027	Beräknat	1 051 215³		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 999 118 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 010 535 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Arbetsmiljöverkets förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för bidrag till myndigheter samt statsbidrag till arbetsmarknadens parter för arbete mot arbetslivskriminalitet.

Anslaget får även användas för utgifter för statsbidrag till arbetsmarknadens parter och till ideella organisationer för att lämna information och rådgivning till personer som omfattas av lagen (2021:890) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 4.4 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:1 Arbetsmiljöverket

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024 ¹	855 697	855 697	855 697
Pris- och löneomräkning ²	21 587	39 790	56 903
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	43 600	124 363	138 615
<i>varav BP25³</i>	<i>43 600</i>	<i>123 458</i>	<i>135 334</i>
– Omfördelning av medel för arbetet mot arbetslivskriminalitet	-25 500	-25 500	-25 500
– Allmänna företagsregistret	-900	-900	-900
– Tillsyn mot dödsolyckor och andra allvarliga arbetsmiljörisker	50 000	75 000	100 000
– Förstärkt myndighetsgemensam samverkan mot arbetslivskriminalitet	25 000	25 000	21 000
– Inordna Myndigheten för arbetsmiljökunskap i Arbetsmiljöverket		54 858	45 734
– Medlemsavgift till ILO	-5 000	-5 000	-5 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	920 884	1 019 850	1 051 215

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Medel för arbetet mot arbetslivskriminalitet omfördelas till de myndigheter som deltar i arbetet. Anslaget minskar därför med 25 500 000 kronor.

Arbetet mot arbetslivskriminalitet förstärks och anslaget ökas därför med 25 000 000 kronor för 2025. För 2026 beräknas anslaget öka med 25 000 000 kronor och för 2027 beräknas anslaget öka med 21 000 000.

Kontroll av arbetsmiljön för att förebygga dödsolyckor och andra allvarliga arbetsmiljörisker skärps och effektiviseras. Anslaget ökas därför med 50 000 000 kronor för 2025. För 2026 beräknas anslaget öka med 75 000 000 kronor och fr.o.m. 2027 beräknas anslaget öka med 100 000 000 kronor.

Uppgifter från Myndigheten för arbetsmiljökunskap inordnas i Arbetsmiljöverket fr. o.m. den 1 januari 2026. Anslaget beräknas därför öka med 54 858 000 kronor för 2026 och för 2027 beräknas anslaget öka med 45 734 000 kronor. För 2026 beräknas anslaget 2:5 *Myndigheten för arbetsmiljökunskap* minska med 54 858 000 kronor och för 2027 med 55 734 000 kronor.

Till följd av ändrad finansieringsmodell för det allmänna företagsregistret, som innebär lägre avgifter för användarna, minskar anslaget med 900 000 kronor fr.o.m. 2025.

Anslaget 1:9 *Statistiska centralbyrån* inom utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning ökas med motsvarande belopp.

Anslaget minskar med 5 000 000 kronor fr.o.m. 2025 för att bidra till Sveriges avgift till Internationella arbetsorganisationen (ILO). Anslaget 2:3 *Internationella samarbetsorganisationen (ILO)* ökas med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår att 920 884 000 kronor anvisas under anslag 2:1 *Arbetsmiljöverket* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 1 019 850 kronor respektive 1 051 215 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 4.5 Avgiftsfinansierad verksamhet vid Arbetsmiljöverket

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Resultat från föregående år	Intäkter	Kostnader	Akkumulerat resultat
Utfall 2023	0	526	526	0
Prognos 2024	0	1 000	1 000	0
Budget 2025	0	1 000	1 000	0

Uppdragsverksamheten omfattar huvudsakligen den särskilda informationsverksamheten, men även försäljning från informationssystemet om arbetsskador (ISA). Den särskilda informationsverksamheten består främst av försäljning av verkets föreskrifter. Det ackumulerade resultatet för 2023 var 0 kronor.

4.6.2 2:2 Arbetsdomstolen

Tabell 4.6 Anslagsutveckling 2:2 Arbetsdomstolen

Tusental kronor

2023	Utfall	34 988	Anslagssparande	1 873
2024	Anslag	36 798 ¹	Utgiftsprognos	35 632
2025	Förslag	37 924		
2026	Beräknat	38 766 ²		
2027	Beräknat	39 479³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 37 924 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 37 924 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Arbetsdomstolens förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 4.7 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:2 Arbetsdomstolen

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024 ¹	36 798	36 798	36 798
Pris- och löneomräkning ²	1 126	1 968	2 681
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	37 924	38 766	39 479

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

Regeringen föreslår att 37 924 000 kronor anvisas under anslag 2:2 *Arbetsdomstolen* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 38 766 000 kronor respektive 39 479 000 kronor.

4.6.3 2:3 Internationella arbetsorganisationen (ILO)

Tabell 4.8 Anslagsutveckling 2:3 Internationella arbetsorganisationen (ILO)

Tusental kronor

2023	Utfall	39 165	Anslagssparande	228
2024	Anslag	44 222 ¹	Utgiftsprognos	44 222
2025	Förslag	43 722		
2026	Beräknat	43 722		
2027	Beräknat	43 722		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för Sveriges medlemsavgift till Internationella arbetsorganisationen (ILO). Högst 1 100 000 kronor får användas för utgifter för deltagande i ILO:s verksamhet och för ILO-kommittén. Medlemsavgiften i svenska kronor bestäms av den svenska kronans växelkurs mot schweizerfrancen vid utbetalningsdagen.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 4.9 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:3 Internationella arbetsorganisationen (ILO)

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024 ¹	33 722	33 722	33 722
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	10 000	10 000	10 000
varav BP25	10 000	10 000	10 000
– Medlemsavgift till ILO	10 000	10 000	10 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	43 722	43 722	43 722

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Sveriges årliga medlemsavgift betalas i schweiziska franc. På grund av den försvagade svenska kronkursen har utgifterna för Sveriges medlemsavgift till ILO blivit högre än vad som tidigare beräknats. Anslaget ökas därför med 10 000 000 kronor fr.o.m. 2025. Finansiering sker delvis genom att anslaget 2:1 *Arbetsmiljöverket* minskas med 5 000 000 kronor.

Regeringen föreslår att 43 722 000 kronor anvisas under anslag 2:3 *Internationella arbetsorganisationen (ILO)* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 43 722 000 kronor respektive 43 722 000 kronor.

4.6.4 2:4 Medlingsinstitutet

Tabell 4.10 Anslagsutveckling 2:4 Medlingsinstitutet

Tusental kronor

2023	Utfall	52 124	Anslagssparande	7 261
2024	Anslag	60 571 ¹	Utgiftsprognos	55 924
2025	Förslag	68 110		
2026	Beräknat	69 815 ²		
2027	Beräknat	70 793³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 68 110 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 68 110 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Medlingsinstitutets förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 4.11 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:4 Medlingsinstitutet

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024 ¹	60 571	60 571	60 571
Pris- och löneomräkning ²	3 539	5 144	6 064
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder	4 000	4 100	4 158
varav BP25 ³	4 000	4 000	4 000
– Genomförande av minimilönedirektivet	4 000	4 000	4 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	68 110	69 815	70 793

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 4 000 000 kronor fr.o.m.2025 för genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/2041 om tillräckliga minimilöner i Europeiska unionen.

Regeringen föreslår att 68 110 000 kronor anvisas under anslag 2:4 *Medlingsinstitutet* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 69 815 000 kronor respektive 70 793 000 kronor.

4.6.5 2:5 Myndigheten för arbetsmiljökunskap

Tabell 4.12 Anslagsutveckling 2:5 Myndigheten för arbetsmiljökunskap

Tusental kronor

2023	Utfall	51 136	Anslagssparande	195
2024	Anslag	51 156 ¹	Utgiftsprognos	50 964
2025	Förslag	53 584		
2026	Beräknat	0 ²		
2027	Beräknat	0³		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 0 tkr i 2025 års prisnivå.

³ Motsvarar 0 tkr i 2025 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Myndigheten för arbetsmiljökunskaps förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 4.13 Förändring av anslagsnivån 2025–2027 för Myndigheten för arbetsmiljökunskap

Tusental kronor	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	51 156	51 156	51 156
Pris- och löneomräkning ²	2 428	3 702	4 578
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder		-54 858	-55 734
<i>varav BP25³</i>		-54 858	-55 734
– Inordna Myndigheten för arbetsmiljökunskap i Arbetsmiljöverket		-54 858	-55 734
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	53 584	0	0

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2024. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2026–2027 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Myndigheten för arbetsmiljökunskap inordnas i Arbetsmiljöverket fr.o.m. den 1 januari 2026. Anslaget beräknas därför minska med 54 858 000 kronor för 2026 och beräknas minska med 55 734 000 kronor för 2027. Anslaget 2:1 *Arbetsmiljöverket* beräknas öka med 54 858 000 kronor för 2026 och 45 734 000 kronor för 2027.

Regeringen föreslår att 53 584 000 kronor anvisas under anslag 2:5 *Myndigheten för arbetsmiljökunskap* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 0 kronor respektive 0 kronor.

4.6.6 2:6 Regional skyddsombudsverksamhet

Tabell 4.14 Anslagsutveckling 2:6 Regional skyddsombudsverksamhet

Tusental kronor				
2023	Utfall	111 468	Anslagssparande	532
2024	Anslag	112 000 ¹	Utgiftsprognos	110 977
2025	Förslag	112 000		
2026	Beräknat	112 000		
2027	Beräknat	112 000		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2024 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till de centrala arbetstagarorganisationerna för den regionala skyddsombudsverksamheten.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 4.15 Förändringar av anslagsnivån 2025–2027 för 2:6 Regional skyddsombudsverksamhet

Tusental kronor

	2025	2026	2027
Anvisat 2024¹	112 000	112 000	112 000
Beslutade, föreslagna och aviserade åtgärder			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	112 000	112 000	112 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2023 (bet. 2023/24:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 112 000 000 kronor anvisas under anslag 2:6 *Regional skyddsombudsverksamhet* för 2025. För 2026 och 2027 beräknas anslaget till 112 000 000 kronor respektive 112 000 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2025 för anslaget 2:6 *Regional skyddsombudsverksamhet* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 20 000 000 kronor 2026.

Skälen för regeringens förslag: Arbetsmiljöverket beslutar om bidrag för den regionala skyddsombudsverksamheten som medför utgifter kommande budgetår. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2025 för anslaget 2:6 *Regional skyddsombudsverksamhet* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 20 000 000 kronor 2026.

Tabell 4.16 Beställningsbemyndigande för anslaget 2.6 Regional skyddsombudsverksamhet

Tusental kronor

	Utfall 2023	Prognos 2024	Förslag 2025	Beräknat 2026
Ekonomiska åtaganden vid årets början	19 597	19 597	19 597	
Nya ekonomiska åtaganden	19 597	19 597	20 000	
Utgifter mot anslag till följd av ekonomiska åtaganden	-19 597	-19 597	-19 597	-20 000
Ekonomiska åtaganden vid årets slut	19 597	19 597	20 000	
Beslutat/föreslaget bemyndigande	20 000	20 000	20 000	